Ziņojums par pārstrādāto būvmateriālu aprites sistēmas attīstību mājsaimniecībās un privātajā sektorā

Attēls no Būvgružu pārstrādes laukuma "Nomales", 2022. gada augustā

Rīga, 2022

LIFE Waste To Resources IP, LIFE20 IPE/LV/000014

Tehniskās atsauces, dokumenta rekvizīti

Aktivitātes nosaukums un numurs	*A2 Sagatavošanās darbi, lai izveidotu būvgružu un pārstrādātu būvmateriālu aprites sistēmu izveidei*
Nodevuma nosaukums projektā	*Ziņojums par pārstrādāto būvmateriālu aprites sistēmas attīstību mājsaimniecībās un privātajā sektorā*
Sasniedzamā rezultāta izpildes termiņš	*31.12.2022.*
Nodevuma iesniegšanas datums	*31.12.2022.*
Versija	*1.0.*

Saīsinājumi

AE – **(circular economy)** – aprites ekonomika

LBP – Latvijas būvnieku partnerība

BBNA – (building construction and demolition waste, BCDW, CDW) – būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi

MBA – mājsaimniecību būvniecības atkritumi

Hakatons – pasākums, kurā cilvēki iesaistās ātrā un uz sadarbību balstītā inženierijā salīdzinoši īsā laika period, kopīgas idejas attīstīšanai un īstenošanai.

Metodoloģija

- BBNA normatīvu apskats pašvaldību saistošajos noteikumos
- Pašvaldību atbildīgo personu aptauja, fokusgrupas diskusija (intervijas)
- Situācijas atspoguļojuma analīze pašvaldību mājas lapās (pēc atslēgvārdiem)
- Studentu pētījumi:
    - Vadlīniju analīze un rekomendācijas
    - Situāciju analīze būvobjektos
        - no likumiskā viedokļa,
        - no potenciālā biznesa perspektīvas.
- Iedzīvotāju aptauja (SKDS)
- Bibliogrāfiskā analīze – BBNA definīcijas, zinātniskās literatūras un rakstu analīze,
- Iegūto datu vizualizācija rekomendāciju pamatošanai.

Executive Summary

Activity and no.	*Activity A2 "Preparatory works to create a system for circulation of recycled building materials".*
Title of deliverable in the project	*Report of the development of the recycled building materials circulation system for the household and private sector.*
Deadline for deliverable in project	*31.12.2022*
Date of submission	*31.12.2022*
Version	*1.0.*

Construction waste has become a serious problem in many countries and has a major impact on both the environment and the economy. The circular economy emerged as a new paradigm of innovative practices with potential applications in the construction sector alongside other sectors of the economy. Following the European Circular Economy Action Plan, a number of efforts have been made to apply circular thinking to construction practices and to integrate the system of resource management into sustainability systems.

Construction and demolition waste (hereinafter, CDW) accounts for more than a third of all waste generated within the European Union. CDW contains many different materials such as concrete, bricks, wood, glass, metals and plastics. CDW is a valuable resource for the circular economy and makes it possible to minimise its diversion to landfills.

So far, the construction process of households and private sector and the waste flow generated there have not been studied in Latvia.

In order to comprehensively assess the problems in the household segment, the following studies were carried out:

1) a comprehensive analysis of the regulatory framework (including all binding regulations adopted by local governments of Latvia in the field of waste management) with the aim of investigating how local governments organise the management of construction waste produced in households;

2) a survey of local governments regarding the problem and management of construction waste created in households, and subsequent interviews of experts of local governments of individual republic-level cities;

3) a survey of residents with the aim of clarifying the attitude of residents towards the management of construction waste and identifying conditions that hinder circulation in the waste segment referred and possibilities to change the behaviour of residents.

Some of the conclusions of the analysis of the binding rules for municipalities are as follow:

1) Although the regulatory framework of the national level obliges local governments to organise the management of CDW generated in households, the management organization practice in Latvian local governments differs significantly. In particular, in a number of municipalities, the management of CDW generated in households is not organised or is organised minimally,

however, there are individual municipalities which should be regarded as examples of good practice in the management of the waste in question.

2) Binding regulations of local governments and local government homepages rarely serve as a "road map" for residents in the management of household CDW.

The analysis included proposals for the next steps such as a call for local governments to review the binding regulations and/or information provided on their website in order to develop a "road map" for the management of construction waste created for residents, as well as a proposal to develop and offer local governments a model framework document for the management of CDW.

In the local government survey, more than 60 per cent of local governments participating in the survey, recognised the disposal of construction waste as a current problem in their local governments, with nearly 70 per cent of the local governments surveyed, have recognised households as the main source of the environmental pollution with waste. In the survey and subsequent expert interviews, local governments identified the main obstacles to efficient management of the relevant waste (such as inadequate infrastructure, insufficient motivation to facilitate the circularity within the population, etc.), as well as summarised the opinions of local governments regarding the measures to be taken in the short and medium term to establish an efficient and sustainable CDW management ecosystem. Among other things, the municipalities agreed that a specific state aid programme for the management of hazardous construction waste (asbestos slate in paticular) would reduce the possibility of such waste illegal disposal and the placement within other waste streams.

The objective of the population survey was to carry out research in order to evaluate the current situation and collect the opinion of the public (residents as CDW generators) regarding the experience, obstacles and awareness on CDW management. The survey covered different aspects of CDW management including sorting of construction waste within the households to collect the necessary data in order to search for solutions in the next part of the research (within the scope of activity C2 .2) in relation to the reuse of waste generated as a result of construction, repair, improvement and/or demolition of immovable property or for the development of the territory. The study analysed the opinion of the public- those who carried out construction, repair, reconstruction or site development works and the obstacles they have had to face.

The results obtained made it possible to ascertain the public's knowledge and understanding of responsibilities and responsibilities (as waste producers), the readiness to engage in separate collection of construction waste, to promote responsible sorting and recycling, to reduce the amount of non-recyclable waste and to dispose of waste in landfills. One of the issues concluded that residents would be interested in sorting construction waste so others could use it as a resource, supporting as one possibility the creation of a digital platform for information sharing.

Overall, such a comprehensive population survey provides useful information for the development of further solutions to achieve changes in attitudes and behaviour of members of the public in the management of CDW generated in households, including sorting and selection of the operator.

The studies carried out represent a significant contribution to the review of the household CDW management system and to the development of proposals for further policy-making in the field of waste management. Further research would require, inter alia, an in-depth analysis of the

factors influencing the management of construction waste directly in the waste managers segment in order to prepare proposals for redirecting CDW from landfilling in favour of more sustainable solutions.

Kopsavilkums

Būvniecības atkritumi daudzās valstīs ir kļuvuši par nopietnu problēmu, un tiem ir liela ietekme gan uz vidi, gan ekonomiku. Aprites ekonomika parādījās kā jauna inovatīvas prakses paradigma ar potenciālu pielietojumu būvniecības nozarē līdzās citām ekonomikas nozarēm. Atbilstoši Eiropas aprites ekonomikas rīcības plānam, ir bijuši vairāki centieni būvniecības praksē piemērot apritīguma domāšanu un iekļaut resursu apriti ilgtspējīgās sistēmās.

Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi veido vairāk nekā trešdaļu no visiem Eiropas Savienībā radītajiem atkritumiem. Tajos ir daudz dažādu materiālu, piemēram, betons, ķieģeļi, koks, stikls, metāli un plastmasa, kas ir vērtīgs aprites ekonomikas resurss un ļauj maksimāli samazināt to novirzīšanu uz poligoniem.

Līdz šim Latvijā nav pētīts mājsaimniecību un privātā sektora būvniecības process un tajā radītā atkritumu plūsma.

Lai vispusīgi izvērtētu problemātiku mājsaimniecību segmentā, tika īstenotas šādas aktivitātes:

1) vispusīga normatīvā ietvara analīze (t.sk. visu Latvijas pašvaldību pieņemto saistošo noteikumu atkritumu apsaimniekošanas jomā) ar mērķi izpētīt, kā pašvaldības organizē mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanu;

2) pašvaldību aptauja par mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu problemātiku un apsaimniekošanu, un tai sekojošas atsevišķu republikas pilsētu pašvaldību ekspertu intervijas;

3) iedzīvotāju aptauja ar mērķi noskaidrot iedzīvotāju attieksmi pret būvniecības atkritumu apsaimniekošanu un identificēt apstākļus, kas kavē apritīgumu minēto atkritumu segmentā un iespējas mainīt iedzīvotāju uzvedību.

Daži secinājumi no pašvaldību saistošo noteikumu analīzes:

1) lai gan nacionālā līmeņa normatīvais regulējums uzliek pašvaldībām pienākumu organizēt mājsaismniecībās radušos būvniecības atkritumu apsaimniekošanu, prakse Latvijas pašvaldībās būtiski atšķirās. Proti, virknē pašvaldību mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošana netiek organizēta vai tiek organizēta minimāli. Tajā pašā laikā, ir atsevišķas pašvaldības, kas būtu uzskatāmas par labas prakses piemēriem attiecīgo atkritumu apsaimniekošanas organizēšanā.

2) Pašvaldību saistošie noteikumi un pašvaldību mājas lapas reti kalpo kā «ceļa karte» iedzīvotājiem mājsaimniecībās radīto būvniecības atkriumu apsaimniekošanai.

Analīze kā priekšlikumus iekļāva aicinājumu pašvaldībām pārskatīt saistošos noteikumus un/vai mājaslapā sniegto informāciju, lai tā kalpotu kā «ceļa karte» iedzīvotājiem radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanā, kā arī ierosinājumu izstrādāt & piedāvāt pašvaldībām saistošo noteikumu ietvardokumenta paraugu minēto atkritumu apsaimniekošanai.

Pašvaldību aptaujā vairāk nekā 60 procenti pašvaldību atzina būvniecības atkritumu nonākšanu dabā kā aktuālu problēmu pašvaldībā, un teju 70 procenti no aptaujātajām pašvaldībām atzina mājsaimniecības kā galveno piegružojuma avotu. Aptaujā un tai sekojošās ekspertu

intervijās, tika identificēti galvenie šķēršļi efektīvai attiecīgo atkritumu apsaimniekošanai (neatbilstoša infrastruktūra, nepietiekama motivācija iedzīvotāju pusē u.c.), kā arī apkopoti pašvaldību viedokļi par īstermiņā un ilgtermiņā veicamajiem pasākumiem apsaimniekošanas ekosistēmas sakārtošanai. Cita starpā, pašvaldības bija vienisprātis, ka īpaša valsts atbalsta bīstamo būvniecības atkritumu (azbestu saturošs šīferis) apsaimniekošanai mazinātu iespēju minētajiem atkritumiem nonākt dabā un citu atkritumu plūsmā.

Iedzīvotāju aptaujas mērķis bija veikt izpēti, lai izvērtētu esošo situāciju un izvērtētu iedzīvotāju viedokli par mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanas pieredzi, problemātiku un gatavību iesaistīties būvniecības atkritumu dalītā savākšanā, kā arī savākt nepieciešamos datus, lai nākošajā izpētes daļā (C2.2. aktivitātes ietvaros) meklētu risinājumus saistībā ar nekustamā īpašuma būvniecības, remontu, labiekārtošanas un/vai nojaukšanas, teritorijas labiekārtošanas rezultātā radīto būvniecības atkritumu atkārtotu izmantošanu.

Pētījumā galvenokārt tika analizēts to iedzīvotāju viedoklis, kuri paši iesaistījušies vai veikuši būvniecības, remonta, rekonstrukcijas vai teritorijas labiekārtošanas darbus, kā arī identificēti šķēršļi, ar kādiem nācies saskarties utilizējot darbu rezultātā radušos atkritumus.

Iegūtie rezultāti ļāva noskaidrot iedzīvotāju zināšanas un izpratni par pienākumiem un atbildību (kā atkritumu radītājiem), gatavību iesaistīties būvniecības atkritumu dalītā savākšanā, veicināt atbildīgu šķirošanu, samazināt nepārstrādājamo atkritumu daudzumu un atkritumu apglabāšanu poligonos.

Vienā no jautājumiem tika secināts, ka iedzīvotāji būtu ieinteresēti šķirot būvniecības atkritumus, lai citi tos varētu izmantot kā resursus, kā vienu no iespējām atbalstot digitālas platformas izveidi informācijas apmaiņai.

Kopumā šāda visaptveroša iedzīvotāju aptauja sniedz noderīgu informāciju turpmāku risinājumu izstrādei ar mērķi panākt sabiedrības locekļu attieksmes un uzvedības maiņu mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanā. Veiktie pētījumi veido būtisku pienesumu mājsaimniecību būvniecības atkritumu aprites sistēmas pārskatīšanai un priekšlikumu izstrādei turpmākai politikas veidošanai atkritumu apsaimniekošanas jomā.

Turpmākajā izpētē cita starpā būtu nepieciešams veikt padziļinātu analīzi par faktoriem, kas ietekmē būvniecības atkritumu apsaimniekošanu tieši atkritumu apsaimniekotāju segmentā, lai sagatavotu priekšlikumus būvniecības atkritumu pārvirzīšanai no apglabāšanas poligonos par labu ilgtspējīgākiem risinājumiem.

Saturs

Tehniskās atsauces, dokumenta rekvizīti 2
Saīsinājumi 2
Metodoloģija 2
Executive Summary 3
Kopsavilkums 5
Ievads 8
Kas ir būvniecības atkritumi (būvgruži), ko darīt ar atkritumiem 11
Būvniecības atkritumu definīcija 14
BBNA definīcija 15
Situācijas raksturojums pašvaldībās 20
Būvniecības atkritumu apsaimniekošanas regulējums 20
Pašvaldību atbildīgo speciālistu aptauja 22
Fokusgrupas diskusijas svarīgākās atziņas 24
Sabiedrības informēšana pašvaldību mājas lapās (pēc atslēgvārdiem) 27
Situācijas raksturojums mājsaimniecībās un privātpersonu skatījumā 31
Privātpersonu aptaujas sākotnējie rezultāti 31
Būvniecības atkritumu vadlīnijas 38
Būvniecības procesa atkritumu apsaimniekošana pašvaldībās 39
Būvniecības atkritumi kā biznesa ideja 41
Svarīgākās atziņas un secinājumi 42
Izmantotie avoti un literatūra 44
1. pielikums 47
2. pielikums 71
3. pielikums 72
4. pielikums 74
5. pielikums 79

Ievads

Aprites ekonomika (AE) pēdējos gados ir guvusi plašu interesi kā līdzeklis, lai pārvarētu pašreizējo ražošanas un patēriņa paradigmu, tā saukto "*ņem, izgatavo un izmet*" jeb lineāro modeli, kas balstīts uz nepārtrauktu attīstību un pieaugošu resursu izlaidi. AE mērķis ir uzlabot resursu izmantošanas efektivitāti un radīt labāku līdzsvaru un harmoniju starp ekonomiku, vidi un sabiedrību, veicinot slēgtas ražošanas prakses ieviešanu ekonomiskajā sistēmā. Par šo tēmu ir veikti daudzi pētījumi, galvenokārt koncentrējoties uz politiskiem un vides jautājumiem, kā arī ekonomiskiem un biznesa jautājumiem makro, mezo un mikro līmenī (skat. 1. att.).

1. attēls. Aprites ekonomikas konceptuālais ietvars (Avots: Uvarova et.al 2019)

Pasaules zinātnieki (2.att.) pēta dažādu nozaru ilgtspēju un aprites cikla ieviešanu visā produkta dzīves ciklā dažādās nozarēs, dažādos reģionos. Būvniecības atkritumi daudzās valstīs ir kļuvuši par nopietnu problēmu, un tiem ir liela ietekme gan uz vidi, gan ekonomiku.

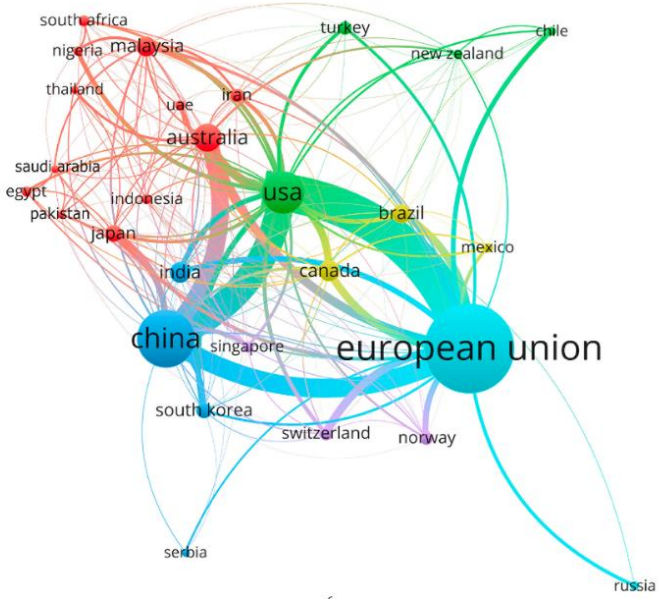

2. attēls Zinātnisko publikāciju skaits par būvniecības nozari, (2005-2020), ko varētu izmantot aprites ekonomikas un resursu efektivitātes veicināšanai būvniecības nozarē un būvniecības atkritumu apsaimniekošanas jomā (Avots: M.Norouzi et.al 2021)

Saskaroties ar pieaugošajām bažām par ēku negatīvo ietekmi uz vidi, valdības un sabiedrība visā pasaulē ir meklējušas efektīvākas un ilgtspējīgākas konstrukcijas. Tādējādi aprites ekonomika (AE) parādījās kā jauna inovatīvas prakses paradigma ar potenciālu pielietojumu būvniecības nozarē līdzās citām ekonomikas nozarēm. Pēc Eiropas aprites ekonomikas rīcības plāna (ECEAP) ir veikti vairāki centieni, lai būvniecības praksē piemērotu apritīguma domāšanu un iekļautu resursu aprites sistēmu ilgtspējības sistēmās.

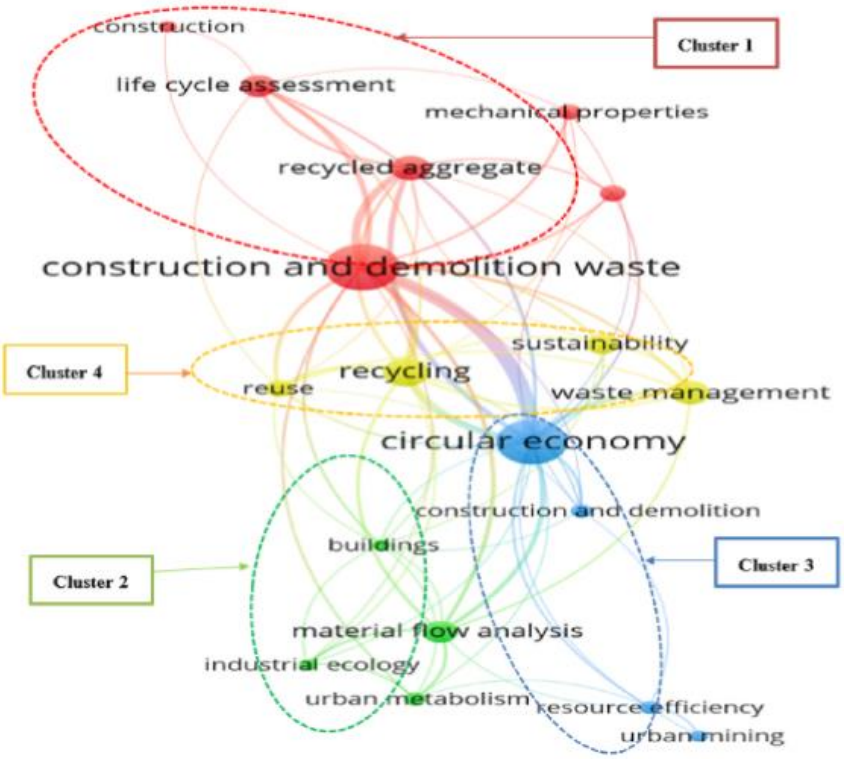

3. attēls Svarīgākās pētniecības jomas būvniecības nozarē un būvniecības atkritumu apsaimniekošanas jomā (Avots: M.Norouzi et.al 2021)

Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi (BBNA) veido vairāk nekā trešdaļu no visiem Eiropas savienībā radītajiem atkritumiem. Tajā ir daudz dažādu materiālu, piemēram, betons, ķieģeļi, koks, stikls, metāli un plastmasa. Tas ietver visus atkritumus, kas rodas ēku un infrastruktūras būvniecībā un nojaukšanā, kā arī ceļu plānošanā un uzturēšanā. (EK)

BBNA materiālu aprites ekonomikas potenciāla izpratnei (3.att.) ir būtiska ietekme uz sabiedrību un valdības praksi. Šī koncepcija nosaka, ka BBNA materiāli ir vērtīgs aprites ekonomikas resurss un ļauj maksimāli samazināt to novirzīšanu uz poligoniem. Vides kvalitāti var uzlabot, mazinot BBNA plūsmas oglekļa pēdas nospiedumu, tādējādi uzlabojot sociālo taisnīgumu un vietējo kopienu noturību.

Būvniecības nozarei ir nozīmīga loma Latvijas tautsaimniecībā – tās īpatsvars pēc pievienotās vērtības sasniedz 5,9%; tajā ir aizņemti 6,4% no kopējā darbvietu skaita; tās pienesums Latvijas budžetā ir 2,3% no visiem nodokļu ieņēmumiem. (LBP)

Būvniecības nozares normatīvo bāzi veido vairāki likumi un Ministru kabineta noteikumi, atbilstoši būvniecības procesam, sākot ar vispārīgiem normatīviem aktiem, plānošanas – projektēšanas sagatavošanas – projektēšanas – būvdarbu – īpašās būvniecības noteikumiem – ekspluatācijas un citiem saistošiem normatīviem aktiem un piemērojamiem standartiem. Katrā no šiem posmiem rodas atkritumi, ko gudri un saimnieciski šķirojot varētu nodot tālākā apritē. Līdz šim Latvijā nav pētīts mājsaimniecību un privātā sektora būvniecības process un tajā radītā atkritumu plūsma.

Šīs aktivitātes mērķis ir veikt izpēti, lai izvērtētu esošo situāciju un izvērtētu sabiedrības (īpaši iedzīvotāju – atkritumu radītāja) viedokli par mājsaimniecības un privātā sektora radīto atkritumu apsaimniekošanas pieredzi, problemātiku un gatavību iesaistīties būvniecības atkritumu dalītā savākšanā, kā arī savāktu nepieciešamos datus, lai nākošajā izpētes daļā (C2.2. aktivitātes ietvaros) meklētu risinājumus saistībā ar nekustamā īpašuma būvniecības, remontu, labiekārtošanas un/vai nojaukšanas, teritorijas labiekārtošanas rezultātā radīto būvniecības atkritumu atkārtotu izmantošanu.

Izvirzītā mērķa sasniegšanai, īstenoti šādi **uzdevumi:**

- 2022. gada 23. septembrī notika tikšanās ar ieinteresētajām pusēm (SIA Clean R, LASUA, SIA Eco Baltia vide, SIA LAUTUS, ekspertiem un vairāku augstskolu profesoriem), lai pārrunātu pētījuma problemātiku un aktualitātes;
- analizēta citu valstu pieredze zinātniskajā literatūrā;
- veikts BBNA normatīvu apskats pašvaldību saistošajos noteikumos;
- izstrādāta pašvaldību atbildīgo personu aptaujas anketa, aptauja veikta internetā, tiešsaistē;
- īstenota fokusgrupas diskusija un intervijas zoom vidē, seminārā;
- Veikta situācijas atspoguļojuma analīze pašvaldību mājas lapās (pēc atslēgvārdiem);
- Viedokļu noskaidrošanai, tika veikti studentu pētījumi:
    - Vadlīniju analīze un rekomendācijas
    - Situāciju analīze būvniecības un būvobjektos
        - no likumiskā viedokļa,
        - no potenciālā biznesa perspektīvas.
- Izstrādāta iedzīvotāju aptaujas anketa un analizēti SKDS veiktās aptaujas rezultāti;
- Īstenotas ārvalstu vizītes un iepazīta pieredze klātienē, tikšanās ar nozares ekspertiem (Izraēla, Igaunija);
- Analizētas BBNA definīcijas, to praktiskai pielietošanai Latvijas normatīvajos dokumentos un profesionālajā terminoloģijā;
- Uzsākta iegūto datu vizualizācija, rekomendāciju pamatošanai.

Pētījums veicina sociāli ekonomiskos un vides ieguvumus, kas saistīti ar BBNA materiāliem, nevis koncentrējas uz to negatīvo ietekmi. Tiek meklēti efektīvākie risinājumi, lai veicinātu aprites ekonomiku, efektīvu resursu izmantošanu un izskaustu atkritumu izgāšanu nepiemērotās vietās, t.sk. dabas vidē.

Kas ir būvniecības atkritumi (būvgruži), ko darīt ar atkritumiem

Latvijā tiek lietota ***dažāda terminoloģija***, runājot par atkritumiem, pārpalikumiem un piesārņojumu, kas rodas saistībā ar nekustamā īpašuma būvniecību, remontu, labiekārtošanu un/vai nojaukšanu, teritorijas labiekārtošanu. Var uzskatīt, ka ir aktuāla nepieciešamība apstiprināt vienu definīciju.

Tā, piemēram, Atkritumu apsaimniekošanas likumā (2010), kopā ar "atkritumu"definīciju, ir noteikts:

- **Būvniecības atkritumi** – atkritumi, kas rodas būvdarbos un būvju nojaukšanas procesā.
- Atkritumi - jebkurš priekšmets vai viela, no kuras tās valdītājs atbrīvojas, ir nolēmis vai spiests atbrīvoties. **AAL 1. pants.**
- ražošanas atkritumi — atkritumi, kas radušies ražošanas procesā vai būvniecībā;

Savukārt, Pārskatā par būvniecības atkritumiem (2020), lasām:

Būvniecības atkritumi ir atkritumi, kas radušies būvniecības, renovācijas un ēku nojaukšanas rezultātā, kā arī pārpalikumi un bojātie materiāli, kas radušies celtniecības procesā vai materiāli, kas būvlaukumā tiek izmantoti īslaicīgi. Bieži būvniecības atkritumi no dzīvojamām mājam satur betonu, metālus, koksni, eļļas, ģipša paneļus, ķimikālijas un jumta apdares materiālus. Būvniecības atkritumi aizņem milzīgas izgāztuvju teritorijas, jo tāda veida atkritumiem ir lieli apjomi, līdz ar ko atkritumu glabāšanai vajag lielas teritorijas. Parasti būvniecība rada tīrākus materiālus nekā ēku nojaukšanas atkritumi. Sākotnējās demontāžas process ir svarīgs, lai novērstu jebkuru bīstamo vielu apglabāšanu.

Latvijas vides aizsardzības fonda projektā "Vienotu vadlīniju izstrāde un sabiedrības izglītošana par pareizu būvniecības atkritumu apsaimniekošanu un no pārstrādātiem būvniecības atkritumiem iegūtu materiālu kā vērtīgu resursu un izejmateriālu izmantošanu būvniecībā" (reģ. Nr. 1-08/185/2020) izstrādātajās vadlīnijās dots skaidrojums:

Mājsaimniecībās radītie būvniecības atkritumi – "*Pašvaldība savā administratīvajā teritorijā organizē to būvdarbu veikšanas procesā radušos ražošanas atkritumu, uz kuriem neattiecas normatīvie akti par būvniecībā radušos atkritumu un to pārvadājumu uzskaites kārtību (turpmāk — mājsaimniecībās radītie būvniecības atkritumi)….*"

Vairākos dokumentos "Būvgruži" tiek lietots kā sinonīms būvniecības atkritumiem, piemēram, Ventspils pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas noteikumos (2012):

būvgruži – būvju un ēku būvniecības vai nojaukšanas materiāli un to paliekas, betona un dzelzceļa konstrukcijas un izstrādājumi, ķieģeļi, keramika, asfalts u.c. būvniecības procesā vai ražošanā radušies blakus produkti.

Daļa normatīvo aktu, kur bijis skaidrots "būvgružu" jēdziens, ir zaudējis spēku, piemēram, Celtniecības atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Daugavpils pilsētā (2002), kur bija formulējums, **celtniecības atkritumi ir:**

2.1.1. ***būvgruži*** — cieti atkritumi, kas rodas mehāniskas ēku nojaukšanas vai nobrukuma rezultātā un sastāv galvenokārt no cietām minerālvielām (iespējami arī neminerālu piejaukumi);

Secinājums: projekta ietvaros nepieciešams terminu skaidrojuma saskaņojums un iekļaušana atbilstošajos normatīvajos dokumentos, visā atkritumu plūsmā, skat. 4. attēlu.

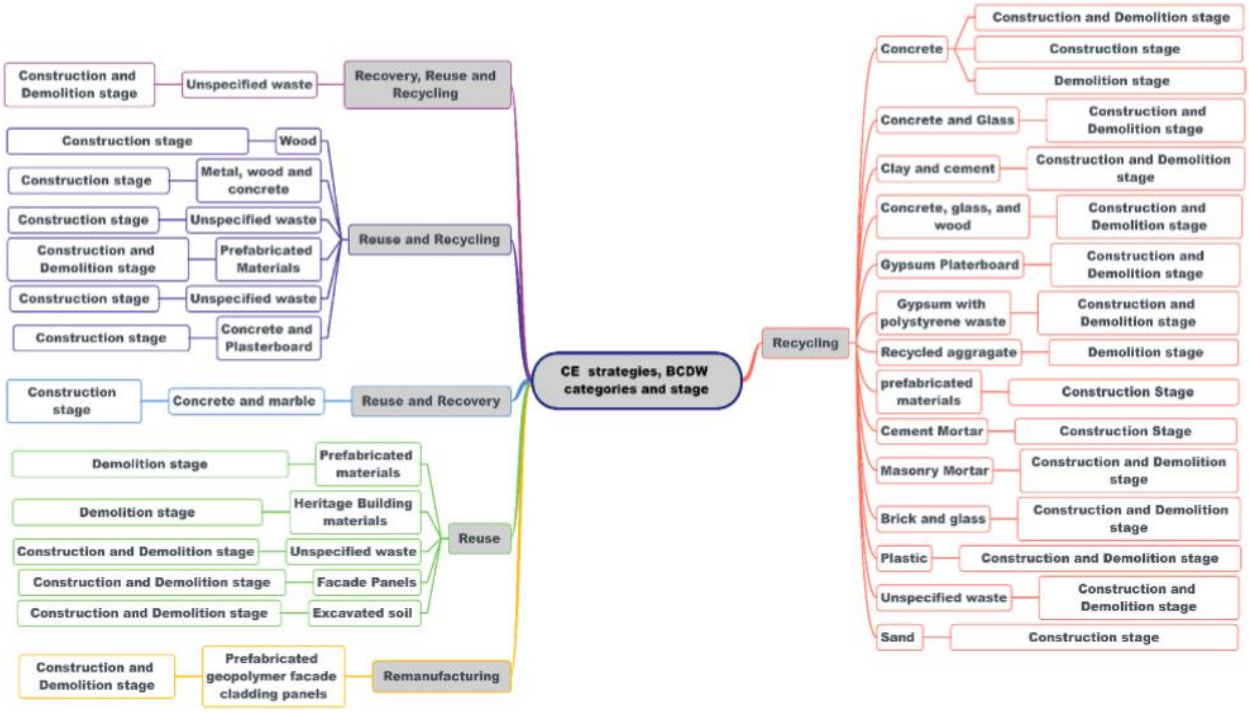

4. attēls. Komercsektorā, mājsaimniecībās, privātajā sektorā radīto būvniecības atkritumu plūsmas kategorijas un to apsaimniekošanas shēma (pēc B.I. Oluleye et al. 2022)

Būvniecības atkritumu apsaimniekošanas vadlīnijās iekļauti skaidrojumi, kas tālāk noder procesa apritīguma raksturošanai:

Būvju nojaukšanā radīto atkritumu radīšana:

- Veicot būvdarbus un būvju nojaukšanu, darbu izpildītājs pēc iespējas minimizē radīto BBNA daudzumu
- Plāno būvmateriālu pielietojumu tā, lai nerastos būvmateriālu pārpalikumi, kas nav derīgi turpmākai izmantošanai
- Nojaukšanas darbus veic tā, lai palielinātu tādu materiālu daudzumu ko 1)bez papildus apstrādes iespējams izmantot atkārtoti, 2)iespējams sagatavot atkārtotai izmantošanai
- Atkārtotai izmantošanai nederīgus materiālus šķiro pa materiālu veidiem, lai būt iespējams šos materiālus nodot pārstrādei
- Nepieļauj bīstamo BBNA sajaukšanu ar pārstrādei vai reģenerācijai derīgām atkritumu plūsmām

Dalītā vākšana:

- Būvdarbu vai nojaukšanas darbu veicējs nodrošina vismaz sekojošu BBNA plūsmu dalītu uzkrāšanu: 1) koksne, 2) minerālus saturošas frakcijas (betons, ķieģeļi, flīzes un keramika, akmeņi), 3) metāli, 4) stikls, 5) plastmasa, 6) apmetums
- Atsevišķi uzkrājams jebkurš bīstamo BBNA veids, t.sk. būvmateriālu iepakojums, kas piesārņots ar bīstamām vielām

BBNA uzglabāšana:

- Būvdarbos radītos BBNA atļauts uzglabāt tikai objekta teritorijā, nav pieļaujama BBNA izvietošana uzglabāšanas nolūkā uz blakus zemes gabaliem, ārpus būvobjekta teritorijas. Ceļu būves gadījumā, saņemot nepieciešamos saskaņojumus, atbērtnes pieļaujams veidot uz blakus esošiem zemes gabaliem
- BBNA uzglabāšanas laiks objektā pirms izvešanas reģenerācija vai apglabāšanai nedrīkst pārsniegt trīs mēnešus, atkritumus uzglabā tādos daudzumos, kas nerada kaitējumu videi vai draudus cilvēku veselībai
- Ja būvniecības atkritumus objektā uzglabā ilgāk par trīs mēnešiem, atkritumu uzglabātājam ir jāsaņem atbilstoša atkritumu uzglabāšanas atļauja
- Ja būvobjekta teritorijā BBNA uzglabāšanas iespējas ir ierobežotas, BBNA izvešana no objekta organizējama regulāri, lai neveidotos BBNA uzkrājumi

Sagatavošana atkārtotai izmantošanai / reģenerācijai:

- Sagatavošana atkārtotai izmantošanai ir atkritumu reģenerācijas darbība, kurā par atkritumiem kļuvušu produktu vai tā sastāvdaļas pārbauda, tīra vai labo, lai varētu atkārtoti lietot bez turpmākas priekšapstrādes
- Sagatavošana reģenerācijai ir atkritumu pirmapstrādes darbība (tajā skaitā demontāžu, šķirošanu, saspiešanu, presēšanu, granulēšanu, žāvēšanu, smalcināšanu, kondicionēšanu, atkārtotu iesaiņošanu, atdalīšanu vai sajaukšanu), pirms iegūtā materiāla nodošanas galīgajai reģenerācijas / pārstrādes darbībai
- Lai veiktu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, sagatavošanas reģenerācijai darbības, darbības veicējs saņem atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas atļauju vai atļauju attiecīgas kategorijas piesārņojošu darbību veikšanai

Reģenerācija / atkārtota izmantošana objektā

- Atkāroti izmantot un vai reģenerēt objektā drīkst tikai tādus materiālus, kam ir veikta pienācīga sagatavošana atkārtotai izmantošanai, reģenerācijai, materiālu izmantošana neradīs draudus videi un cilvēku veselībai, materiāli atbilst regulējumam, kas reglamentē būvizstrādājumu kvalitātes prasības;
- Iegūto materiālu atkārtoti izmantošana vai reģenerācija objektā ir pieļaujama tikai gadījumos, kad šāda izmantošana ir paredzēt būvprojektā
- Sagatavoto inerto materiālu izmantošana izrakto tilpju aizbēršanai vai citām vajadzībām ir pieļaujama tikai tādā apmērā, kāds būtu izmantotā materiāla, kas tiek aizstāts, apjoms.

Reģenerācijai sagatavotu materiālu izvešana no objekta:

- Materiālu, kas ir sagatavots, lai to varētu izmantot tilpju aizbēršanai drīkst izvest izmantošanai tikai uz būvniecības objektu, kur tas tiks izmantots būvdarbos un šī izmantošana ir paredzēta attiecīgajā būvprojektā, t.i. uz saskaņotu izmantošanas vietu;
- Ja sagatavotajam materiālam nav iespējam izvešana uz saskaņotu izmantošanas vietu, materiāls ir izvedams uz būvniecības atkritumu laukumu
- Materiālu, kas objektā ir sagatavots kvalitātē, kas atbilst atkritumu beigu statusa iegūšanas kritērijiem, drīkst izvest no objekta bez ierobežojumiem

Neapstrādātu BBNA izvešana no objekta;

- Tādu BBNA, kas objektā nav sagatavoti atkārtotai izmantošanai reģenerācijai vai pārstrādei, izvešana ir atļauta tikai uz atkritumu sagatavošanas reģenerācijai iekārtām vai apglabāšanai atkritumu poligonā
- BBNA izvešanu būvdarbu veicējs saviem spēkiem un bez reģistrācijas atkritumu pārvadājumu uzskaites sistēmā drīkst veikt tikai, ja BBNA ir radušies šī būvdarbu veicēja darbības rezultātā, būvdarbu veicējs nav atkritumu apsaimniekošanas komersants, pārvadājumi netiek veikti regulāri un būvdarbu veicējam ir rakstveida līgums vai cits dokuments, kas apliecina tiesības nogādāt atkritumus uz attiecīgajām atkritumu pārstrādes, reģenerācijas vai apglabāšanas iekārtām. Visos citos gadījumos pārvadātājam ir jāsaņem atkritumu pārvadāšanas atļauja un jāreģistrējas atkritumu pārvadājumu uzskaites sistēmā.

Būvniecības atkritumu definīcija

Aprites ekonomikas (AE) rīcības plāni paredz pakāpenisku ekonomiskās aktivitātes pāreju uz produktu dzīves cikla analīzi un atkritumu otrās dzīves plānošanu. Konkrētus pasākumus ietver jaunu standartu izstrāde, piemēram, CEN/TC 350/SC 1 – "Aprites ekonomika būvniecības nozarē" un ISO/WD 59004 – "Aprites ekonomika". **Tomēr nav vienotas definīcijas, lai noteiktu, kurus būvniecības atkritumus var izmantot kā resursus,**

Aprites ekonomikas principu piemērošana nekustamajā īpašumā, ēku projektēšanā un izmantošanā (pielāgojamība, ilgmūžība, atkritumu samazināšana un augstas kvalitātes pārvaldība saskaņā ar Eiropas Komisiju (EC 2020)) galvenokārt ir vērsta uz jaunajiem projektiem un ēkām, kurās var iestrādāt un atvieglot apritīgumu jau agrīnā projektēšanas stadijā un līdz ar to visā ēkas un tās sastāvdaļu un materiālu dzīves ciklā. Tajā pašā laikā ir jāuzsver, ka apritīgums esošo ēku kontekstā līdz šim nav definēts (Kyrö 2020). AE ir jāuztver kā biznesa stratēģija, nevis tikai atkritumu apjoma samazināšanas pasākumi vai dizaina stratēģija. Nojaukšanas process būtu jāuztver kā resursu optimizēšana, potenciālā materiālu iegūšana, kur sastāvdaļas un materiālus var atgūt, atkārtoti izmantot vai pārstrādāt jaunām konstrukcijām (Adams et al. 2017; Kyrö 2020). Jāuzsver, ka reģenerētie materiāli no esošajām ēkām, bieži vien saskaras ar kritisku šķērsli to tehniskajā saderībā un kvalitātes novērtējumā, kas liek apšaubīt to tiešu atkārtotu izmantošanu, tāpēc ir būtiski organizēt to šķirošanu un novirzīšanu atkārtotai izmantošanai.

BBNA definīcija

Šajā pētījumā daļā tika izpētītas datu bāzes un zinātniskās publikācijas, lai apzinātu starptautisko pieredzi un izskatītu tās pielāgošanu Latvijā.

Ar *Google Ngram Viever*, tika apzināta temata aktualitāte publikācijās. Bibliometriskā analīzes metode tiek izmantota tālāko tendenču noteikšanai nozarē. Bibliometriskie rādītāji tiek izmantoti, jo tie sniedz ieskatu pētniecības aktivitātē un ietekmē. Ngram, ko parasti sauc par N-gramu, ir teksta vai runas satura statistiskā analīze, lai tekstā atrastu n (daži) kāda veida vienumus, parādot Google interesi par ideju. Google grāmatu Ngram Viewer gadījumā analizējamais teksts nāk no lielā grāmatu daudzuma, ko Google ir skenējusi no publiskām bibliotēkām, lai iekļautu to Google grāmatu meklētājprogrammā. Bibliometriskā metode vai "analīze" tagad ir stingri noteikta kā zinātniska specialitāte un ir neatņemama pētniecības novērtēšanas metodoloģijas daļa, īpaši zinātnes un lietišķās jomās. Metode tiek izmantota arvien vairāk, pētot dažādus zinātnes aspektus (Ellegaard, Wallin, 2015).

Kad ievada frāzes Google grāmatu Ngram skatītājā, tas parāda diagrammu ar atbilstošajiem "atslēgvārdiem" Waste management, BBNA un construction waste. (5. att)

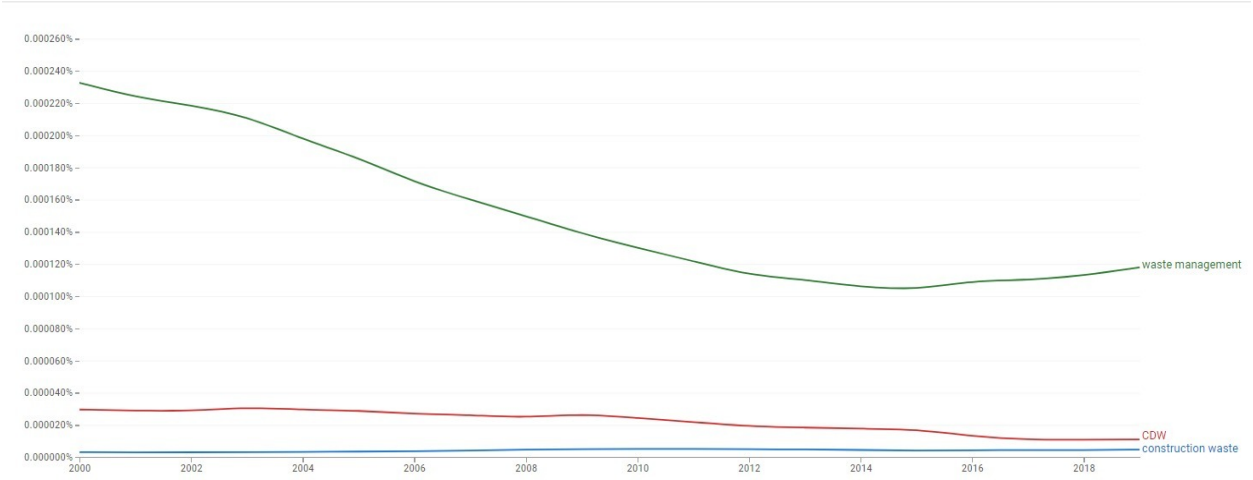

5. attēls. Rezultāti no meklētajām publikācijām, izmantojot atslēgvārdus "waste management", "CDW", "construction waste".

Tālākie meklējumi bija Scopus datu bāzē, izmantojot programmu *VoSViewer*. *VOSviewer* ir programmatūras rīks bibliometrisko tīklu veidošanai un vizualizēšanai. Šie tīkli var ietvert, piemēram, žurnālus, pētniekus vai atsevišķas publikācijas, un tos var veidot, pamatojoties uz citātu, bibliogrāfisku savienojumu, līdzcitēšanu vai līdzautorības attiecībām. *VOSviewer* piedāvā arī teksta ieguves funkcionalitāti, ko var izmantot, lai izveidotu un vizualizētu svarīgu terminu līdzāsparādīšanos tīklus, kas iegūti no zinātniskās literatūras kopuma.

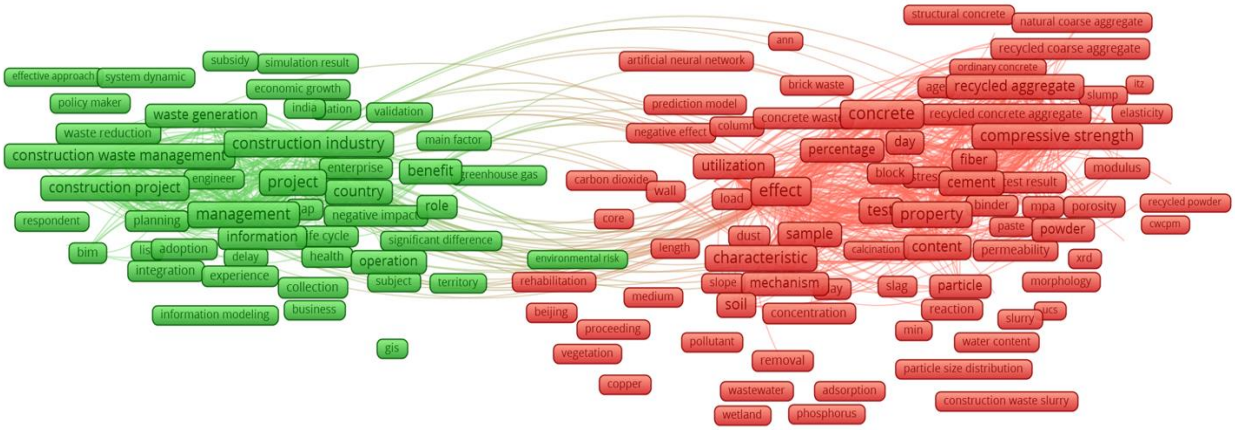

6. attēls. Atslēgvārdu "waste management", "CDW", "construction waste" terminoloģiskā karte un saistītā tematika zinātniskajās publikācijās

Ar iepriekšminētajiem "atslēgvārdiem", tika atlasīti 2654 dokumenti, tajā skaitā 1709 zinātniskās publikācijas žurnālos un 824 ar brīvpieeju, lai tos izlasītu.Visvairāk publikāciju ir Ķīnā (805), tai seko Honkonga (171), Malaizija (157), Indija (143), Brazīlija (141), Austrālija (138), ASV (138), Lielbritānija (130).

Programma parāda saikni ar citiem "atslēgvārdiem" un citēšanas biežumu, kas ļauj ērtāk atrast definīcijas, kas tiek lietotas pasaulē un BBNA definīcijas evolūciju laika gaitā un autorus, kuri tās publicējuši.

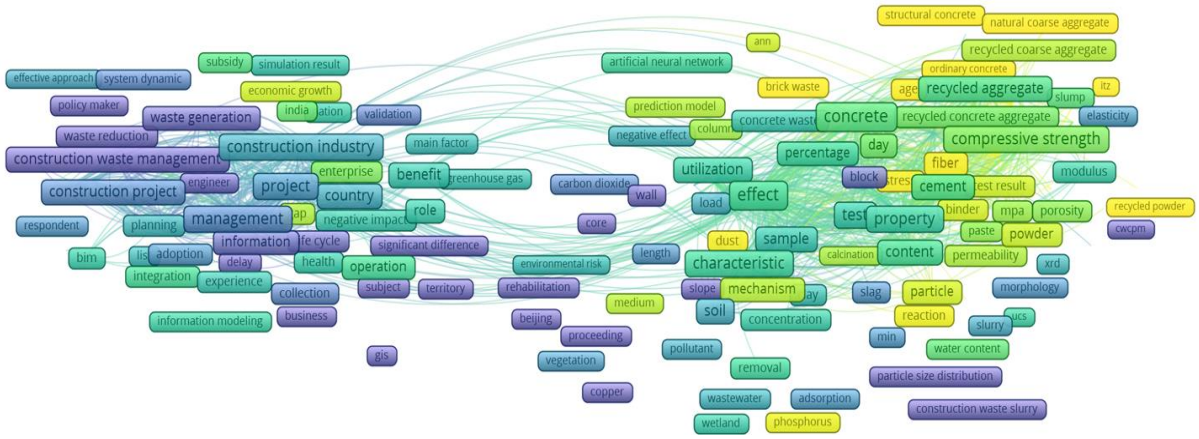

7. attēls. Sakarības tematikai, kur publicēti zinātniskie raksti, kuru virsrakstā vai "atslēgvārdos" iekļauti "waste management", "CDW", "construction waste"

Ja Google raksturo vienkāršotu jēdzienu "*waste management", "CDW", "construction waste"* izpratni, tad *Web of Science (Clarivate Analytics)* un *Scopus* – zinātnisku pieeju. Definīciju meklējumos, tas ļaus atsaukties uz zinātniski pamatotām rekomendācijām. Apkopojums ar BCDW definīcijām dots 1. tabulā.

1. tabula **Definīcijas zinātniskajos rakstos**

"**BBNA** materiāli ir vērtīgs resurss aprites ekonomikai un ļauj maksimāli palielinātu to novirzīšanu no poligoniem." (Papastamoulis, et al., 2021)
"Dzīvojamo ēku, komerciālo ēku, sabiedrisko ēku un rūpniecisko ēku būvniecības radītie atkritumi, izņemot izrakto augsni" (Wang et al., 2019)
"**BBNA** ietver betonu, ķieģeļus, flīzes, bitumena maisījumus, ģipsi, koku, stiklu, metālus, plastmasu, šķīdinātājus, azbestu un augsni."(Borghi et al., 2018)
"Pārpalikums starp pasūtītajiem, piegādātajiem un pieņemtajiem materiāliem un būvprojekta izpildei atbilstoši izmantotajiem materiāliem" (Menegaki and Damigos,2018)
"Dzīvojamo ēku, komerciālo ēku, sabiedrisko ēku un ražošanas ēku būvniecības atkritumi, izņemot izrakto augsni" (Galvez-Martos, 2018)
"**BBNA** materiālus var definēt kā (i) objektu atkritumus (darbības un rezultātus), (ii) piepūli atkritumi (resursu efektivitāte) un (iii) vērtības izšķērdēšana (vērtības zudums klientiem)" (Denzer et al., 2015)
"Jebkurš materiāls, kas jāpārstrādā; atkārtoti izmantots citādi nekā kādam noteiktam mērķim bojājumu, pārmērības, neizmantošanas vai neatbilstības dēļ nepieciešamajām specifikācijām" (Muhwezi et al., 2012)
"Jebkuri atkritumi, kas saistīti ar dizaina izmaiņām, neizmantoto materiālu, iepakojuma atkritumiem un kļūdām dizainā" (Rayendran, 2012)
"Fiziskie atkritumi; jebkurš cilvēka un rūpnieciskās darbības materiāls blakusprodukts, kam nav atlikušās vērtības" (Nagapan et al., 2012)
"Tādas darbības kā celtniecība, atjaunošana vai konstrukciju nojaukšana, kas rada inertu un neinertu materiālu, kas definēts kā būvniecības atkritumi" (Jain, 2012)
"Jebkuri atkritumi vai bojāti materiāli, kas radušies teritorijas tīrīšanas, rakšanas, būvniecības, atjaunošanas, renovācijas, nojaukšanas un ceļu darbos" (Lu and Yuan, 2011)
"Cietie atkritumi, kas rodas būvniecības, renovācijas un nojaukšanas darbību laikā" (Kofoworola and Gheewala, 2009)
"Jebkurš nevēlams produkts no būvniecības, atjaunošanas un nojaukšanas darbībām" (Tam et al., 2007)
"Kā inertu un neinertu materiālu maisījums, kas rodas būvniecības, rakšanas, atjaunošanas, nojaukšanas, ceļu remontdarbu un citu ar būvniecību saistītu darbību rezultātā" (Poon, 2007)
"Pārpalikumi un bojāti izstrādājumi un materiāli, kas rodas būvniecībā, renovācija, nojaukšana un citi būvniecības darbi" (Roche and Hegarty, 2006)
"Būvgružu, šķembu, zemes, betona, tērauda, kokmateriālu un jauktu būvlaukuma attīrīšanas materiālu veids, kas rodas no dažādām būvniecības darbībām, tostarp zemes rakšanas, būvlaukuma tīrīšanas, nojaukšanas darbībām, ceļu darbiem un ēku renovācijas" (Shen et al., 2004)
"Starpība starp uzņēmuma faktiski iepirkto materiālu skaitu, no kura atņemts esošo krājumu skaits attiecībā pret materiālu daudzumu, kas noteikts ar paveiktā darba mērījumiem" (Formoso et al., 2002)
"Starpība starp piegādāto un uz vietas pieņemto materiālu vērtību un atbilstoši izmantotajiem, kā norādīts un precīzi izmērīts darbā, atskaitot citur nodoto aizvietoto materiālu izmaksu ietaupījumu, kurā materiālu izšķērdēšanas dēļ var rasties nevajadzīgas izmaksas un laiks" (Shen et al., 2000)

"Būvniecības atkritumus var iedalīt trīs galvenajās kategorijās: materiāls, darbaspēks un mašīnu atkritumi, un tie rodas no neatjaunojamiem resursiem" (Ekanayake and Ofori, 2000)
"Jebkuri zaudējumi, ko rada darbības, kas rada tiešas vai netiešas izmaksas, bet nepievieno produkta vērtība no klienta viedokļa" (Formoso et al., 1999)
"Viss, kas atšķiras no absolūtā minimālā materiālu resursu skaita, iekārtas un darbaspēks, kas nepieciešams, lai produktam pievienotu vērtību" (Alarcon, 1997)
"Salīdzinoši tīri, neviendabīgi būvmateriāli, kas iegūti dažādu būvniecības darbību rezultātā" (Tchobanoglous et al., 1993)
"Jebkura neefektivitāte, kuras rezultātā tiek izmantots aprīkojums, materiāli, darbaspēks vai kapitāls, lielāki daudzumi, nekā tiek uzskatīti par nepieciešamiem ēkas ražošanā. Arī jebkura darbība, kas prasa laiku, resursus vai vietu, bet nedod pievienoto vērtību.(Koskela, 1992)
"Materiālu izšķērdēšanu var definēt kā daudzumu, kas tiek patērēts papildus plānotajam materiālam" (Agenda 21 (UN) 1992)
"Materiāls, kas bija jātransportē citur no būvlaukuma vai jāizmanto pašā vietnē, kas nav paredzēta projekta mērķim bojājumu, pārmērību vai neizmantošana vai kuras nevar izmantot neatbilstības dēļ projekta specifikācijām, vai kas ir būvniecības procesa "blakusprodukts"" (Skoyles, E. and Skoyles, J. , 1987)
"Tiešie atkritumi" attiecas uz materiālu izšķērdēšanu, bet "netiešie atkritumi" uz naudas zaudējumiem (Skoyles, 1976)
"Pārpalikums starp pasūtītajiem, piegādātajiem un pieņemtajiem materiāliem un būvprojekta izpildei atbilstoši izmantotajiem materiāliem" (Skoyles and Hussey, 1974)

Rezultātā, tika pārbaudītas BBNA materiālu zinātniskās un likumdošanas definīcijas un tas, vai to konceptuālā pieeja var veicināt aprites ekonomiku un ilgtspējību būvniecības nozarē un vidē. Tika konstatēts, ka BBNA definīcijas var nosacīti iedalīt trīs grupās, pamatojoties uz to pieņemto terminoloģiju un darbības jomu: kvantitatīvās, aprakstošās un ekonomiskās definīcijas. Kvantitatīvās definīcijas parasti attiecas uz kvantitatīvām vajadzībām; piemēram, nepieciešamība novērtēt vietās radīto BBNA materiālu apjomu vai masu. Aprakstošās BBNA definīcijas galvenokārt tika izstrādātas, lai atbalstītu atkritumu klasifikācijas sistēmas, savukārt ekonomiskās definīcijas parasti ir saistītas ar procesu ekonomisko vadību.

Var uzskatīt, ka vairums definīciju nekonceptualizē BBNA materiālus kā vērtīgus otrreizējās pārstrādes potenciālus aprites ekonomikai. Lai gan kvantitatīvās un aprakstošās definīcijas var izmantot, lai precīzi izmērītu un klasificētu iegūto BBNA materiālu daudzumu, lai galu galā atbalstītu aprites ekonomiku, tās rada pretrunas. Jo īpaši kvantitatīvās definīcijas nestandartizē metriskās mērvienības (piemēram, kubikmetri vai kilogrami), savukārt aprakstošajās definīcijās ir vispārīgi vai atšķirīgi termini, kas var radīt neskaidras klasifikācijas grupas. Šādas nekonsekvences negatīvi ietekmē aprites ekonomiku, kurai ir nepieciešami stabili dati.

Konstatēts, ka līdz šim, vairums vadībzinātnes un ekonomikas definīciju BBNA raksturo kā nevēlamus materiālus ar nulles pievienoto vērtību projektiem un klientiem. Šī konceptuālā pieeja veicina atkārtoti lietojamu vai pārstrādājamu BBNA materiālu apglabāšanu poligonos ar mērķi atbalstīt lineāro ekonomiku. Tāpēc pašreizējās definīcijas galvenokārt koncentrējas uz BBNA materiālu negatīvo aspektu, kas atspoguļo to sociālo, ekonomisko un vides ietekmi. Pēdējo

gadu publikācijas parāda, ka šīs ietekmes var uzlabot, saistībā ar BBNA materiālu dinamisko raksturu.

Turpmākajiem pētījumiem, ir svarīgi ņemt vērā saistību ar CO2 emisijām, kas rodās BCDW materiālu transportēšanas un apstrādes fāzēs. Līdz šim, definīcijas neietver šīs dimensijas, kas mazinātu šo ietekmi ar mērķi **atbalstīt vides ilgtspējību būvniecības nozarē**. Netika atrastas definīcijas, kas pamatotu, ka BBNA **materiāli paliek materiāli pēc to pirmās izmantošanas** uz vietas, veicinot Aprites ekonomiku.

Šajā pētniecības stadijā, projekta virzībai, saglabājam formulējumu, **būvniecības atkritumi** ir visi objekta demontāžas laikā radītie materiāli, kas bez apstrādes (atputekļošanas, drupināšanas, sijāšanas un citām darbībām) nav izmantojami turpmākai lietošanai esošajā objektā, skat. 4. attēlu. Pēc šīs shēmas tiks noteikta atbilstība/rāmis būvniecības atkritumu pārstrādes faktam.

Situācijas raksturojums pašvaldībās

Būvniecības atkritumu apsaimniekošanas regulējums

Atbilstoši darba uzdevumiem, uz 22/10/2022, ir izpētīta un 1.pielikumā pievienota informācija par Latvijas pašvaldībās izdotajiem saistošajiem noteikumiem un svarīgākās atziņas par **Būvniecības/ ražošanas atkritumu regulējumu pašvaldību noteikumos:**

- **Aizkraukles novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 2022/ 14** Aizkrauklē 2022. gada 19. maijā
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Aizkraukles novadā**
- **Bauskas novada domes saistošie noteikumi Nr. 15** Bauskā 2022. gada 30. jūnijā (prot. Nr. 12, 16. p.)
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Bauskas novadā**
- **Ādažu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 58/2022** Ādažos 2022. gada 22. jūnijā
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Ādažu novadā**
- **Valmieras novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 51** Burtniekos 2022. gada 26. maijā (prot. Nr. 11, 4. §)
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Valmieras novadā**
- **Jēkabpils novada domes saistošie noteikumi Nr. 16** Jēkabpils novadā 2022. gada 28. aprīlī
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Jēkabpils novadā**
- **Mārupes novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 27/2022** Mārupē 2022. gada 25. maijā
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Mārupes novadā**
- **Ropažu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 15/22** Ropažu novadā 2022. gada 20. aprīlī
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Ropažu novadā**
- **Saldus novada domes saistošie noteikumi Nr. 24** Saldū 2022. gada 28. aprīlī
- **Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi**
- **Siguldas novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 6** Siguldā 2022. gada 24. februārī
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Siguldas novadā**
- **Valkas novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 5** Valkā 2022. gada 31. martā
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Valkas novadā**
- **Balvu novada domes saistošie noteikumi Nr. 5/2022** Balvos 2022. gada 24. februārī
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Balvu novadā**
- **Tukuma novada domes saistošie noteikumi Nr. 44** Tukumā 2021. gada 29. decembrī (prot. Nr. 26, 2. §)
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Tukuma novadā**
- **Talsu novada domes saistošie noteikumi Nr. 42** Talsos 2021. gada 25. novembrī (prot. Nr. 14, 35. p., lēmums Nr. 352)

- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Talsu novadā**
- **Jelgavas novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 14** Jelgavā 2021. gada 27. oktobrī (prot. Nr. 23, 48. §)
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Jelgavas novada administratīvajā teritorijā**
- **Augšdaugavas novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 31** Daugavpilī 2022. gada 27. janvārī (prot. Nr. 21, 3. &)
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Augšdaugavas novadā**
- **Limbažu novada domes saistošie noteikumi Nr. 41** Limbažos 2021. gada 23. decembrī
- **Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Limbažu novadā**
- **Ludzas novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 18/2021** Ludzā 2021. gada 30. novembrī
- **Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Ludzas novada pašvaldības administratīvajā teritorijā**
- **Cēsu novada domes saistošie noteikumi Nr. 13** Cēsīs 2021. gada 2. decembrī
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Cēsu novadā**
- **Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 12** Ventspilī 2021. gada 28. oktobrī (prot. Nr. 11; 24. §)
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Ventspils valstspilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā**
- **Smiltenes novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 8** Smiltenē 2021. gada 27. oktobrī
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Smiltenes novadā**
- **Saulkrastu novada domes saistošie noteikumi Nr. SN 16/2021** Saulkrastos 2021. gada 27. oktobrī
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Saulkrastu novadā**
- **Ķekavas novada domes saistošie noteikumi Nr. 30/2021** Ķekavas pagastā, Ķekavas novadā 2021. gada 6. oktobrī
- **Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi**
- **Madonas novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 4** Madonā 2021. gada 21. septembrī
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Madonas novadā**
- **Gulbenes novada domes saistošie noteikumi Nr. 14** Gulbenē 2021. gada 30. jūnijā (prot. Nr. 7, 42. p.)
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Gulbenes novadā**
- **Rēzeknes pilsētas domes saistošie noteikumi Nr. 27** Rēzeknē 2020. gada 5. novembrī (prot. Nr. 108, 8. p., lēmums Nr. 1384)
- **Rēzeknes pilsētas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi**
- **Rīgas domes saistošie noteikumi Nr.87** Rīgā 2019.gada 29.novembrī (prot. Nr.70, 2.§)
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Rīgas pilsētā**
- **Jūrmalas pilsētas domes saistošie noteikumi Nr.5** Jūrmalā 2017.gada 12.janvārī (prot. Nr.1, 17.p.)

- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Jūrmalas valstspilsētā**
- **Jelgavas pilsētas pašvaldības saistošie noteikumi Nr.15-18** Jelgavā 2015.gada 12.novembrī (prot. Nr.14/4)
- **Sadzīves atkritumu apsaimniekošana Jelgavas valstspilsētas administratīvajā teritorijā**
- **Liepājas pilsētas domes saistošie noteikumi Nr.5** Liepājā 2015.gada 22.janvārī (prot. Nr.1, 47.§)
- **Liepājas pilsētas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi**
- **Daugavpils pilsētas domes saistošie noteikumi Nr.16** Daugavpilī 2014.gada 27.martā (prot. Nr.8, 12.§)
- **Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Daugavpils pilsētas pašvaldībā**
- **Tērvetes novada domes saistošie noteikumi Nr. 29** Tērvetes novada Tērvetes pagastā 2013. gada 21. novembrī
- **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Tērvetes novadā**
- **Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Alūksnes novadā,**
- Alūksnes novada domes 05.10.2015. lēmumu Nr.324
- Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Dobeles novadā
- Dobelē 2018.gada 30.augusta lēmums Nr. 196/10, Noteikumi Nr 7
- Krāslavas novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 2016/2 „**Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Krāslavas novada administratīvajā teritorijā**”,
- apstiprināti ar Krāslavas novada domes 2016.gada 17.marta sēdes lēmumu (prot.nr.3, 10.§.)
- “**Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Kuldīgas novadā**”, Kuldīgas novada Domes 25.08.2011. sēdes lēmums (prot. Nr. 10., p.4.)
- „**Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Līvānu novadā**”, Līvānu novada domes 2016.gada 25. februāra sēdes protokols Nr.3 lēmums Nr.3-17
- Preiļu novada domes saistošie noteikumi Nr. 2011/13 „**Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Preiļu novadā**”, Preiļu novada domes 2011.gada 24. novembra sēdes lēmums, protokols Nr.17, punkts 3.3
- Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu **Salaspils** novada pašvaldības teritorijā, Salaspils novada domes sēdes 2017.gada 17.maija lēmums (prot.Nr.9, 1.§)

Pašvaldību atbildīgo speciālistu aptauja

Projekta grupa izstrādāja aptaujas jautājumus pašvaldību atbildīgajām personām, lai noskaidrotu viedokļus par problēmām un risinājumiem būvniecības atkritumu apsaimniekošanā.

Aptaujā iekļautie jautājumi tika strukturēti četrās grupās:

1. Būvniecības atkritumu apsaimniekošanas sistēma

1.1. Kā Jūs vērtējiet būvniecības atkritumu apsaimniekošanas pārvaldības sistēmu valstī

1.2. Kā Jūs vērtējiet būvniecības atkritumu apsaimniekošanas pārvaldības sistēmu Jūsu pašvaldībā?

1.3. Būvniecības atkritumu nonākšana dabā ir aktuāla problēma Jūsu pašvaldībā?(

1.4. Atbildība par mājsaimniecību radīto atkritumu pienācīgu apsaimniekošanu primāri jāuzņemas

1.5. Kontroles funkcijas par būvniecības atkritumu pārvadājumiem primāri jāuzņemas

2. Būvniecības atkritumu apsaimniekošana pašvaldībā

2.1. Būvniecības atkritumu apsaimniekošana juridisko personu būvniecības objektos ir būtiska problēma Jūsu pašvaldībā?

2.2. Būvniecības atkritumu apsaimniekošana mājsaimniecību būvniecības objektos ir būtiska problēma Jūsu pašvaldībā?

2.3. No kādu personu objektiem Jūsu pašvaldībā dabā nonāk būvniecības atkritumi?

2.4. Apgalvojums: Jūsu pašvaldībai ir visi nepieciešamie instrumenti, lai mazinātu mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu nonākšanu tam neparedzētās vietās

2.5. Vai Jūsu pašvaldība ir pieņēmusi saistošos noteikumus par mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanu?

2.6. Vai Jūsu pašvaldības mājsaimniecībās radītos būvniecības atkritumus apsaimnieko pašvaldības izvēlēts komersants?

2.7. Cik lielā mērā Jūs piekrītiet šiem apgalvojumiem?

3. Mājsaimniecībās radīto bīstamo būvniecības atkritumu apsaimniekošana

Paskaidrojums: Ar bīstamajiem būvniecības atkritumiem mēs saprotam azbestu saturošu jumta segumu (šīferi), halogēnorganiskos savienojumus saturošus būvniecībā izmantojamus materiālus (krāsas, lakas, šķīdinātāji) u.c.

3.1. Apgalvojums: Bīstamo būvniecības atkritumu apsaimniekošana mājsaimniecību būvniecības objektos ir būtiska problēma Jūsu pašvaldībā (1- pilnībā nepiekrītu, 7 – pilnībā piekrītu)

3.2. Iedzīvotāji atdala bīstamos būvniecības atkritumus (šīferi, krāsas, lakas u.c) no nebīstamo būvniecības atkritumu plūsmas (1- pilnībā nepiekrītu, 7 – pilnībā piekrītu)

3.3. Vai, Jūsuprāt, īpaša valsts atbalsta programma mājsaimniecību bīstamo būvniecības atkritumu apsaimniekošanai, piemēram, piešķirot līdzmaksājumu šīfera apglabāšanai, mazinātu iespēju nonākt minētajiem atkritumiem būvniecības atkritumu plūsmā un dabā?

3.4. Ja Jums ir ierosinājumi mājsaimniecībās radīto bīstamo būvniecības atkritumu efektīvākai apsaimniekošanai, lūdzam uzrakstīt:

4. Veicamie pasākumi būvniecības atkritumu apsaimniekošanas uzlabošanai

4.1. Būvniecības atkritumu apsaimniekošanu juridisko personu būvniecības objektos visefektīvāk būtu iespējams uzlabot (nozīmīgums no 1 līdz 7, kur 1 – "nav nepieciešams", 7- "ļoti būtiski"):

4.2. Būvniecības atkritumu apsaimniekošanu mājsaimniecību būvniecības objektos visefektīvāk būtu iespējams uzlabot (nozīmīgums no 1 līdz 7, kur 1 – "nav nepieciešams", 7- "ļoti būtiski"):

4.3. Kādi, Jūsuprāt, ir galvenie šķēršļi, kas kavē būvniecības atkritumu izmantošanu pārstrādē un atkalizmantošanā?

4.4. Kādi, Jūsuprāt, būtu īstermiņā (tuvāko 12 mēnešu laikā) veicamie pasākumi būvniecības atkritumu sistēmas pilnveidošanai?

4.5. Kādi, Jūsuprāt, būtu vidējā termiņā (tuvāko 1-3 gadu laikā) veicamie pasākumi būvniecības atkritumu sistēmas pilnveidošanai?

4.6. Kādi, Jūsuprāt, būtu ilgtermiņā (3 gadi un vairāk) veicamie pasākumi būvniecības atkritumu sistēmas pilnveidošanai?

2022. gada oktobrī tika veikta pašvaldību atbildīgo personu tiešsaistes aptauja internetā (skat. 2. pielikumu), tika saņemtas atbildes no 23 pašvaldībām.

Svarīgākās atziņas no aptaujas:

- Pašvaldības būvniecības atkritumu apsaimniekošanas pārvaldības sistēmu valsts mērogā vērtē kritiskāk nekā pašvaldību līmenī
- Pašvaldības uzskata, ka būtiskākas problēmas rodas no mājsaimniecībām, nevis juridisko personu būvniecības objektiem; teju 70% pašvaldību norāda mājsaimniecības kā dabas piegružojuma avotu ar MBA
- Vairāk nekā 60% pašvaldību atzīst, ka būvniecības atkritumu nonākšana dabā ir aktuāla problēma attiecīgajā pašvaldībā
- Vairums pašvaldību uzskata, ka to rīcībā ir nepieciešamie instrumenti, lai mazinātu MBA nonākšanu tam neparedzētās vietās.
- Tomēr, sistēmas efektīvu darbību kavē:
    - Resursu trūkums (nav cilvēku t.sk. kontrolē, trūkst finanšu resursu)
    - Neattīstītā infrastruktūra (piem., nav laukumu būvgružu pieņemšanai)
    - Cilvēku neieinteresētība / motivācijas trūkums MBA apsaimniekošanā
    - Nepilnības normatīvajā regulējumā (t.sk. RAS tvēruma paplašināšana; būvgružu pārvadājumu sakārtošana; «mazo» remontdarbu pelēkais segments u.t.t.)
- Šķēršļi, kas kavē būvniecības atkritumu pārstrādi un atkalizmantošanu:
    - Vairums pašvaldību uzskata, ka to rīcībā ir nepieciešamie instrumenti, lai mazinātu MBA nonākšanu tam neparedzētās vietās.
    - Tomēr, sistēmas efektīvu darbību kavē:
    - Resursu trūkums (nav cilvēku t sk kontrolē; trūkst finanšu resursu)
    - Neattīstītā infrastruktūra (piem., nav laukumu būvgružu pieņemšanai)
    - Cilvēku neieinteresētība / motivācijas trūkums MBA apsaimniekošanā
    - Nepilnības normatīvajā regulējumā (t sk RAS tvēruma paplašināšana; būvgružu pārvadājumu sakārtošana; «mazo» remontdarbu pelēkais segments utt)

Balstoties uz saņemtajām atbildēm, tika izstrādāti jautājumi ekspertu fokusgrupas diskusijai, lai precizētu situāciju, saistībā ar jau veikto normatīvo dokumentu izpēti un pašvaldību mājaslapu apskati.

Fokusgrupas diskusijas svarīgākās atziņas

2022. gada 15.novembrī tika organizēts tiešsaistes seminārs *zoom* platformā, lai informētu ieinteresētās puses par jau iegūtajiem rezultātiem saistībā ar normatīvo regulējumu pašvaldībās un iegūtu plašāku informāciju par vēl neskaidrajiem jautājumiem (3. pielikumā: dienaskārtība no 15.nov. pasākuma), dienaskārtībā:

1. MBA ietvars pašvaldību saistošajos noteikumos un
2. Pašvaldību aptauja par MBA apsaimniekošanu.

Pēc pašvaldību 2021./2022. g. saistošo noteikumu izpētes, ir secināts, ka situācija MBA apsaimniekošanā atšķiras:

- Izpratne par regulējuma ietvaru būtiski atšķiras – no formāliem noteikumiem līdz detalizētam apsaimniekošanas procesu aprakstam
- Atšķiras arī kārtība, kā tiek organizēta MBA izvešana iedzīvotājiem
- Pašvaldību saistošie noteikumi reti kalpo kā «ceļa karte» iedzīvotājiem MBA apsaimniekošanā, un nesniedz atbildes uz jautājumiem:
    - vai un kādi iedzīvotājiem ir pienākumi pirms MBA rašanās? Kā noteikt prognozējamo MBA apjomu?
    - ja MBA rodas – kur tos drīkst uzglabāt?
    - vai MBA būtu jāšķiro? Ja jā – kāpēc un kā?
    - kas ir izplatītākie MBA un ko ar tiem darīt?
    - kas izved MBA? Kam zvanīt?
    - vai MBA ir speckonteineri vai specmaisi? Kas tos nodrošina un cik maksās? Kādos termiņos izved un uz kurieni?
- Pašvaldību saistošie noteikumi reti kalpo kā «ceļa karte» iedzīvotājiem MBA apsaimniekošanā, un nesniedz atbildes uz jautājumiem:
    - vai iedzīvotāji paši drīkst utilizēt MBA, piemēram, piemājas ceļu salabošanai vai bedru aizbēršanai?
    - ja iedzīvotāji izved paši – uz kurieni vest? Kur šādu informāciju var iegūt un kā var zināt, cik tas maksās?
    - vai būvvalde pieprasīs MBA legālu apsaimniekošanu apliecinošus dokumentus?
    - kā pašvaldība iegūst info par teritorijā radītajiem (un utilizētajiem) MBA?
    - kas pašvaldībā atbild par MBA kontroli un ir tiesīgs piemērot sodu?

Pēc labās prakses piemēru izskatīšanas, tika prezentēti pašvaldības darbinieku aptaujas rezultāti.

Diskusijā piedalījjās Dienvidkurzemes, Liepājas, Rīgas pašvaldību un no Valmieras ZAAO pārstāvji un uz jautājumiem par situāciju pašvaldībās, atbildēja:

- Mairita Lūse, Rīgas pašvaldības domes deputāte, vides aktīviste
- Zane Ruperta, Liepājas RAS,
- Dace Liepniece – Liepājas pašvaldība
- Ingrīda Gubernatorova, ZAAO,
- Andris Kalpiņš, SIA RAS,
- Gints Ločmelis, Dienvidkurzemes novada pašvaldība, Gints Brunovskis Ilgtspējas projektu vadītājs, SIA Clean R .

Jautājumi, kuri tika pārrunāti:

1. Uz cik [10 baļļu sistēmā] Jūs vērtējiet mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanas sistēmu Jūsu pašvaldībā?
2. Kādai būtu jābūt 10/10 jeb ideālai būvniecības atkritumu sistēmai pašvaldībā?

3. Vai pašvaldībām ir nepieciešamais mandāts, lai ar saistošajiem noteikumiem regulētu mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanu?
4. Vai pašvaldībām ir saprotams saistošajos noteikumos iekļaujamais tvērums attiecībā uz mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanu
5. Kāds uz MBA attiecināms nosacījums ir iekļauts faktiski visu pašvaldību saistošajos noteikumos?
6. TOP3 veicamie pasākumi, lai Latvijas pašvaldības pietuvotos 10/10 līmenim MBA apsaimniekošanā

Dažas no seminārā izskanējušām atziņām, kas atspoguļo pašvaldību ekspertu viedokli un sniedz padziļinātu ieskatu mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanas problemātikā:

"Reālā situācija šobrīd ir tāda, ka privātpersonas meklē iespēju atvest atkritumus uz poligonu, ved paši vai izmantojot pakalpojuma sniedzēju iespējas. Būtu lieliski, ja varētu dalītās vākšanas laukumos rast iespēju nodot būvniecības atkritumus" (*Dienvidkurzemes reģions*)

"Rīgā ir tikai 2 šķirošanas laukumi. 8 ir plānoti, bet to būvēšanas process sāksies tikai 2024.gadā. līdz ar to situācija nav laba.[…] Šobrīd nevaram piedāvāt iedzīvotājiem ērtu risinājumu, ja viņi vēlas tikt vaļā no neliela būvmateriālu apjoma. Vienīgais risinājums ir vest uz *Getliņiem* vai kādu no šķirošanas laukumiem, kas šobrīd nav pieejami." (*Rīgas pilsēta*)

"[…] būtiskākais ir iespējamais kontroles mehānisms kā nokontrolēt. Ja tā ir legāla pārbūve, kas ir saskaņota būvvaldē, tad tas ir automātiski, ka īpašniekam būvniecības materiāli jānodod un jāpierāda kur ir nodevis. Vienkāršiem vai nesaskaņotiem remontiem… varam tikai deklaratīvi ierakstīt, ka jānodod." (*Dienvidkurzemes reģions*)

"Infrastruktūra ir svarīga, bet tā ne vienmēr garantēs to, ka iedzīvotāji izmantos. Ja laukums ir pilsētā un atkritumi mežā, tātad cilvēks ir pabraucis garām un atbrīvojies no atkritumiem, jo nav jāmaksā. Tā vairāk ir pašās sabiedrības vai patērētāju attieksme pret principu." (*Ziemeļvidzemes reģions*)

"Zinu, ka šobrīd tiek veikti aprēķini par specifisku būvniecības atkritumu šīferi. Ceru, ka no tā izveidosies atbalsta programma tieši šīfera nodošanai, jo tā ir viena apakšproblēma būvniecības atkritumiem" (*Rīgas pilsēta*)

Pašvaldību aptauja un tai sekojošas fokusgrupas (noteiktu republikas pilsētu pašvaldību pārstāvju) intervijas sniedz vērtīgu ieskatu būvniecības atkritumu apsaimniekošanas problemātikā no pašvaldību redzespunkta. Aptaujā un citos pētījumos iegūtā informācija ir prezentēta publiskā un privātā sektora ieinteresētajām pusēm, kā arī var tikt izmantota priekšlikumu sagatavošanā atkritumu apsaimniekošanas politikas veidošanai un grozījumu sagatavošanai normatīvā ietvara pilnveidē.

Sabiedrības informēšana pašvaldību mājas lapās (pēc atslēgvārdiem)

Tīmekļa vietņu skenēšanas rīks

Ar tiešsaistes digitālā rīka palīdzību, kas paredzēts kvantitatīvu un kvalitatīvu datu kopu automatizētai ieguvei un apstrādei, tiek noskaidrota informācija par to, kādu informāciju var atrast pašvaldību mājas lapās.

Lai atvieglotu lietotājiem darbu ar rīku – kā autentifikācijas metode ir izvēlēta Google konts.

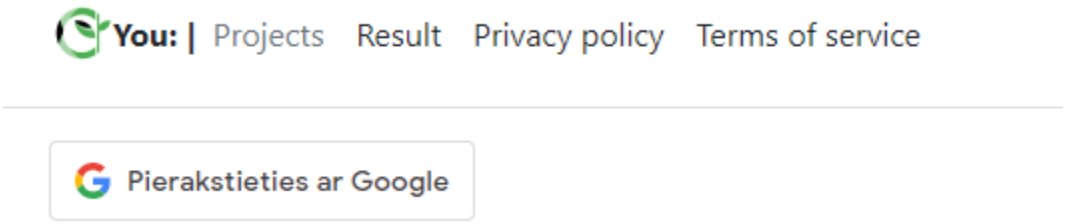

8. attēls. Pieslēgšanās programmai

Gadījumā, ja lietotājs ar izvēlēto pārlūku jau bijis pieslēdzies kādam no Google produktiem, tad lietotājvārds un parole atkāroti nebūs jāievada.

Pēc pieslēgšanās tiek parādīts lietotāja vārds un var uzsākt darbu ar rīku.

9. attēls. Darba uzsākšana pēc reģistrācijas

Pirmais solis ir projekta izveide:

- Nosaukums
- Meklējamie atslēgvārdi
- Tīmekļa vietņu adrešu saraksts, kurā meklēt attiecīgos atslēgvārdus

Projektu sadaļa

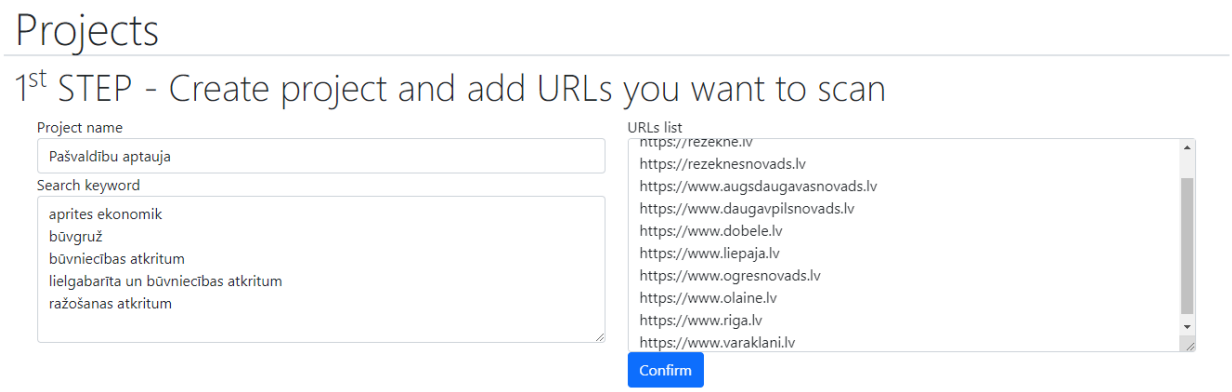

10. attēls. Atslēgvārdu un atlasīto mājaslapu iekopēšana vai ierakstīšana programmā

Lietotājs paralēli var strādāt pie vairākiem projektiem. Pēc projektu izveides tos iespējams dzēst, kā arī rediģēt.

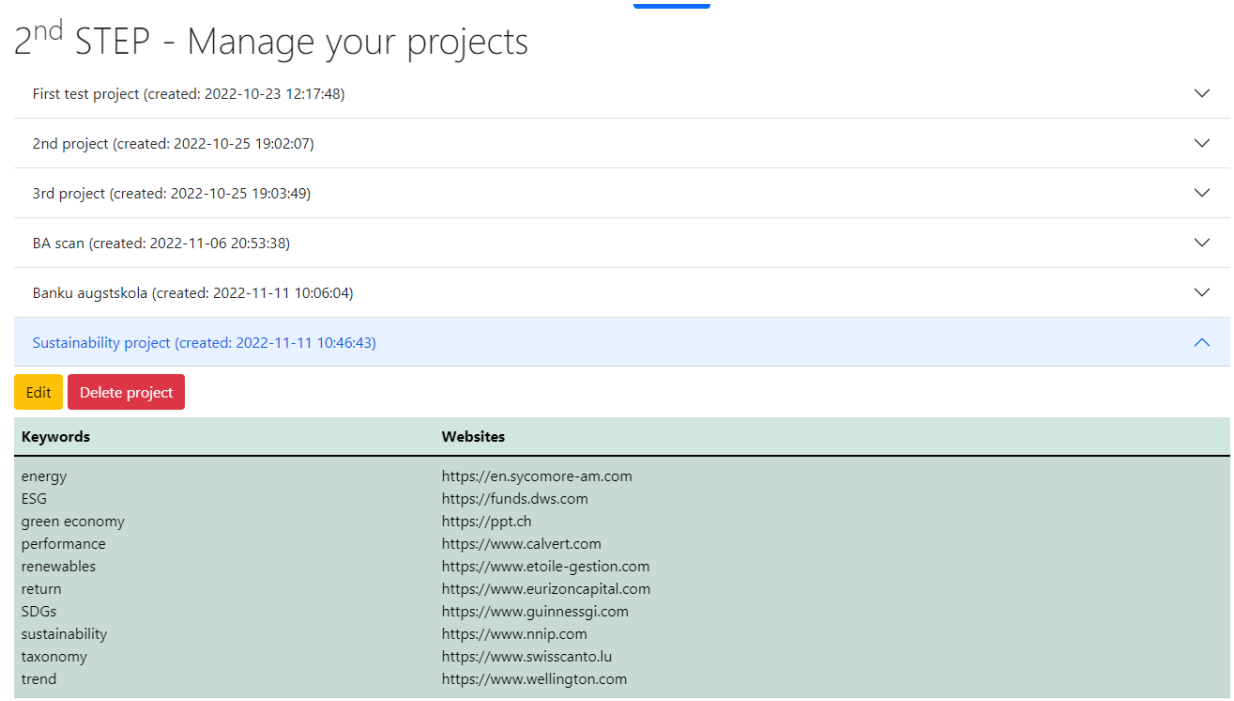

11. attēls. Piemērs citu atslēgvārdu atlasei mājas lapās

Rezultātu sadaļa

Rezultātu sadaļā tiek parādīti visi izveidotie projekti. Atverot katru projektu iespējams startēt skenēšanu un vēlāk arī redzēt sarakstu ar visām saitēm, kurās atrasti rezultāti un kurš tieši no atslēgvārdiem ir atrasts. Pēc saraksta rezultātu iespējams apskatīt arī grafiskā veidā.

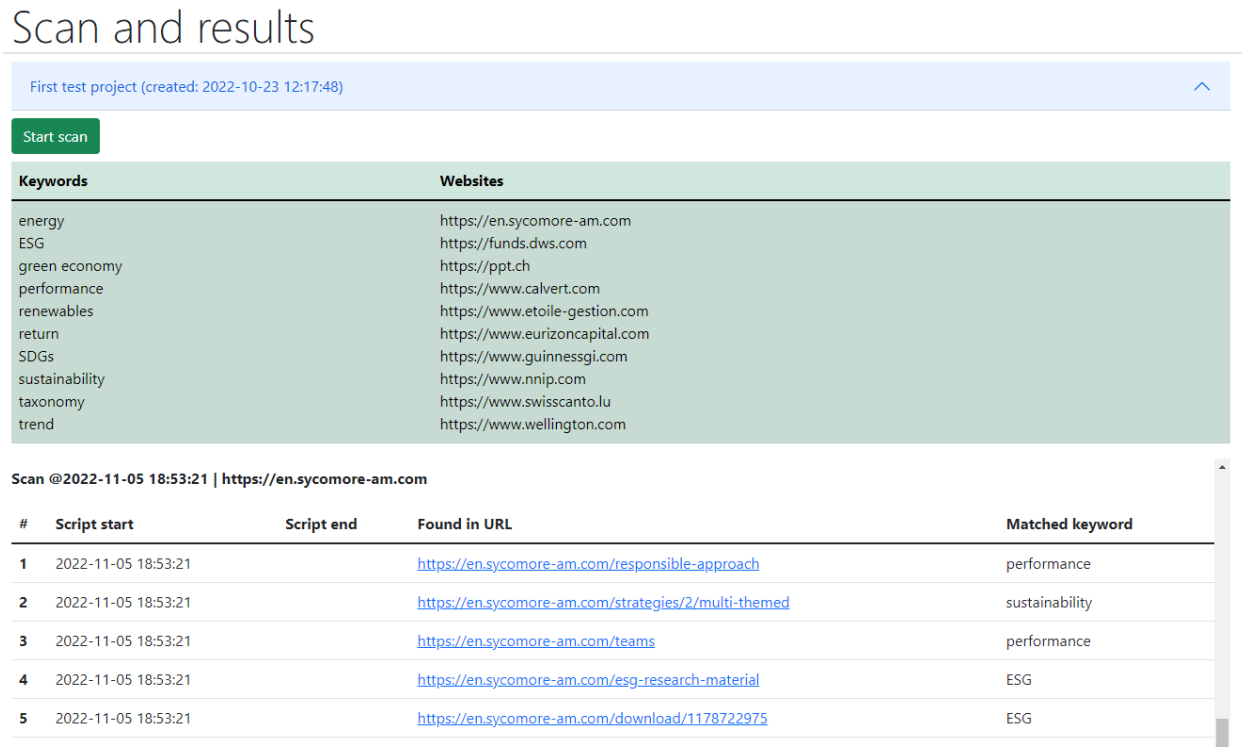

Scan and results

First test project (created: 2022-10-23 12:17:48)

Start scan

Keywords	Websites
energy	https://en.sycomore-am.com
ESG	https://funds.dws.com
green economy	https://ppt.ch
performance	https://www.calvert.com
renewables	https://www.etoile-gestion.com
return	https://www.eurizoncapital.com
SDGs	https://www.guinnessgi.com
sustainability	https://www.nnip.com
taxonomy	https://www.swisscanto.lu
trend	https://www.wellington.com

Scan @2022-11-05 18:53:21 | https://en.sycomore-am.com

#	Script start	Script end	Found in URL	Matched keyword
1	2022-11-05 18:53:21		https://en.sycomore-am.com/responsible-approach	performance
2	2022-11-05 18:53:21		https://en.sycomore-am.com/strategies/2/multi-themed	sustainability
3	2022-11-05 18:53:21		https://en.sycomore-am.com/teams	performance
4	2022-11-05 18:53:21		https://en.sycomore-am.com/esg-research-material	ESG
5	2022-11-05 18:53:21		https://en.sycomore-am.com/download/1178722975	ESG

12. attēls. Atlases gaita un rezultāti pēc skenēšanas

Datu grafiskais attēlojums pieejams gan par katru skenēto vietni atsevišķi, gan kopējie rezultāti projektā.

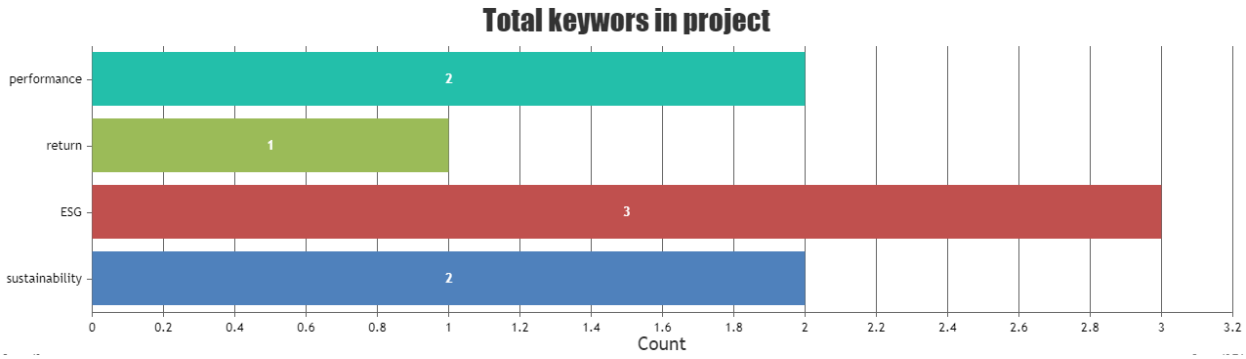

13. attēls. Rezultātu kopsavilkums

Ierobežojumi

Meklēšanas rīkam pastāv daži lietošanas ierobežojumi:

Rīks meklē tieši uzdoto vārdu vai vārdu kombināciju un neizskata variantu ar to locījumiem. Lai uzlabotu meklēšanas rezultātus ieteicams to veikt bez vārdu galotnēm. Piemēram "būvniecības atkritumi" vietā meklēt "būvniecības atkritum".

Rīks meklē standarta HTML tīmekļa vietnēs. Ja vietne satur nestandarta saites (piem.: tās veidotas ar JavSacript vai tamlīdzīgi jeb arī JavaScript tiek izmantots satura ielādei) tad rīks var neatrast visu meklēto informāciju.

Rīks meklē standarta HTML tīmekļa vietnēs. Ja vietne satur PDF, DOC vai kādus citus dokumentus ar nepieciešamo informāciju – tā arī var netikt atrasta.

Latvijas aptaujāto pašvaldību WEB vietņu skanēšanas rezultāts

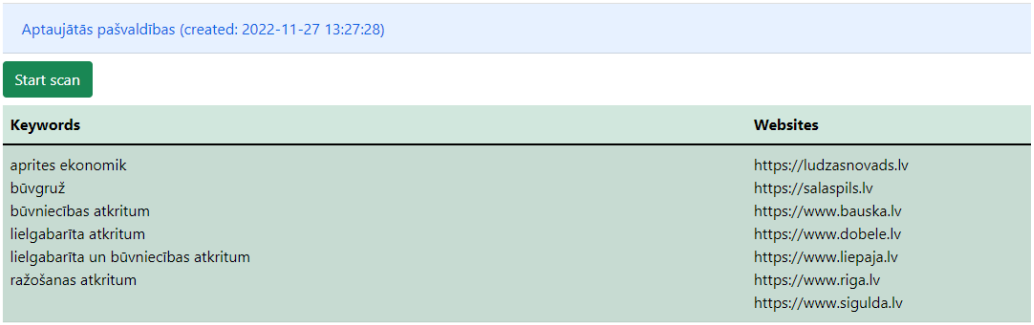

14. attēls. Piemērs atslēgvārdu meklēšanai pašvaldību mājas lapās

Šī dokumenta 4. pielikumā parādīti iegūto rezultātu piemēri. Tika analizētas pašvaldību mājaslapas, kuru atbildīgie darbinieki bija aizpildījuši aptaujas anketu, par kuru bija minēts iepriekš.

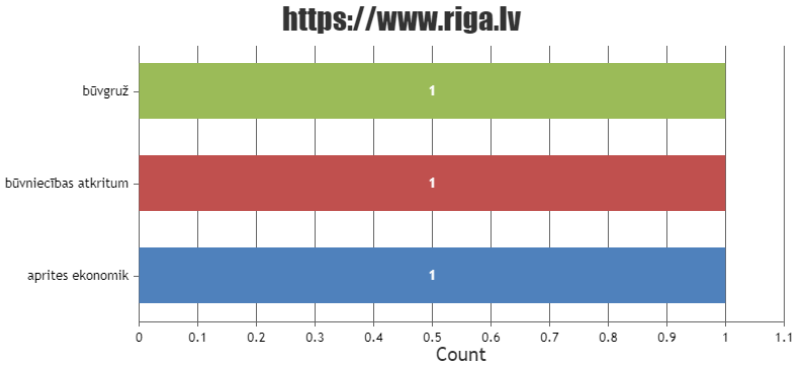

15. attēls. Piemērs atrastajiem rezultātiem mājaslapā

Iegūtie rezultāti noderēs, lai pārliecinātos par informācijas pieejamību dažādās mājas lapās un veidu, kā to atrast un salīdzināt situāciju nākamajos periodos. Informāciju salīdzināsim ar pašvaldību atbildīgo darbinieku un iedzīvotāju aptaujas rezultātiem.

Situācijas raksturojums mājsaimniecībās un privātpersonu skatījumā

Privātpersonu aptaujas sākotnējie rezultāti

Aptauja anketa ir posms no kopējā pētnieciskā darba ES LIFE projekta A2.2. aktivitātē "Būvgružu, būvmateriālu un būvmateriālu atkritumu pārstrādes un aprites konceptuālās sistēmas definīcija Latvijas privātajam sektoram".

2022. gada septembrī – oktobrī tika izstrādāta iedzīvotāju aptaujas anketa. Pētnieku darba grupa izvirzīja būtiskākās pētījuma jomas, veidojot pētījuma skici.

Aptaujas mērķis ir noskaidrot un izvērtēt iedzīvotāja zināšanas un viedokli par būvgružu apsaimniekošanu Latvijā, pienākumiem un atbildību (kā atkritumu radītājs), gatavību iesaistīties būvniecības atkritumu dalītā savākšanā, kas veicinās atbildīgu šķirošanu un pārstrādi, samazinot nepārstrādājamo atkritumu daudzumu un atkritumu apglabāšanu poligonos.

Darba uzdevumi:

- Veikt iedzīvotāju (privātpersonas – vismaz 2005 respondenti, no kuriem 49% ir paši tiešā veidā bijuši saistīti ar sava vai ģimenes nekustamā īpašuma būvniecību, remontu, labiekārtošanu un/vai nojaukšanu) aptauju pēc iepriekš izstrādātiem jautājumiem ar četriem blokiem:
- Vispārīgie jautājumi par būvgružiem;
- Piedāvājumi un izvēle, lai atbrīvotos no būvgružiem;
- Izpratne par piedāvāto (un pieejamo) pakalpojumu, atbrīvojoties no atkritumiem pēc remonta, būvniecības vai teritorijas sakopšanas
- Vēlme, ieinteresētība un iespējas nošķirot potenciālos resursus (motivatori, samaksa, izpratne par sadalījumu frakcijās).
- veikt aptauju datu apkopošanu, apstrādi un izvērtējumu;
- sagatavot un sniegt prezentāciju par aptauju rezultātiem.

Aptaujas laikā tika noskaidrots, kādi remonta vai būvniecības atkritumi rodās mājsaimniecībās un, kā no tiem atbrīvojas (augsne, betons un dzelzsbetons, kartons, papīrs, kokmateriāli, metāls un metāllūžņi, polietilēna (celofāna) plēves, stikls, šīferis, cita veida atkritumi). Aptaujas jautājumus, skat. 5. pielikumā.

Papildus tika apzinātas līdzšinējās izvēles, pieredze un zināšanas. Iegūtās atbildes ļaus izstrādāt rekomendācijas normatīvajiem dokumentiem.

Saskaņā ar Latvijas iedzīvotāju aptaujas rezultātiem **nedaudz vairāk kā ⅔ respondentu (67%) pēdējo 5 gadu laikā savā mājsaimniecībā ir veikuši remonta vai būvniecības darbus**, kuru rezultātā radušies izmetami remonta un/vai būvniecības atkritumi (patlaban veic — 5%, ir veikuši pēdējā gada laikā — 25%, ir veikuši pirms 1–2 gadiem — 16%, ir veikuši pirms 3–5 gadiem — 21%). Tomēr gandrīz ⅓ respondentu (32%) nav veikuši remontu, kura rezultātā radušies remonta vai būvniecības atkritumi.

Mērķa grupa:	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 75 gadiem
Aptaujas metode:	CAWI (*Computer Aided Web Interviewing*)
Izlases metode:	kvotu izlase
Respondenti:	pētījumu centra SKDS WEB paneļa dalībnieki
Ģeogrāfiskais pārklājums:	visa Latvija
Plānotās izlases lielums:	2000 respondenti, no kuriem vismaz 50% ir paši tiešā veidā bijuši saistīti ar sava vai ģimenes nekustamā īpašuma būvniecību, remontu, labiekārtošanu un/vai nojaukšanu
Sasniegtās izlases lielums:	2005 respondenti, no kuriem 67% ir paši tiešā veidā bijuši saistīti ar sava vai ģimenes nekustamā īpašuma būvniecību, remontu, labiekārtošanu un/vai nojaukšanu
Aptaujas veikšanas laiks:	31.10.2022.–10.11.2022.
Datu svēršana:	lai nodrošinātu lielāku datu reprezentativitāti, dati tika pakļauti svēršanas procedūrai pēc šādām pazīmēm: reģions, tautība, vecums un dzimums

16. attēls Respondentu reprezentatitātes raksturojums (SKDS, 2022)

Pārsvarā remonts vai būvniecības darbi pēdējo 5 gadu laikā ir veikti dzīvoklī (to norādījuši 47% respondentu). 36% respondentu remontu un/vai būvniecības darbus ir veikuši privātmājā, 6% — vasarnīcā vai dārza mājā.

Biežākais veiktā remonta vai būvniecības darbu veids — kosmētiskais remonts, piemēram, krāsošana, flīžu vai santehnikas maiņa u. tml. (to veikuši 78% respondentu). Citi darbi vai aktivitātes ir minētas salīdzinoši retāk.

Lielākā daļa respondentu (73%), kuri pēdējo 5 gadu laikā savā mājsaimniecībā ir veikuši remonta vai būvniecības darbus, kuru rezultātā radušies izmetami remonta un/vai būvniecības atkritumi, **neveica tādus darbus, kuriem bija nepieciešams saskaņojums būvvaldē**. 17% respondentu veica saskaņojumu būvvaldē tiem darbiem, kuriem tas bija nepieciešams, bet 3% respondentu norāda, ka darbi ar būvvaldi tika saskaņoti tikai daļēji — ne visi darbi, kuriem saskaņojums bija nepieciešams, tika saskaņoti. 7% respondentu norāda, ka nezina, vai veiktajiem darbiem bija nepieciešams saskaņojums būvvaldē.

- **Biežākais atkritumu veids, kas radies veicot remonta vai būvniecības darbus, ir kartons un papīrs** (61%). Salīdzinoši liels īpatsvars respondentu ir norādījuši arī polietilēna (celofāna) plēves (49%) un kokmateriālus (46%). Vairāk nekā ¼ respondentu norādījuši arī metālu un metāllūžņus (32%), betonu un dzelzsbetonu (27%) un stiklu (25%). 11% respondentu ir atzīmējuši augsni, bet 10% — šīferi.
- **Vairāk nekā ½ respondentu (57%) norāda, ka, veicot remonta vai būvniecības darbus, viņiem radās līdz 1 kubikmetram** vai 10 lielajiem maisiem liels atkritumu daudzums. Vairāk nekā 1 kubikmetrs atkritumu radās 29% respondentu (1 līdz 4

kubikmetri — 20%, vairāk nekā 4 kubikmetri — 9%). Novērojams, ka mazāks atkritumu apjoms bija tiem respondentiem, kuri remontdarbus veikuši dzīvoklī.

- **Visbiežāk respondenti no remonta un būvniecības atkritumiem atbrīvojas,** tos izmetot kopējā sadzīves atkritumu konteinerā (34%) vai arī sadedzinot (29%). Respondenti no remonta un būvniecības atkritumiem mēdz atbrīvoties arī, tos aizvedot uz poligonu ar īpašo būvgružiem domāto konteineru (19%), paši tos aizvedot uz poligonu (16%), kā arī atkritumus aizvedot kādam uzņēmuma vai privātpersonai, kuru atraduši internetā vai pēc citu cilvēku ieteikumiem (16%). 14% respondentu no remonta un būvniecības atkritumiem ir atbrīvojušies tos izmantojot ceļa nostiprināšanā, bet 10% — izmantojuši zemu (mitru) vietu aizbēršanā. Vēl respondenti no remonta un būvniecības atkritumiem ir atbrīvojušies tos aizvedot uz poligonu ar īpašajiem būvniecības atkritumiem domātajiem maisiem (6%), pārdodot 4%), aprokot (3%) un izmetot tos mežā, karjerā, grāvī vai tamlīdzīgās vietās (1%). 17% respondentu norādījuši, ka atkritumi (vai to daļa) vēl arvien glabājas pie viņiem.

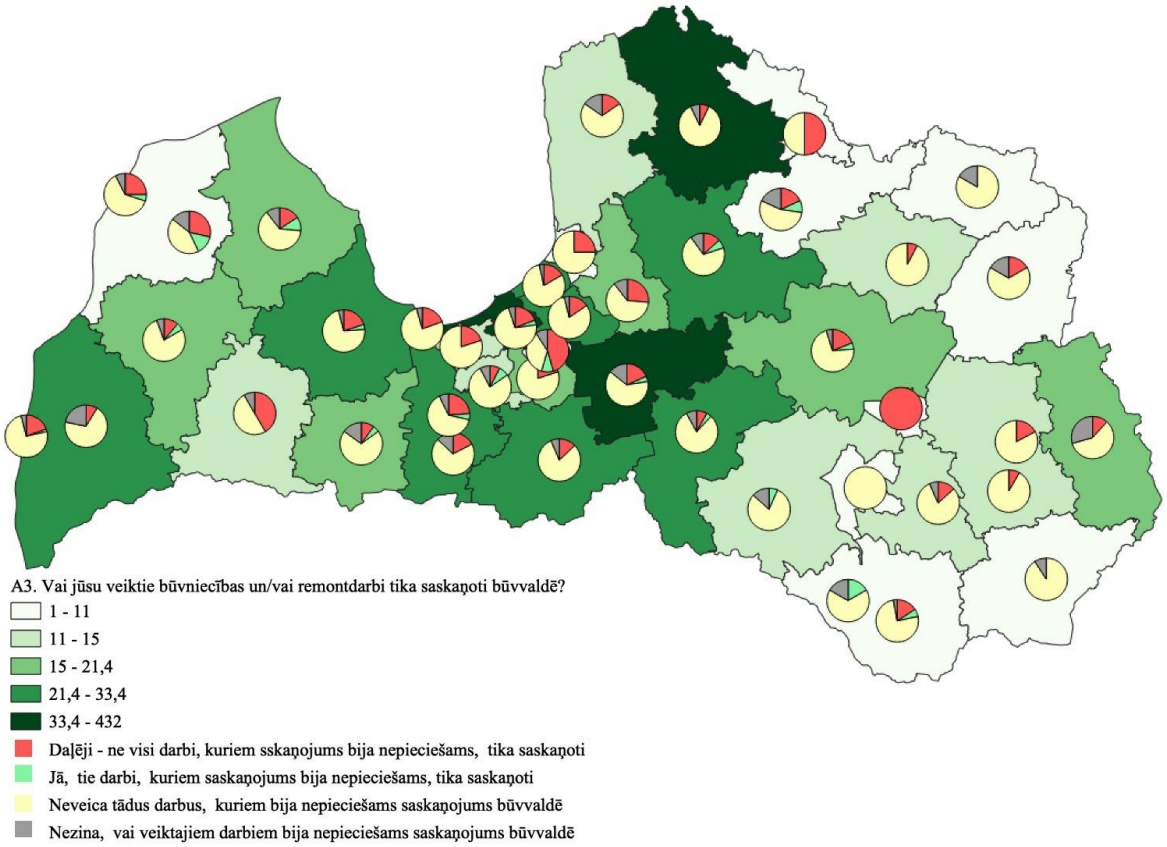

17. attēls Aptaujas rezultātu atspoguļojums kartē, atbilstoši respondentu skaitam un atbildēm uz jautājumu "Vai jūsu veiktie būvniecības un/vai remontdarbi tika saskaņoti būvvaldē?" (Autoru izveidots attēls)

- No tiem respondentiem, kuri pēdējo 5 gadu laikā savā mājsaimniecībā ir veikuši remonta vai būvniecības darbus, kuru rezultātā radušies izmetami remonta un/vai būvniecības atkritumi, un kuri ir izmantojuši īpašo būvgružiem domāto konteineru, vairāk nekā ⅓

respondentu (39%) **ir izmantojuši līdz 7m^3 ietilpīgu atkritumu konteineru**. 26% respondentu izmantoja 7m^3–10m^3 ietilpīgu konteineru, bet 7% respondentu izmantojuši vairāk nekā 10m^3 ietilpīgu konteineru.

- **Nedaudz mazāk kā ⅔ respondentu (63%) pirms remonta un būvniecības atkritumu nodošanas utilizācijai ir veikuši to šķirošanu, lai, piemēram, samazinātu izmaksas**. Tomēr gandrīz ⅓ respondentu (31%) to kopumā nav darījuši (nē, taču zināja, ka šādā veidā var samazināt izmaksas — 10%; nē un iepriekš nezināja, ka šādā veidā var samazināt izmaksas — 21%). Novērojams, ka biežāk remonta un būvniecības atkritumus ir šķirojuši tie respondenti, kuri remontu veica privātmājā un vasarnīcā / dārza mājā, kā arī ārpus Rīgas dzīvojošie respondenti.

- **Gandrīz ½ no respondentiem** (45%), kuri pēdējo 5 gadu laikā savā mājsaimniecībā ir veikuši remonta vai būvniecības darbus, kuru rezultātā radušies izmetami remonta un/vai būvniecības atkritumi, un kuri šos atkritumus ir nogādājuši uz atkritumu poligonā, vai tos ir izvedis kāds cits, **par remonta un/vai būvniecības atkritumu izvešanu samaksāja līdz 150 eiro**. 31% respondentu par remonta un būvniecības atkritumu izvešanu samaksāja vairāk nekā 150 eiro (150–299 EUR — 18%, 300–499 EUR — 7%, 500 EUR un vairāk — 6%).

- **Vairāk nekā ½ respondentu (56%) kopumā uzskata, ka ir pietiekami informēti par iespējām utilizēt / atbrīvoties no būvgružiem / būvniecībā radītiem atkritumiem** (drīzāk jā — 43%, noteikti jā — 13%). Tomēr 41% respondentu kopumā uzskata, ka nav pietiekami informēti šajā jautājumā (drīzāk nē — 32%, noteikti nē — 9%). Gados jaunāki un Rīgā dzīvojošie respondenti sevi uzskata par kopumā mazāk informētiem par iespējām utilizēt / atbrīvoties no būvgružiem. Par mazāk informētiem sevi uzskata arī tie respondenti, kuri veikuši remonta vai būvniecības darbus dzīvoklī.

- **Visbiežāk informācija par to, kur un kā pareizi veikt radīto remonta un/vai būvniecības atkritumu utilizāciju, respondenti iegūst** no draugiem vai paziņām (25%) un sazinoties ar uzņēmumu, kas rūpējas par respondenta sadzīves atkritumu izvešanu (24%). Šādu informāciju respondenti iegūst arī savas pašvaldības mājaslapā vai piezvanot uz pašvaldības informatīvo tālruni (15%), sameklējot sev izdevīgāko piedāvājumu interneta sludinājumos, piemēram, ss.lv (15%) un drukātos informatīvos materiālos (11%). 12% respondentu informāciju iegūst citā veidā, bet 24% respondentu norādījuši, ka šādu informāciju nav meklējuši/ieguvuši.

- **Respondentiem ērtākais informācijas iegūšanas veids par remonta/būvniecības atkritumu utilizāciju — savas pašvaldības mājaslapā vai piezvanot uz pašvaldības informatīvo tālruni** (48%). Tāpat respondenti šādu informāciju labprāt iegūtu, sazinoties ar uzņēmumu, kurš rūpējas par respondenta sadzīves atkritumu izvešanu (34%), sameklējot sev izdevīgāko piedāvājumu interneta sludinājumos, piemēram, ss.lv (27%), drukātos informatīvos materiālos (21%) un no draugiem vai paziņām (17%).

- Vairāk nekā ½ respondentu (58%) norāda, ka **starp remonta un/vai būvniecības atkritumiem, kurus viņi izmetuši, nav bijis kaut kas tāds, kas, iespējams, būtu varējis**

noderēt kādam citam. 29% respondentu norāda, ka starp izmestajiem remonta/būvniecības atkritumiem varēja būt kaut kas citiem noderīgs. Novērojama sakarība, ka, pieaugot iespējai, ka respondenti pēc remonta vai būvniecības pārpalikušos materiālus piedāvātu speciālā portālā citiem, palielinās respondentu īpatsvars, kuri uzskata, ka starp izmestajiem remonta/būvniecības atkritumiem varēja būt kaut kas citiem noderīgs.

- **41% respondentu uzskata, ka ir kopumā liela iespēja, ka pēc remonta vai būvniecības pārpalikušos materiālus piedāvātu speciālā portālā citiem** (drīzāk liela — 26%, ļoti liela — 15%). Tomēr ⅓ respondentu (33%) norāda, ka Iespējamība pārpalikušos remonta/būvniecības materiālus piedāvāt citiem ir kopumā maza vai nekāda (drīzāk maza — 13%, ļoti maza — 11%, nekāda — 9%).

- **Gandrīz ⅔ respondentu (65%) kopumā nepiekrīt, ka būvniecības atkritumu konteinerā drīkst izmest pilnīgi visus ar remontdarbiem un būvniecību saistītos atkritumus** (drīzāk nē — 31%, nē — 34%). Tam, ka būvniecības atkritumu konteinerā drīkst izmest pilnīgi visus ar remontdarbiem un būvniecību saistītos atkritumus kopumā piekrīt 28% respondentu (drīzāk jā — 20%, jā — 8%). Gados jaunāki respondenti un tie, kuri ir veikuši remontdarbus pēdējo 5 gadu laikā kopumā retāk piekrīt, ka būvniecības atkritumu konteinerā drīkst izmest pilnīgi visus ar remontdarbiem un būvniecību saistītos atkritumus.

- **Gandrīz ½ no visiem respondentiem (48%) kopumā ir zināmas vietas viņu apkārtnē, kur cilvēki (privātpersonas) var nodot dažādus remontu un būvniecības atkritumus** (skaidri zina, kur — 22%, apmēram nojauš, kur tas varētu būt — 26%). Tomēr 45% respondentu ir norādījuši, ka nezina, vai un kur apkārtnē cilvēki var nodot dažādus remonta un būvniecības atkritumus. 7% respondentu ir norādījuši, ka zina, ka viņu apkārtnē nav tādas vietas, kur nodot remonta un būvniecības atkritumus. Rīgā dzīvojošie un tie respondenti, kuri pēdējo 5 gadu laikā nav veikuši remonta vai būvniecības darbus, biežāk norādījuši, ka nezina, vai un kur apkārtnē cilvēki var nodot dažādus remonta un būvniecības atkritumus.

- **Lielākā daļa respondentu (59%) zina, ka remontu un būvniecības atkritumus iedala bīstamajos atkritumos un otrreiz izmantojamos vai pārstrādājamos ražošanas materiālos**. To nezina ¼ respondentu (25%). Novērojams, ka samazinoties urbanizācijas līmenim, palielinās respondentu īpatsvars, kuri zina, ka remontu un būvniecības atkritumus iedala bīstamajos atkritumos un otrreiz izmantojamos vai pārstrādājamos ražošanas materiālos. To retāk zina arī respondenti, kuri nav veikuši remontdarbus pēdējo 5 gadu laikā.

- **Par tā saucamajiem "bīstamajiem atkritumiem", kas jāizved atsevišķi, neievietojot tos būvniecības atkritumu konteinerā, respondenti uzskata**: baterijas un akumulatorus (94%), būvniecības azbesta atkritumus — šīferi (81%), luminiscētās spuldzes (81%) un transportlīdzekļu un tehnikas eļļas un eļļas filtrus (74%). Tāpat par bīstamiem atkritumiem respondenti uzskata arī nolietotās riepas (66%), sadzīvē lietotos ķīmijas līdzekļus (63%), elektriskās un elektroniskās iekārtas (62%) un remontdarbu un būvniecības laikā izlietoto

krāsu, laku un šķīdinātāju taru (57%). 13% respondentu par bīstamiem atkritumiem uzskata remonta laikā demontētās flīzes, apmetumu, sienas, centrālās apkures radiatorus.

- **Gandrīz ½ no visiem respondentiem (49%) zina, ka remontu un būvniecības atkritumus ir iespējams un pat ļoti vēlams šķirot un nodot poligonos sašķirotā veidā**. To nezina nedaudz vairāk kā ⅓ respondentu (35%). Novērojams, ka Rīgā dzīvojošie respondenti, sievietes un tie, kuri nav veikuši remontdarbus pēdējo 5 gadu laikā, biežāk norādījuši, ka nezina par remonta un būvniecības atkritumu šķirošanu.

- **Pārliecinoši lielākā daļa respondentu (80%), zina, ka betona konstrukciju demontāžas rezultātā iegūtie betona būvgruži bieži sastāv ne tikai no betona, bet arī no dzelzsbetona**. To nezina 12% respondentu. Vīrieši biežāk nekā sievietes ir norādījuši, ka to zina.

- **Nedaudz mazāk kā ⅔ respondentu (62%) kopumā zina, kā remontu un būvniecības atkritumi tiek šķiroti, pārstrādāti vai utilizēti atkritumu poligonos vai speciālos pārstrādes laukumos** (šo to zina vai nojauš — 31%, kopumā zina, bet ne sīkumos — 27%, ļoti labi zina — 4%). Tomēr nedaudz vairāk kā ⅓ respondentu (35%) to nezina. Novērojams, ka šo jautājumu labāk pārzina vīrieši, ārpus Rīgas dzīvojošie un arī respondenti, kuri ir veikuši remontdarbus pēdējo 5 gadu laikā.

- **45% respondentu zina, ka pāršķirotie būvgruži tiek izmantoti atkārtoti — gan būvniecībā, gan būvmateriālu ražošanā**. To nezina 37% respondentu. Novērojams, ka šajā jautājumā labāk informēti ir vīrieši, ārpus Rīgas dzīvojošie un tie, kuri ir veikuši remontdarbus pēdējo 5 gadu laikā.

- **Vairāk nekā ½ respondentu (58%) kopumā būvniecībā izmantotu pārstrādātus būvgružus** (drīzāk jā — 43%, noteikti jā — 15%). To kopumā nedarītu 19% respondentu (drīzāk nē — 15%, noteikti nē — 4%). Novērojams, ka vīrieši un gados jaunāki respondenti biežāk būvniecībā izmantotu pārstrādātus būvgružus.

- **Pārliecinoši lielākā daļa respondentu (89%) kopumā uzskata, ka "otras dzīves" došana būvgružiem ir būtiska un samazina dabas resursu izmantošanu** (drīzāk jā — 41%, noteikti jā — 48%). Pretējās domās ir 5% respondentu (drīzāk nē — 4%, noteikti nē — 1%).

- **Nedaudz vairāk kā ½ respondentu (53%) norāda, ka būvniecības atkritumu konteineru nepiepildītu ar citiem atkritumiem, ja tajā vēl būtu brīva vieta** (drīzāk nē — 31%, noteikti nē — 22%). Pretējās domās ir 35% respondentu (drīzāk jā — 26%, noteikti jā — 9%). Novērojams, ka vīrieši, gados jaunāki respondenti, Rīgā dzīvojošie un tie, kuri ir veikuši remontdarbus pēdējo 5 gadu laikā, biežāk būvniecības atkritumu konteineru šādā situācijā piepildītu ar citiem atkritumiem.

- **Galvenais apsvērums, lai izvēlētos uzņēmumu, kas varētu veikt remonta un būvniecības atkritumu utilizāciju** — izdevīga pakalpojumu cena (72%). Salīdzinoši retāk kā galvenais izvēles kritērijs ir atzīmēts: kvalitatīvs pakalpojums — tiek piedāvāti dažādu tilpumu maisi, izvešana ērtā laikā utt. (42%), rūpes par vidi, lai atkritumi netiktu

izmesti kaut kur dabā (28%), ieradums visus atkritumus nodot vienam apsaimniekotājam (13%), uzņēmums, ko pašvaldība ir izvēlējusies kā mājsaimniecību remontu un būvniecības atkritumu apsaimniekotāju (10%).

- **45% respondentu kopumā maksātu par mājsaimniecības remonta vai būvniecības atkritumu izvešanu augstāku cenu, zinot, ka tie nekādā gadījumā netiks izmesti dabā un tiks nodoti pārstrādei — jaunu izejvielu vai būvmateriālu ražošanai** (drīzāk jā — 35%, noteikti jā — 10%). 38% respondentu kopumā nebūtu gatavi veikt šādu maksājumu (drīzāk nē — 24%, noteikti nē — 14%). Novērojams, ka gados jaunāki respondenti un respondenti ar augstākiem ienākumiem biežāk norāda, ka būtu gatavi veikt šādu maksājumu.
- **Biežāk minētais veids, kā respondenti atbrīvotos no azbesta šīfera jumta loksnēm** — nodotu bīstamo atkritumu apsaimniekotājam kā bīstamos būvniecības atkritumus (37%). 28% respondentu atrastu tām izmantojumu kaut kur savā saimniecībā, bet 16% — nodotu tās savu atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam kā būvniecības atkritumus. Citi varianti ir minēti salīdzinoši retāk.
- **Raksturojot savas mājsaimniecības rīcību saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu un utilizāciju**, gandrīz ⅔ respondentu (65%) kopumā piekrīt, ka, izvēloties pakalpojuma sniedzēju, izvērtē un pievērš uzmanību tam, ka atkritumi tiks apsaimniekoti/utilizēti pareizi un komersantam ir atļauja apsaimniekot šāda tipa atkritumus. Tāpat 61% respondentu kopumā piekrīt, ka izvēlēsies nodot būvgružus / būvniecības atkritumus oficiālās utilizācijas ceļos, neskatoties uz finansiāliem izdevumiem. 60% respondentu arī kopumā nepiekrīt, ka ir gatavi izvēlēties lētāku atkritumu utilizācijas pakalpojumu, neskatoties uz to, ka atkritumi nonāk vidē.
- **Lielākā daļa respondentu (76%) norāda, ka remonta un būvniecības atkritumu nonākšana dabā Latvijā ir kopumā liela problēma** (drīzāk liela — 48%, ļoti liela — 28%). Pretējs viedoklis ir 12% respondentu (drīzāk maza — 10%, ļoti maza — 2%).
- Visi pētījumā iekļautie **remonta/būvniecības atkritumu nonākšanas dabā mazināšanas pasākumi tiek novērtēti kā kopumā efektīvi**:
    - atkritumu apsaimniekotāju aktīvāka iedzīvotāju informēšana par šo atkritumu apsaimniekošanas kārtību — 79%;
    - pašvaldību aktīvāka iedzīvotāju informēšana par šo atkritumu apsaimniekošanas kārtību — 79%;
    - sociālo kampaņu atkritumu samazināšanai veikšana (piemēram, talkas mežos, lekcijas dažādām iedzīvotāju grupām u. Tml.) — 68%;
    - pašvaldību (pašvaldības policijas, būvvaldes) kontroles pār atkritumiem stiprināšana — 67%;
    - valsts institūciju (Valsts vides dienesta, Valsts policijas u. C.) kontroles pār atkritumiem stiprināšana — 65%.
- **Pārliecinoši lielākā daļa respondentu (91%) norāda, ka Latvijā ir kopumā nepieciešama valsts atbalsta programma, lai palīdzētu iedzīvotājiem *lētāk* atbrīvoties**

no bīstamajiem remonta un būvniecības atkritumiem (drīzāk nepieciešama — 36%, ļoti nepieciešama — 55%). 5% respondentu uzskata, ka šāda programma Latvijā nebūtu nepieciešama (drīzāk nebūtu nepieciešama — 3%, nebūtu nepieciešama — 2%). Novērojams, ka šādu programmu lielākā mērā atbalsta respondenti, kuri uzskata, ka remonta/būvniecības atkritumu nonākšana dabā Latvijā ir kopumā liela problēma.

- **Lielākā daļa respondentu (61%) uzskata, ka uzņēmumi Latvijā šobrīd kopumā nedomā par vides aizsardzības un ekoloģisko problēmu risināšanu Latvijā** (drīzāk mazā mērā — 45%, ļoti mazā mērā — 12%, nemaz nedomā — 4%). Tomēr ¼ respondentu (25%) uzskata, ka uzņēmumi Latvijā šobrīd kopumā domā par šo problēmu risināšanu (drīzāk lielā mērā — 23%, ļoti lielā mērā — 2%).

Būvniecības atkritumu vadlīnijas

Lai izstrādātu priekšlikumus situācijas apzināšanai un uzlabošanai, kā ieinteresētās puses tika izvēlēti dažādu jomu topošie speciālisti, respektīvi studenti. Studentu viedokļu apkopojums atklāja problēmu loku, ko akcentēt iedzīvotāju aptaujā un pašvaldību atbildīgo personu intervijā.

Būvniecības atkritumu apsaimniekošanas vadlīnijas ir sagatavotas ar mērķi veidot vienotu izpratni un sniegt informāciju par būvniecībā un būvju nojaukšanā radīto atkritumu apsaimniekošanas kārtību, veicamajām darbībām, pienākumu un atbildības sadalījumu. Studentu uzdevums bija analizēt dokumenta uztveramību, saprotamību un izteikt priekšlikumus dokumenta uzlabošanai.

Vadlīniju izvērtēšanā iesaistīti dažādu studiju programmu bakalaura un maģistra studenti no Banku augstskolas, Ekonomikas un Kultūras augstskolas, Rīgas Stradiņa universitātes, Liepājas universitātes, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes, Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolas – pavisam 72 studenti pavasarī un 48 rudenī. Komentārus un ieteikumus, nosacīti var strukturēt trīs daļās: 1) vispārīgs dokumenta raksturojums un aktualitāte, 2) saturs, uztveramība, 3) dažāda rakstura rekomendācijas.

Secināts, ka izskatot Vadlīnijas kļūst skaidrs, ka veicot būvniecības darbus ir jāņem vērā, ka atbildīgā persona ir tas, kurš nodarbojas ar būvdarbiem un uzņemas visu atbildību par to pārvešanu, šķirošanu un pareizu glabāšanu. Būvniecības atkritumi tiek rūpīgi pārbaudīti, apskatīts daudzums un veiktas visas citas nepieciešamās darbības, lai veiksmīgi likvidētu visus iegūtos atkritumus un neapdraudētu apkārtējo vidi tik stipri, cik tas varētu notikt, ja atkritumi netiktu pārstrādāti un savākti. Skaidri ir definēti pienākumi un atbildības, tomēr sabiedrība līdz šim par maz tiek informēta par to.

Rekomendācijas sniegtas par procesa īstenošanu un sadarbību ar dažādām institūcijām, piemēram, nav atrunāti sodi un kontroles mehānismi. Pēc studentu domām, daži punkti Vadlīnijas potenciāli mazina pārstrādātāja produktivitāti, jo Vadlīnijas uzliek terminētu glabāšanu, kas nozīmē, ka ja pēc 3 mēnešiem uzkrātie resursi nav realizēti, tad atkritumi ir jānorok. Būvniecības atkritumu apsaimniekošanai ir ļoti liela nozīme videi, jo pateicoties šādām darbībām, kas ir saistītas ar atkritumu utilizāciju vai pārstrādi vides stāvoklis nepasliktinās. Šajā jomā darbojas

diezgan daudz nozīmīgu personu, kas palīdz organizēt atbrīvošanos no būvniecības atkritumiem, veic visas pārbaudes un citas nozīmīgas darbības.

Būvniecībā izmantotie materiāli ir jāizvēlas ļoti rūpīgi, lai neapdraudētu vidi. Par to ir jārūpējas tiem, kas veic būvniecības darbus. Vislabākie materiāli ir tie, kurus ir iespējams pārstrādāt otrreiz. Vēl viens svarīgs faktors ir būvniecības atkritumu šķirošana, tas spēj pasargāt vidi un veiksmīgāk veikt otrreiz pārstrādājamos darbus. Ar būvdarbu radītajiem atkritumiem nodarbojas atbildīgā persona (būvniecības darbu veicējs), kas ir pozitīvi pasūtītājiem, jo uz viņiem nav atbildības par nepareizi šķirotajiem, pārvadājamiem un uzturētajiem atkritumiem. Veicot visas šīs darbības ar atkritumiem ir nepieciešama atļauja, kas palīdz kontrolēt tās personas, kas veic nepieciešamās darbības atkritumu šķirošanā, pārvadāšanā un glabāšanā. Noteikumos minēts, ka jāsūta informācija uz elektronisko adresi, taču vadlīnijās tā nav norādīta.

Studenti pamanījuši, ka Vadlīniju ievadā minēts, ka tās paredzētas gan jomas profesionāļiem, gan mājsaimniecībām par to kā rīkoties ar būvniecības atkritumiem, taču tālāk lasot pašas vadlīnijas, rodas iespaids, ka tās ir paredzētas profesionāļiem un juridiskajām personām. Ļoti maz ir uzsvērtas lietas un atbildība, kas ir jāveic tieši mājsaimniecībām, vai arī šīs darbības nav izdalītas. Tieši mājsaimniecības visbiežāk veic būvdarbus savos īpašumos pašu spēkiem, neiesaistot profesionālus būvdarbu vadītājus. Tādēļ mājsaimniecības arī rada diezgan daudz būvniecības atkritumu, bet ja netiek konkrēti tām izskaidrots, kur un kā tos utilizēt, tad visbiežāk mājsaimniecības tos izmet parastajās atkritumu tvertnēs vai mežā, kas abos gadījumos nav vēlams. Ieteikums ir tomēr nodalīt vadlīnijas profesionāļiem un vadlīnijas mājsaimniecībām, kaut arī daudzas darbības tur varētu būt tādas pašas. Tas tomēr liktu mājsaimniecībām arī rūpīgāk pārdomāt, ko darīt ar saviem būvgružiem.

Vairums studentu atzina, ka būdami kā jomas neprofesionāļi, šīs Vadlīnijas liekas diezgan sarežģītas un neskaidras. Tomēr kopumā izskatās, ka profesionāļiem tās būtu gana saprotamas. Ir daudz vizuālo attēlu un shēmu, izdalītas būvniecības atkritumu grupas ar paskaidrojumiem, apraksti, kas un kā rīkojas. Tajā pašā laikā ir daudz terminu un saīsinājumu, kas liekas sveši un nepazīstami.

Visvairāk pietrūkst pilnvērtīgs procesa regulācijas apraksts pa soļiem.

Studenti Vadlīnijas lasīja individuāli un pārrunāja grupās. Jārēķinās, ka viņi nav nozares speciālisti un izteica savu subjektīvo viedokli. Kopumā, jāvērtē pozitīvi, ka daļa jauniešu tagad labāk apzināsies šo nozares specifiku.

Būvniecības procesa atkritumu apsaimniekošana pašvaldībās

Rīgas Stradiņa universitātes sociālo zinātņu studentiem kursā "Saistību tiesības" tika izstrādāts darba uzdevums par situāciju būvniecībā, ko organizēja projekta pētniece, lektore Līga Avena. Darba uzdevums grupās vai individuāli (pēc izvēles) – veikt normatīvās sistēmas izpēti par būvniecības atkritumumu plūsmu un no tās izrietošām saistībām un atbildībām fiziskai personai (indivīdam), kas iesaistīts kādā būvniecības procesā (ir nekustamā īpašuma īpašnieks, valdītājs, nomnieks, būvniecības ieceres autors, izpildītājs, uc varianti, kas vien var būt). Jāņem vērā arī pašvaldību saistošie noteikumi, izpētot, kādu normatīvo aktu (t.sk. attiecīgās pašvaldības saistošo

noteikumu) prasības regulē visus posmus, kas jāņem vērā indivīdam, un turpmāk arī atkritumu apsaimniekotājam darbībās ar atkritumiem.

Izpētes mērķis – identificēt "robus" normatīvajā ietvarā un procesu posmos, kā rezultātā atkritumi joprojām nonāk nelegāli dabā vai tiek apglabāti poligonos, nevis pārstrādāti.

Normatīvā regulējuma ietvars bija jāidentificē visos posmos – no atkritumu radītāja, līdz gala pārstrādei – pilnā cikla skreenings, kas pēc fakta parādītu, kur ir vājākie posmi, sākot no fiziskas personas (ne)zināšanām par atbildību, kas tai ir ar normatīviem aktiem uzlikta atkritumu apsaimniekošanā, procesā iesaistīto juridisko personu atbildības un pienākumi, kontroles sistēmas trūkumi utt.

Darba nodevuma formāts – konspektīvs pārskats, norādot konkrētus normatīvus, to pantus, identificējot problēmjautājumus, kā piemēram:

- mazāk bīstamo, nepārstrādājamo atkritumu noglabāšana poligonos
- šķēršļi, kas traucē vairāk videi draudzīgu būvmateriālu atkārtotu izmantošanu
- būvniecības procesā radušos atkritumu aprite, veicinot to atkārtotu izmantošanu

Izpētes rezultātā bija jāsniedz ieteikumi izmaiņām saistošajos normatīvos vai vadlīnijas to efektīvākai piemērošanai.

Iedvesmai un atslēgvārdu identificēšanai, tika izskatītas Būvniecības atkritumu apsaimniekošanas vadlīnijas un buklets būvniecības procesa atkritumu apsaimniekošanai un apritei. Studenti sameklēja un analizēja dažādas situācijas Ropažos, Jelgavā, Siguldā u.c.

Kopumā var secināt, ka studenti izprot un spēj loģiski analizēt situāciju un tās problemātiku. Latvijā pēdējo gadu laikā intensīvi attīstās būvniecība un infrastruktūra, gan publiskā sfērā, gan privātā. Tiek būvētas jaunas ēkas, kā arī veikti atjaunošanas darbi vecām ēkām, demontētas ekspluatācijai vairs nederīgas būves, kā arī valstī periodiski jāmaina ceļu un trotuāru segumi, kā rezultātā veidojas daudz būvniecības atkritumu. Pārskatot būvniecības atkritumu apriti, tika secināts, ka Civillikumā noteiktas saistības veidojās starp atkritumu apsaimniekotāju un atkritumu radītāju, kuru starpā noslēgts līgums par pakalpojumu sniegšanu. Pārējo regulē attiecības ar valsts varas iestādēm Administratīvo tiesību ietvaros.

Būtiskākās pētījumā identificētās problēmas būvniecības atkritumu apsaimniekošanā:

- Būvgruži tiek nodoti uzņēmumam, kurš nav saņēmis atkritumu pārvadāšanas atļauju, vai ir saņēmis atļauju, bet nav saņēmis finanšu nodrošinājumu, tādejādi konkrētajā periodā nedrīkst veikt atkritumu pārvadāšanu**.**
- Būvgruži ir aizvesti uz uzņēmumu, kurš nav saņēmis piesārņojošās darbības atļauju vai kuram izsniegtā piesārņojošās darbības atļauja konkrētajā brīdī nav spēkā, vai kuram izsniegtajā piesārņojošās darbības atļaujā nav atļauts pieņemt konkrētās klases atkritumus.
- Visi atkritumu pārvadājumi netiek reģistrēti būvniecības atkritumu pārvadājumu uzskaites sistēmā.
- Būvgruži ir izbērti mežos, pļavās. Parasti šajos gadījumos tiek saņemtas sūdzības, taču vainīgie bieži netiek atklāti.
- Iedzīvotāji nevēlas maksāt salīdzinoši augstās būvgružu izvešanas cenas, tādēļ paši izved atkritumus tam nepiemērotās vietās vai izvēlās uzņēmumus, kuri nedrīkst ar to nodarboties un tādēļ ir lētāki piedāvājumi.
- Iedzīvotāji joprojām nepārzina visus noteikumus, kas saistīti ar atkritumu apsaimniekošanu.

- Bīstamo atkritumu nepārzināšana, no tā izrietošās utilizācijas grūtības**.**
- Būvniecības atkritumi un būvniecības atgūstamie materiāli, to atšķirība**s.**

Sniegts priekšlikums veidot mobilu bīstamo atkritumu savākšanas ietaišu izvietošanu pa visu valsti, kas šo pakalpojumu padarītu pieejamāku, piemēram, noteiktās dienās aizbraucot un noteiktu apdzīvotu vietu ar autotransportu, kuram ir pievienots drošs un videi nekaitīgs konteiners, kuru iedzīvotāji var piepildīt. Tādējādi atkritumi tiktu savākti jau to rašanās vietā un nogādāti uz kādu no poligoniem centralizētā veidā. Sniegts arī priekšlikums ieviest depozīta sistēmu, jo prakse rāda, ka cilvēki aktīvi iesaistās iepakojumu pārstrādes apritē, jo depozīta sistēma darbojas pēc bezpeļņas principa, un visi iegūtie līdzekļi tiek atkārtoti ieguldīti atpakaļ sistēmas darbībā un attīstībā. Vai arī jāveido programmas, kas finansiāli atbalsta bīstamo atkritumu drošu un ātru apsaimniekošanu nevis padarīt to iedzīvotājiem nepieejamāku, katru gadu sadārdzinot atkritumu apriti, kas rada situāciju, kad fiziska persona vienkārši nespēj veikt būvniecības atkritumu likumīgu apsaimniekošanu, tādējādi darot to nelegāli un nonākot **"**pelēkajā zonā**"**.

Pētījuma gaitā atklātas vājās vietas būvgružu jautājumā, sākot no fiziskas personas (ne)zināšanām par atbildību, kas tai ir ar likumu uzlikta, juridisko personu atbildības un pienākumi, un pašas sistēmas nepilnības.

Būvniecības atkritumi kā biznesa ideja

2022. gada septembrī studijas uzņēmējdarbības pamatos un starptautiskajā biznesā uzsāka Ekonomikas un kultūras augstskolas un Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA" studenti, kas studē datorspēļu izstrādes, uzņēmējdarbības vadības un kultūras vadības programmās. Šo studiju kursu izvirzītājs mērķis bija radīt biznesa idejas koncepciju, kas atrisina būvgružu atkritumu pārstrādes problēmu Latvijas būvgružu atkritumu poligonos.

Kursa laikā tika noorganizēta ekskursija uz vides izglītības centru "Getliņi", lai izprastu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu Latvijā, kā arī izpētītu atkritumu ietekmi uz vidi un pāreju no lineārās ekonomikas uz aprites ekonomikas modeli. Lai izprastu atkritumu apsaimniekošanas procesus (tai skaitā būvgružu) un to ietekmi uz vidi 14. oktobrī tika organizēta atvērtā vieslekcija "Šķirot ir dabiski!", ko vadīja eko-trenere Jeļena Zemņicka sadarbībā ar Latvijas Zaļo punktu.

Studentiem tika doti norādījumi, apmeklēt būvgružu poligonus Latvijā, izpētīt to darbību no teorētiskā un praktiskā skata punkta un ja nepieciešams, sazināties ar poligona pārstāvjiem, lai noskaidrotu atbildes uz neskaidrajiem jautājumiem. Studenti devās uz poligoniem Rīgā, Valmierā un jaunizveidotajā Ropažu novadā.

Pēc poligonu apmeklējuma studentiem tika noorganizēts trīs stundu hakatons, kura laikā studentiem tika dota iespēja mentora vadībā radoši strādāt pie uzdevuma otrās daļas – biznesa idejas koncepta. Uzdevuma specifika paredzēja, ka idejas tiek radītas atbilstošās studiju programmas specifikas ietvaros – datorspēļu izstrādes studenti strādā pie spēļu vai programmu idejām, kultūras vadības studenti pie pasākumiem, forumiem vai sociālajām akcijām, biznesa vadība pēc brīvas izvēles. Paralēli studenti apguva arī obligātās tēmas, kas norādītas studiju kursa aprakstā -uzņēmējdarbības būtība un koncepcija, uzņēmējdarbības vide un tās analīze, komercdarbības formas, uzņēmuma iekšējās uzbūves organizēšana un darbības plānošana. Biznesa idejas koncepcija bija jānovērtē pēc biznesa modeļa "CANVA" metodes. Gala darbs bija jāprezentē 24. novembrī. Prezentācijas forma un struktūra pēc brīvas izvēles uzsverot galveno idejas koncepciju. Darbs bija veicams komandās (3 līdz 4 cilvēki). Gala darbus vērtēja komisija,

kas sastāvēja no EKA "Aprites ekonomikas un sociālās uzņēmējdarbības" un "Datorspēļu dizains un izstrāde" programmas direktoriem.

Studiju kursus abās augstskolās uzsāka 48 studenti, tomēr, līdz gala darba prezentēšanai nonāca 32 studenti, kas komandās prezentēja 9 biznesa idejas koncepcijas. 4 idejas tika saistītas ar izglītojošu datorspēļu radīšanu ar mērķi izglītot sabiedrību būvgružu apstrādes jautājumos, 3 idejas tika radītas virtuālās realitātes jomā, ar mērķi atvieglot būvgružu pārstrādes procesu. Viena ideja paredzēja radīt valsts vides mārketinga aģentūru, kas popularizēs būvgružu pārstrādes iespējas Latvijā. Vēl viena ideja paredzēja īpašu sociālu akciju, kuras mērķis ir veidot tīklošanos un ideju ģenerēšanu attiecīgajās jomās.

Studiju kursa laikā studenti guva padziļinātu priekštatu par ilgtspējīgu uzņēmējdarbību un tās nozīmi, kā arī attīstīja radošās domāšanas spējas, laika plānošanas, prezentēšanas, pētniecības un komandas darba iemaņas. Kursu vadīja EKA lektors, Aprites ekonomikas un sociālās uzņēmējdarbības programmas direktors Edgars Čerkovskis.

Svarīgākās atziņas un secinājumi

2022. gadā tika veikti priekšdarbi turpmākajai projekta īstenošanai un padziļinātai izpētei un būvmateriālu aprites sistēmas definēšanai privātajā sektorā.

Lai panāktu rīcību attiecībā uz būvgružu dalīto savākšanu, atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam, tika veikta izpēte, izvērtējot esošo situāciju dažādos griezumos. Pētījumi aptver visu Latvijas teritoriju, dažādos līmeņos. Tika izanalizēti pašvaldību saistošie noteikumi, veikta pašvaldību atbildīgo apmatpersonu aptauja un fokusgrupas diskusija un izvērtēts sabiedrības (iedzīvotāju) viedoklis par esošo situāciju.

18. attēls. Iegūto datu analīze tiks saskaņota ar valsts plānu "Par Atkritumu apsaimniekošanas 2021.–2028. gadam"

Īpaši tika analizēta sabiedrības, to iedzīvotāju viedoklis, kuri paši iesaistījušies vai veikuši būvniecības, remonta, rekonstrukcijas vai teritorijas labiekārtošanas darbus.

Iegūtie rezultāti ļāva noskaidrot sabiedrības, tieši iedzīvotāju zināšanas un izpratni par pienākumiem un atbildību (kā atkritumu radītājiem), gatavību iesaistīties būvniecības atkritumu dalītā savākšanā, veicināt atbildīgu šķirošanu un pārstrādi, samazināt nepārstrādājamo atkritumu daudzumu un atkritumu apglabāšanu poligonos.

Iedzīvotāji būtu ieinteresēti šķirot būvniecības atkritumus, lai citi tos varētu izmantot kā resursus, kā viena no iespējām, tiek atbalstīta digitālas platformas izveide informācijas apmaiņai.

Nākamajā darbu posmā, plānots kartē attēlot iegūto informāciju no aptaujām un salīdzināt ar resursu apsaimniekošanas kapacitāti reģionā. Tas ļautu izstrādāt kopsadarbības platformas veidošanu, lai atkritumi tālāk kalpotu kā resursi un turpinātu apriti.

Veiktie pētījumi veido pamatu pārstrādātas būvmateriālu aprites sistēmas izstrādei, lai izstrādātu skaidru un pārskatāmu plūsmu resursu izmantošanas samazināšanai, veicinātu atkritumu pārstrādi un izmantojamo līdzekļu recirkulāciju būvniecības nozarē.

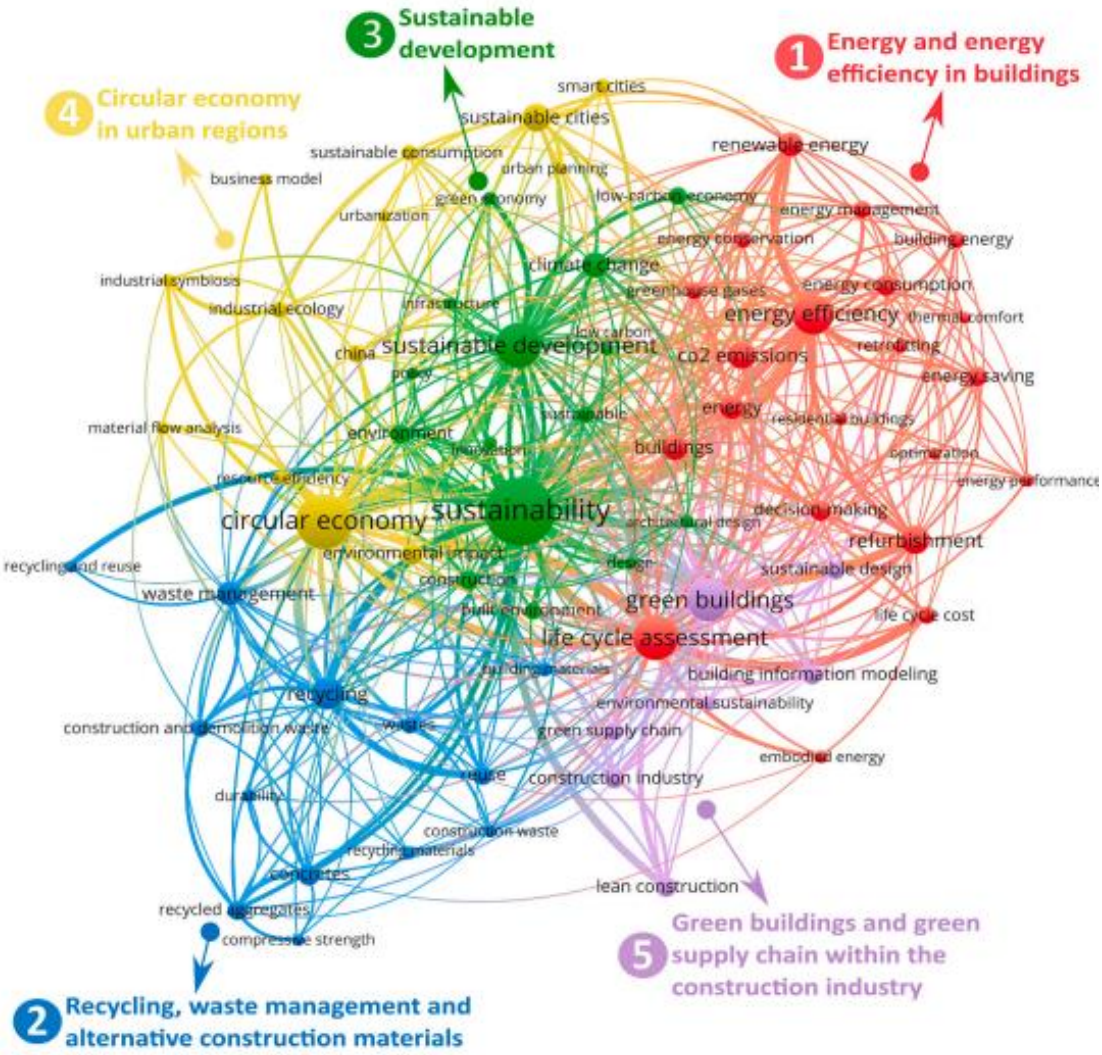

19. attēls Turpmāko pētījumu virzieni mājsaimniecību un privātā sektora **BBNA** apsaimniekošanai, balstoties uz zinātnisko publikāciju izpēti par apritīgumu būvniecības nozarē, (2005-2020), (Avots: M.Norouzi et.al 2021)

Plānotie darbi 2023. gadā:

Iegūt zināšanas par būvniecības projektu saturu, projektu vadīšanas ekonomiskajiem aspektiem un vadīšanas metodēm, kas sekmētu apritīgumu būvniecības projektu ekonomisko mērķu sasniegšanā, ar mūsdienīgām metodēm un resursu efektīvu izmantošanu. Turpināt pētīt zinātnisko literatūru izmantoto materiālu un resursu dzīves cikla analīzei un apritīgumam, kā aprites ekonomika var veicināt lielāku ilgtspējību un jaunas uzņēmējdarbības iespējas būvniecībā.

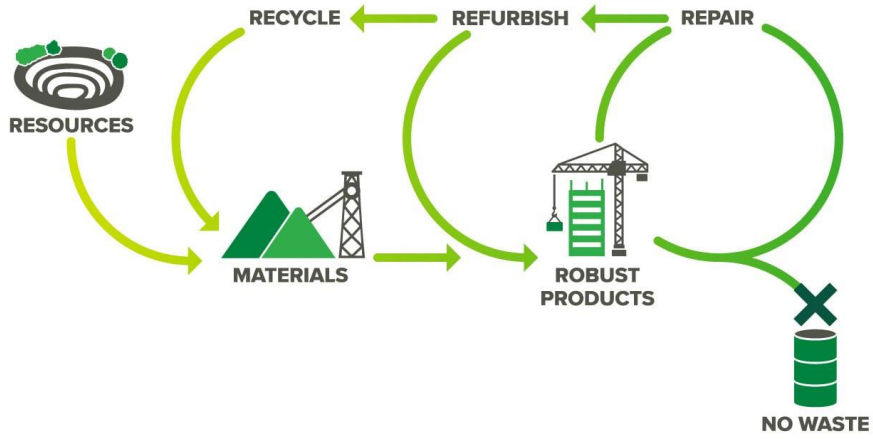

20. attēls. Perspektīvais Ilgtspējīgas būvniecības atkritumu apsaimniekošanas vadības modelis

Iegūtie dati un informācija, kalpos par pamatu, lai izstrādātu būvniecības atkritumu apsaimniekošanas plūsmas shēmu, kas precīzi noteiks darbības, **ko** ar **kādiem** atkritumiem drīkst un nedrīkst darīt, kā informēt interesentus par materiāliem un resursiem, kas radušies kā būvniecības atkritumi.

Analīze ļaus īstenot būvniecības atkritumu beigu statusa kritēriju izvērtēšanu un jaunu atkritumu klašu identificēšanu, kam piemērojami beigu statusa kritēriji, kā arī izvērtēt būvniecības atkritumu pārstrādes un atkritumu beigu statusa nosacījumu izpildes darbības.

Izmantotie avoti un literatūra

- Adams, Katherine Tebbatt, Mohamed Osmani, Tony Thorpe, and Jane Thornback. 2017. "Circular Economy in Construction: Current Awareness, Challenges and Enablers." Waste and Resource Management 170: 10.
- Aslam, M.S.; Huang, B.; Cui, L. Review of construction and demolition waste management in China and USA. J. Environ. Manag.**2020**, 264, 110445.
- Alarcon, L.F. Training field personnel to identify waste and improvement opportunities in construction. In Lean Construction; CRC Press: Boca Raton, FL, USA, 1997; pp. 402–413.
- Andersson, R. (2020, November). Public policies as obstacle to sustainable CDWM practices. In IOP Conference Series: Earth and Environmental Science (Vol. 588, No. 2, p. 022009). IOP Publishing. DOI 10.1088/1755-1315/588/2/022009
- Arm, M.; Wik, O.; Engelsen, C.J.; Erlandsson, M.; Hjelmar, O.; Wahlström, M. How Does the European Recovery Target for Construction & Demolition Waste Affect Resource Management? Waste Biomass Valorization **2017**, 8, 1491–1504.
- Atstāja, D., Koval, V., Purviņš, M., Butkevičs, J., & Mikhno, I. (2022). Construction Waste Management for Improving Resource Efficiency in The Reconstruction of War-Destroyed Objects. Economics. Ecology. Socium. vol. 6, no. 2 , pp. 46-57, https://doi.org/10.31520/2616-7107/2022.6.2-5

- Borghi, G., Pantini, S., & Rigamonti, L. (2018). Life cycle assessment of non-hazardous Construction and Demolition Waste (CDW) management in Lombardy Region (Italy). *Journal of cleaner production*, *184*, 815-825.
- Bovea, M.D.; Powell, J.C. Developments in life cycle assessment applied to evaluate the environmental performance of construction and demolition wastes. Waste Manag. **2016**, 50, 151–172.
- Circular Economy Action Plan, Construction and demolition waste, European Commission https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/construction-and-demolition-waste_en
- Denzer, M.; Muenzl, N.; Sonnabend, F.A.; Haghsheno, S. Analysis of definitions and quantification of waste in construction. In Proceedings of the 23rd Annual Conference of the International Group for Lean Construction, IGLC 2015, Perth, Australia, 29–31 July 2015; pp. 723–732.
- Duan, H.; Miller, T.R.; Liu, G.; Tam, V.W. Construction debris becomes growing concern of growing cities. Waste Manag. **2019**, 83, 1–5.
- Ekanayake, L.L.; Ofori, G. Building waste assessment score: Design-based tool. Build. Environ. **2004**, 39, 851–861.
- Ellegaard, O., Wallin, J.A. (2015). The Bibliometric Analysis of Scholarly Production: How Great is the Impact? Scientometrics, No. 105, pp. 1809–1831.
- Estonia (2021). Overview of national waste prevention programmes in Europe. European Environment Agency
- Formoso, C.; Isatto, E.L.; Hirota, E.H. Method for Waste Control. In the Building Industry. In Proceedings of the 7th Annual Conference of the International Group for Lean Construction, University of California, Berkeley, CA, USA, 26–28 July 1999; pp. 325–334.
- Formoso, C.; Soibelman, L.; de Cesare, C.; Isatto, E.L. Material Waste in Building Industry: Main Causes and Prevention. J. Constr.Eng. Manag. **2002**, 128, 316–325.
- Gálvez-Martos, J.-L.; Styles, D.; Schoenberger, H.; Zeschmar-Lahl, B. Construction and demolition waste best management practice in Europe. Resour. Conserv. Recycl. **2018**, 136, 166–178.
- General Information Ministry of Environmental Protection Recycling and waste Waste Facts and Figures gov.il
- Gusta, S., & Atstaja, D. (2011). Sustainable building area and green economy. Safety of Technogenic Environment, 1, 27-32.
- Hoang, N. H., Ishigaki, T., Kubota, R., Yamada, M., & Kawamoto, K. (2020). A review of construction and demolition waste management in Southeast Asia. *Journal of Material Cycles and Waste Management*, *22*(2), 315-325.
- Hoang, N.H.; Ishigaki, T.; Kubota, R.; Yamada, M.; Kawamoto, K. A review of construction and demolition waste management in Southeast Asia. J. Mater. Cycles Waste Manag. **2020**, 22, 315–325.
- Jain, S.; Singhal, S.; Jain, N.K. Construction, and demolition waste generation in cities in India: An integrated approach. Int. J. Sustain. Eng. **2019**, 12, 333–340.
- Kabirifar, K.; Mojtahedi, M.; Wang, C.; Tam, V.W.Y. Construction and demolition waste management contributing factors coupled with reduce, reuse, and recycle strategies for effective waste management: A review. J. Clean. Prod. **2020**, 263, 121265.
- Kabirifar, K.; Mojtahedi, M.;Wang, C.C. A Systematic Review of Construction and Demolition Waste Management in Australia:Current Practices and Challenges. Recycling **2021**, 6, 34.
- Kyrö, R K. 2020. "Share, Preserve, Adapt, Rethink – a Focused Framework for Circular Economy." IOP Conf. Ser. Earth Environ. Sci. 588: 1–8. https://doi.org/10.1088/1755-1315/588/4/042034.
- Kofoworola, O.F.; Gheewala, S.H. Estimation of construction waste generation and management in Thailand. Waste Manag. **2009**, 29, 731–738.
- Koskela, L. Application of the New Production Philosophy to Construction (TR072); Stanford University: Stanford, CA, USA, 1992.
- LBP https://www.latvijasbuvnieki.lv/statistika/
- Lederer, J.; Gassner, A.; Kleemann, F.; Fellner, J. Potentials for a circular economy of mineral construction materials and demolition waste in urban areas: A case study from Vienna. Resour. Conserv. Recycl. **2020**, 161, 104942.
- Menegaki, M.; Damigos, D. A review on current situation and challenges of construction and demolition waste management.Curr. Opin. Green Sustain. Chem. **2018**, 13, 8–15.
- Muhwezi, L.; Chamuriho, L.; Lema, N. An investigation into materials wastes on building construction projects in Kampala-Uganda. Sch. J. Eng. Res. **2012**, 1, 11–18.

- Nagapan, S.; Rahman, I.A.; Asmi, A. Factors contributing to physical and non-physical waste generation in construction industry. Int. J. Adv. Appl. Sci. **2012**, 1, 1–10.
- Norouzi, M., Chàfer, M., Cabeza, L. F., Jiménez, L., & Boer, D. (**2021**). Circular economy in the building and construction sector: A scientific evolution analysis. Journal of Building Engineering, 44, 102704.
- Oluleye, B. I., Chan, D. W., Saka, A. B., & Olawumi, T. O. (2022). Circular economy research on building construction and demolition waste: A global review of current trends and future research directions. Journal of Cleaner Production, 131927.
- Osmani, M.; Villoria-Sáez, P. Chapter 19—Current and Emerging ConstructionWaste Management Status, Trends and Approaches. In Waste: A Handbook for Management; Academic Press: Cambridge, MA, USA, 2019; pp. 365–380.
- Pārskats par būvniecības atkritumiem. Pieejams: https://www.varam.gov.lv/lv/buvniecibas-atkritumi?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F
- Papastamoulis, V., London, K., Feng, Y., Zhang, P., Crocker, R., & Patias, P. (2021). Conceptualising the circular economy potential of construction and demolition waste: An integrative literature review. Recycling, 6(3), 61.
- Poon, C.S. Reducing construction waste. Waste Manag. **2007**, 27, 1715–1716.
- Roche, T.; Hegarty, S. Best Practice Guidelines on the Preparation of Waste Management Plans for Construction and Demolition Projects; Department of the Environment, Community and Local Government: Dublin, Ireland, 2006; pp. 1–32.
- Ruiz, L.A.L.; Ramón, X.R.; Domingo, S.G. The circular economy in the construction and demolition waste sector—A review and an integrative model approach. J. Clean. Prod. **2020**, 248, 119238.
- Sáez, P.V.; Osmani, M. A diagnosis of construction and demolition waste generation and recovery practice in the European Union. J. Clean. Prod. **2019**, 241, 118400.
- Shen, L.; Tam, V.; Tam, C.; Ho, S. Material wastage in construction activities—A Hong Kong survey. In Proceedings of the First CIB-W107 International Conference—Creating a Sustainable Construction Industry in Developing Countries, Pretoria, South Africa, 11–13 November 2002; pp. 125–131.
- Shen, L.Y.; Tam, V.W.Y.; Tam, C.M.; Drew, D. Mapping Approach for Examining Waste Management on Construction Sites. J. Constr. Eng. Manag. **2004**, 130, 472–481.
- Skoyles, E.; Skoyles, J. Waste Prevention on Site; BT Batsford Limited: London, UK, 1987.
- Skoyles, E.R. Materials wastage—A misuse of resources. Batim. Int. Build. Res. Pract. **1976**, 4, 232.
- Skoyles, E.R.; Hussey, H.J. Wastage of Materials on Building Sites; Current Paper 74/CP44; Building Research Establishment: Garston, UK, 1974.
- Tam, V.W.-Y.; Lu,W. ConstructionWaste Management Profiles, Practices, and Performance: A Cross-Jurisdictional Analysis in Four Countries. Sustainability **2016**, 8, 190.
- Tam, V.W.Y.; Shen, L.Y.; Tam, C.M. Assessing the levels of material wastage affected by sub-contracting relationships and project types with their correlations. Build. Environ. **2007**, 42, 1471–1477.
- Tambovceva, T., Urbane, V., & Ievins, J. (2020). Innovations in construction waste management: case of Latvia. Marketing and Management of Innovations, 3, 234-248. http://doi.org/10.21272/mmi.2020.3-17
- Tazi, N.; Idir, R.; Ben Fraj, A. Towards achieving circularity in residential building materials: Potential stock, locks, and opportunities. J. Clean. Prod. **2021**, 281, 124489.
- Tchobanoglous, G.; Theisen, H.; Vigil, S. Integrated Solid Waste Management: Engineering Principles and Management Issues; McGraw-Hill: New York, NY, USA, 1993; pp. 1–978.
- The European Commission. Directive 2008/98/EC on Waste (Waste Framework Directive); Official Journal of the European Union, European Commission (EC)-Environment: Brussels, Belgium, 2016; pp. 1–28.
- The European Commission. EU Construction & Demolition Waste Management Protocol; The European Commission: Brussels,Belgium, 2016; pp. 1–52.
- UNEP; IETC. Agenda 21; United Nations Environment Programme, International Environmental Technology Centre: Rio de Janerio, Brazil, 2002; pp. 1–351.Recycling **2021**, 6, 61 19 of 20
- Uvarova I., Atstaja Dz., Korpa V. (2019). Challenges of the introduction of circular business models within rural SMEs of EU, Proceedings of the Economics & Finance Conferences, IISES, Prague, 28 Aug, 2019, pp. 233-239 ISSN 2255-9930 on line ISBN 978-9984-48-344-3 (E-book) DOI: 10.22616/ESRD.2020.53.028 http://www.esaf.llu.lv/sites/esaf/files/files/lapas/Krajums_Nr_53_29.06.2020.pdf

1. pielikums

Būvniecības atkritumu apsaimniekošanas regulējums Latvijas pašvaldību saistošajos noteikumos

Aizkraukles novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 2022/ 14 Aizkrauklē 2022. gada 19. maijā **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Aizkraukles novadā**
15. Atkritumu savākšanas sistēmu novada administratīvajā teritorijā veido: 15.1. normatīvo aktu noteiktajā kārtībā noslēgtais līgums starp pašvaldību un atkritumu apsaimniekotāju, kurš veic sadzīves atkritumu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu novada administratīvajā teritorijā; 16. Liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem, izmantojot: 16.1. īpaši šim nolūkam paredzētus atkritumu konteinerus; 16.2. citus atkritumu savākšanas veidus; 16.3. ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju, apsaimniekotāju vai pilnvaroto personu un Aizkraukles novada pašvaldību saskaņotu vietu, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā un normatīvajiem aktiem atbilstošā veidā. 17. Mājsaimniecībās radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus aizliegts novietot ārpus teritorijas, kurā notiek būvdarbi. 27. Pašvaldība: 27.2. normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izvēlas atkritumu apsaimniekotāju, kurš veiks sadzīves atkritumu un mājsaimniecībā radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanu, slēdzot ar to līgumu par atkritumu apsaimniekošanu; 28. Atkritumu radītāju un valdītāju pienākumi ir: 28.5. nodrošināt atsevišķu atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumu, būvniecības atkritumu, mēbeļu, matraču, liela izmēra sadzīves tehnikas, mājsaimniecības priekšmetu, iepakojumu u.tml.) nogādāšanu uz šķiroto atkritumu laukumiem, pārstrādes vietām vai sadzīves atkritumu poligonu ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus par atsevišķu samaksu; 38. Atkritumu apsaimniekotāja pienākumi ir: 38.7. nodrošināt atsevišķu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, lielgabarīta atkritumu, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu, ielu tīrīšanas atkritumu, bioloģisko atkritumu) izvešanu par atsevišķu maksu, ja to paredz ar pašvaldību noslēgtais līgums; 41. Novada administratīvajā teritorijā aizliegts: 41.5. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus un cilvēku veselībai un dzīvībai bīstamus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces;
Bauskas novada domes saistošie noteikumi Nr. 15 Bauskā 2022. gada 30. jūnijā (prot. Nr. 12, 16. p.) **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Bauskas novadā**

11. Lielgabarīta atkritumi, sadzīvē radītie bīstamie un videi kaitīgo preču atkritumi un mājsaimniecībās radītie būvniecības atkritumi savācami atsevišķi no citiem atkritumiem, izmantojot:

11.1. īpaši šim nolūkam paredzētus atkritumu konteinerus;

11.2. ar atkritumu apsaimniekotāju saskaņotus citus savākšanas veidus;

11.3. ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju, apsaimniekotāju vai pilnvaroto personu saskaņotu vietu, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā un normatīvajiem aktiem atbilstošā veidā.

33. Atkritumu radītājiem un valdītājiem aizliegts:

33.6. ievietot atkritumu konteineros degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, lielgabarīta atkritumus, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumu, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgas preces;

Ādažu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 58/2022

Ādažos 2022. gada 22. jūnijā

Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Ādažu novadā

7. Atkritumu savākšanas sistēmu novadā veido:

7.1. publisko iepirkumu vai publisko un privāto partnerību regulējošo normatīvo aktu noteiktā kārtībā noslēgts līgums starp pašvaldību un atkritumu apsaimniekotāju, kurš veic sadzīves atkritumu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu;

Pašvaldība organizē un kontrolē sadzīves atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, tajā skaitā:

11.1. organizē publiskā iepirkuma vai publisko un privātās partnerības procedūru, izvēloties atkritumu apsaimniekotāju, kurš veiks sadzīves atkritumu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu, par piedāvājuma izvēles kritēriju nosakot saimnieciski izdevīgāko piedāvājumu;

11.3. organizē šķiroto atkritumu savākšanas laukuma izveidošanu un darbību, kurā tiek pieņemti lielgabarīta atkritumi, sadzīvē radušies bīstamie atkritumi, mājsaimniecības elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi;

13.1. individuālās mājas īpašnieks, valdītājs, lietotājs (tajā skaitā, īrnieks) vai viņa pilnvarota persona, kā atkritumu radītājs:

13.1.3. būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus savāc atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem;

20. Atkritumu apsaimniekotājam ir pienākums:

20.8. nodrošināt atsevišķu atkritumu veidu (piemēram, lielgabarīta, būvniecības un būvju nojaukšanas, ielu tīrīšanas, bioloģisko atkritumu) izvešanu par atsevišķu samaksu, ja tas paredzēts līgumā ar pašvaldību;

20.14. pēc pieprasījuma, bet ne biežāk, kā četras reizes gadā, sniegt pašvaldībai informāciju par atkritumu apsaimniekošanas rezultatīvajiem datiem (kopējais savākto atkritumu daudzums, nešķiroto sadzīves atkritumu daudzums, dalīti savāktais atkritumu daudzums, nešķiroto sadzīves atkritumu daudzums, dalīti savāktais atkritumu daudzums un veidi, savāktais lielgabarīta atkritumu daudzums, savāktais būvniecībā radušos atkritumu daudzums, starp atkritumu apsaimniekotāju un atkritumu radītājiem noslēgto atkritumu apsaimniekošanas līgumu skaits, u.c.), kā atkritumu apsaimniekotāja rīcībā esošu citu informāciju, kas nepieciešama pašvaldībai tās funkciju izpildei;

21. Atkritumu radītājiem aizliegts:

21.4. ievietot atkritumu urnās, konteineros un maisos degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, lielgabarīta atkritumus,

būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ielu smiltis, bioloģiskos atkritumus un sadzīvē radušos bīstamos atkritumus, un kā citādi bojāt vai iznīcināt atkritumu urnas un konteinerus;
Valmieras novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 51 Burtniekos 2022. gada 26. maijā (prot. Nr. 11, 4. §) **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Valmieras novadā**
11. Valmieras novada pašvaldībai, papildu normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas un administratīvās atbildības jomā noteiktajiem pienākumiem, ir šādi pienākumi: 1.4. nodrošināt, ka atkritumu radītāji un valdītāji tiek informēti par tās administratīvajā teritorijā esošajiem atkritumu dalītās savākšanas punktiem, šķiroto atkritumu savākšanas laukumiem, atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijām (ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem), mājsaimniecībā radītiem būvniecības atkritumu savākšanas laukumiem, bioloģisko atkritumu kompostēšanas laukumiem un zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietām saskaņā ar normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā; 14. Liela izmēra atkritumi, mājsaimniecībā radītie būvniecības atkritumi savācami atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem, izmantojot: 14.1. īpaši šim nolūkam paredzētus atkritumu konteinerus; 14.2. ar atkritumu apsaimniekotāju saskaņotus citus atkritumu savākšanas veidus; 14.3. ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju, apsaimniekotāju vai pilnvaroto personu un Valmieras novada pašvaldības saskaņotu vietu, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā un normatīvajiem aktiem atbilstošā veidā. 24. Atkritumu radītājiem un valdītājiem Valmieras novada administratīvajā teritorijā ir aizliegts: 24.6. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces; 25. Nekustamā īpašuma īpašniekam, lietotājam, valdītājam, apsaimniekotājam vai pilnvarotai personai papildu šajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju un valdītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi: 25.6. segt visas izmaksas, kas saistītas ar sev piederošajā, lietojumā, valdījumā vai apsaimniekošanā esošajā nekustamajā īpašumā radīto sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, mājsaimniecībā radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanu, ietverot dalīti savākto sadzīves atkritumu apsaimniekošanas izmaksas; 25.14. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, mājsaimniecībā radītos būvniecības atkritumi, arī koku nobiru, lapu un zāles savākšanu (ja netiek veidots komposts)) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, sedzot attiecīgi radītās izmaksas. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida sadzīves atkritumu izvešanu, persona atkritumus novieto to savākšanas vietā, kas ir saskaņota ar atkritumu apsaimniekotāju, plānotās atkritumu izvešanas dienas rītā pirms noteiktā savākšanas laika un tādā veidā, kā to paredz atkritumu apsaimniekotājs. Šī punkta noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl līguma, kas noslēgts starp dzīvokļa īpašuma īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, noteikumi neparedz citādi;
Jēkabpils novada domes saistošie noteikumi Nr. 16 Jēkabpils novadā 2022. gada 28. aprīlī **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Jēkabpils novadā**
12. Atkritumu valdītājs: 12.6. nodrošina atsevišķu atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus;

18. Atkritumu apsaimniekotāja pienākumi: 18.5. nodrošināt atsevišķu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, ielu tīrīšanas atkritumi, parku un dārzu atkritumi) izvešanu; 19. Atkritumu valdītājam aizliegts: 19.3. ievietot sadzīves atkritumu konteineros degošus, viegli uzliesmojošus vai eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, rūpniecības atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus un bīstamos atkritumus;
Mārupes novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 27/2022 Mārupē 2022. gada 25. maijā **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Mārupes novadā**
4. Papildu normatīvajos aktos noteiktajiem terminiem Saistošajos noteikumos lietotie termini: 4.4. mājsaimniecībās radītie būvniecības atkritumi – to būvdarbu vai remontdarbu veikšanas procesā radušies atkritumi, uz kuriem neattiecas Ministru kabineta 2021. gada 18. februāra noteikumu Nr. 113 "Atkritumu un to pārvadājumu uzskaites kārtība" prasības. 16. Atkritumu radītājiem un valdītājiem Mārupes novada administratīvajā teritorijā ir aizliegts: 16.5. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces; 17. Nekustamā īpašuma īpašniekam, lietotājam, valdītājam, apsaimniekotājam vai pilnvarotai personai papildus Saistošajos noteikumos noteiktajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju un valdītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi: 17.17. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, arī koku nobiru, lapu un zāles savākšanu (ja netiek veidots komposts savas mājsaimniecības teritorijā)) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, sedzot attiecīgi radītās izmaksas. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida sadzīves atkritumu izvešanu, persona atkritumus novieto to savākšanas vietā, kas ir saskaņota ar atkritumu apsaimniekotāju, plānotās atkritumu izvešanas dienas rītā pirms noteiktā savākšanas laika un tādā veidā, kā to paredz atkritumu apsaimniekotājs. Šī punkta noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl līguma, kas noslēgts starp dzīvokļa īpašuma īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, noteikumi neparedz citādi; 24. Atkritumu apsaimniekotājam papildu Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumiem Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" noteiktajam ir pienākums: 24.2. nodrošināt normatīvajiem aktiem atbilstošu un pieejamu dalītās atkritumu vākšanas pakalpojumu šādiem atkritumu veidiem – stikla, papīra, plastmasas, metāla iepakojumam, bioloģiski noārdāmajiem atkritumiem, mājsaimniecībās radītajiem būvniecības atkritumiem, liela izmēra, mājsaimniecības elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem un sadzīvē radušajiem bīstamajiem atkritumiem; 24. Atkritumu apsaimniekotājam papildu Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumiem Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" noteiktajam ir pienākums: 24.2. nodrošināt normatīvajiem aktiem atbilstošu un pieejamu dalītās atkritumu vākšanas pakalpojumu šādiem atkritumu veidiem – stikla, papīra, plastmasas, metāla iepakojumam, bioloģiski noārdāmajiem atkritumiem, mājsaimniecībās radītajiem būvniecības atkritumiem, liela izmēra, mājsaimniecības elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem un sadzīvē radušajiem bīstamajiem atkritumiem;
Ropažu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 15/22 Ropažu novadā 2022. gada 20. aprīlī **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Ropažu novadā**

13. Liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem, izmantojot:

13.1. īpaši šim nolūkam paredzētus atkritumu konteinerus;

13.2. citus atkritumu savākšanas veidus;

13.3. ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju, apsaimniekotāju vai pilnvaroto personu un Ropažu novada pašvaldību saskaņotu vietu, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā un normatīvajiem aktiem atbilstošā veidā.

23. Atkritumu radītājiem un valdītājiem Ropažu novada administratīvajā teritorijā ir aizliegts:

23.6. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces;

24. Nekustamā īpašuma īpašniekam, lietotājam, valdītājam, apsaimniekotājam vai pilnvarotai personai papildus šajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju un valdītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi:

24.15. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, arī koku nobiru, lapu un zāles savākšanu (ja netiek veidots komposts)) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, sedzot attiecīgi radītās izmaksas. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida sadzīves atkritumu izvešanu, persona atkritumus novieto to savākšanas vietā, kas ir saskaņota ar atkritumu apsaimniekotāju, plānotās atkritumu izvešanas dienas rītā pirms noteiktā savākšanas laika un tādā veidā, kā to paredz atkritumu apsaimniekotājs. Šī punkta noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl līguma, kas noslēgts starp dzīvokļa īpašuma īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, noteikumi neparedz citādi;

Saldus novada domes saistošie noteikumi Nr. 24
Saldū 2022. gada 28. aprīlī
Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi

7. Pašvaldība publisko iepirkumu vai publisko un privāto partnerību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izvēlas atkritumu apsaimniekotāju, kurš veiks sadzīves atkritumu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu attiecīgajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonā, par piedāvājuma izvēles kritēriju nosakot saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu.

8. Pašvaldības teritorijā tiek noteikti šādi atkritumu savākšanas veidi:

8.1. Sadzīves atkritumu radītājiem vai valdītājiem slēdzot līgumus ar atkritumu apsaimniekotāju par sadzīves (t.sk. sadzīves bīstamo un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu) atkritumu savākšanu un izmantojot:

8.1.1. atkritumu konteinerus;

8.1.2. marķētus priekšapmaksas maisus.

16. Ikviena atkritumu radītāja un/vai valdītāja un/vai nekustamā īpašuma īpašnieka, valdītāja vai lietotāja, vai šo personu pilnvarots apsaimniekotāja pienākums ir:

16.4. Iekļauties pašvaldības organizētajā dalītas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmā, savākt un sašķirot savus radītos sadzīves atkritumus (t.sk. lielgabarīta, būvniecības atkritumu, bioloģiski noārdāmos un sadzīves bīstamos atkritumus) un nogādāt tos atkritumu apsaimniekotāja norādītajā vietā personīgi vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus un ievietot konteinerā, par kura iztukšošanu tam ar atkritumu apsaimniekotāju ir noslēgts līgums;

16.6. Nodrošināt citu atkritumu veidu – sadzīves lielgabarīta atkritumi, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu, nogādāšanu šķiroto atkritumu savākšanas laukumā, pārstrādes vietās vai sadzīves atkritumu poligonā ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, par šo

atkritumu savākšanu vienojoties atsevišķi. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida atkritumu izvešanu, persona atkritumus novieto to savākšanas vietā īsi pirms noteiktā savākšanas laika;

23. Lielgabarīta, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem atkritumiem, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzētus konteinerus vai citus atkritumu savākšanas paņēmienus, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā veidā, piemēram: būvniecības procesā radušos atkritumus izvedot tieši uz pārstrādes, reģenerācijas vai apglabāšanas vietu.

24. būvniecības atkritumi, kas ievietoti speciālā būvniecības atkritumu konteinerā vai speciālā maisā novietojami teritorijā, kur notiek būvdarbi, vai ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju vai apsaimniekotāju un atkritumu apsaimniekotāju saskaņotā vietā.

32.10. Atkritumu apsaimniekotājs:

32.10.8. Nodrošina atsevišķu veidu sadzīves atkritumu – lielgabarīta atkritumu, būvniecības atkritumu, bioloģiski noārdāmo atkritumu u.c. izvešanu un nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās;

VIII. Prasības būvniecības un lielgabarīta atkritumu apsaimniekošanai

47. Lielgabarīta atkritumu īslaicīga novietošana pie sadzīves atkritumu konteineriem vai citā tiesiski pieejamā vietā ir atļauta tikai ar atkritumu apsaimniekotāju saskaņotā vietā un laikā.

48. Lielgabarīta un būvniecības atkritumi jāsavāc atsevišķi no citiem atkritumiem. Aizliegts būvniecības (t.sk. būvju nojaukšanas) un lielgabarīta atkritumus ievietot sadzīves atkritumu konteineros, kā arī tos novietot citās tam neparedzētās vietās.

49. Saldus novada pašvaldības administrācijai un pagastu pārvaldēm sadarbībā ar atkritumu apsaimniekotāju vismaz vienu reizi gadā akcijas veidā jānodrošina lielgabarīta atkritumu savākšana no iedzīvotājiem.

50. Pirms būvdarbu uzsākšanas, tai skaitā pirms ēku un būvju renovācijas, rekonstrukcijas vai nojaukšanas, būvniecības ierosinātājam vai būvniecības veicējam jānodrošina būvdarbu laikā radīto būvniecības atkritumu, tai skaitā bīstamo atkritumu, apsaimniekošana, t.i., jānoslēdz līgums ar atkritumu apsaimniekotāju par atbilstošu konteineru izvietošanu un izvešanu, vai arī jānodrošina būvdarbu rezultātā radušos atkritumu nogādāšana uz atbilstošu atkritumu pārstrādes, reģenerācijas vai apglabāšanas vietu.

51. Būvniecības atkritumus aizliegts novietot ārpus teritorijas, kur notiek būvdarbi.

52. Būvniecības un lielgabarīta atkritumu konteineri novietojami tā, lai netraucētu gājēju un transporta līdzekļu kustību.

53. Būvniecības un lielgabarīta atkritumu konteinera īpašnieku pienākums ir uzturēt tos atbilstošā tehniskā stāvoklī.

54. Būvdarbu laikā izraktā zeme jānovieto tā, lai nenotiktu tās sajaukšanās ar būvgružiem vai citiem sadzīves atkritumiem.

XI. Darbības, kas pašvaldības teritorijā atkritumu radītājiem aizliegtas

74. Ievietot lielgabarīta, būvniecības atkritumus, zemi, dārzu un parku atkritumus apsaimniekotāju izvietotajos sadzīves atkritumu konteineros, kā arī tos novietot citās neatļautās vietās.

Siguldas novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 6

Siguldā 2022. gada 24. februārī

Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Siguldas novadā

9. Citu atkritumu veidu, kas nav sadzīves un mājsaimniecībās radītie būvniecības atkritumi, savākšanas kārtību nosaka atkritumu radītājam vai valdītājam vienojoties ar atkritumu apsaimniekotāju, kas sniedz attiecīgo pakalpojumu.

22. Pašvaldības kompetencē atkritumu apsaimniekošanas organizēšanā ietilpst:

22.1. publisko iepirkumu vai publisko un privāto partnerību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izvēlēties un noslēgt līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju, kurš veiks sadzīves

atkritumu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanu katrā konkrētajā atkritumu apsaimniekošanas zonā Siguldas novada administratīvajā teritorijā;

41. Atkritumu apsaimniekotājam ir pienākums:

41.3. nodrošināt visu konkrētajā atkritumu apsaimniekošanas zonā radīto sadzīves atkritumu, t.sk. sadzīvē radušos bīstamo atkritumu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu, liela izmēra atkritumu, bioloģisko atkritumu savākšanu, kā arī iespēju nodot ražošanas atkritumus;

X. Būvniecības un liela izmēra atkritumu apsaimniekošana

48. Atkritumi, kas radušies būvniecības procesā, jāsavāc atsevišķi no citu veidu atkritumiem tā, lai neapdraudētu vidi, cilvēku dzīvību un veselību, kā arī personu mantu.

49. Aizliegts būvniecības (t.sk. būvju nojaukšanas) un liela izmēra atkritumus ievietot sadzīves atkritumu konteineros, kā arī liela izmēra atkritumu konteinerus aizliegts novietot ārpus teritorijas, kur notiek būvdarbi, izņemot īslaicīgu novietošanu tikai ar nekustamā īpašuma īpašnieku vai pārvaldnieku un atkritumu apsaimniekotāju saskaņotā vietā un laikā.

50. Veicot būvdarbus, būvniecības un liela izmēra atkritumu konteineri novietojami tā, lai netraucētu gājēju un transportlīdzekļu kustībai.

51. Mājsaimniecībā radītos būvniecības un liela izmēra atkritumus atkritumu radītājam un valdītājam jānodod attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas zonā pašvaldības izvēlētajam atkritumu apsaimniekotājam.

52. Būvniecības (t.sk. būvju nojaukšanas) atkritumu (kas nav mājsaimniecībās radītie būvniecības atkritumi) izvešanai atkritumu radītājs un valdītājs var izmantot jebkuru citu atkritumu apsaimniekotāju, kurš ir saņēmis attiecīgo atkritumu apsaimniekošanas atļauju, vai arī atkritumu radītājam un valdītājam tie patstāvīgi jānogādā uz īpaši iekārtotu šo atkritumu savākšanas vai apglabāšanas vietu.

53. Atkritumu radītājam un valdītājam iespēju robežās jānodrošina būvniecības atkritumu šķirošana atbilstoši normatīvajiem aktiem un atkritumu apsaimniekotāja prasībām un ieteikumiem.

64. Atkritumu radītājiem un valdītājiem ir aizliegts:

4.4. ievietot sadzīves atkritumu konteineros, urnās un atkritumu maisos degošus, kvēlojošus atkritumus (t.sk. karstus pelnus), viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidros atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, ražošanas atkritumus (t.sk. būvniecības un būvju nojaukšanas rezultātā radušos atkritumus), zemi, dārzu un parku atkritumus, bīstamos vai videi kaitīgos atkritumus;

Valkas novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 5

Valkā 2022. gada 31. martā

Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Valkas novadā

6. Valkas novada pašvaldībai papildus normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas un administratīvās atbildības jomā noteiktajiem pienākumiem ir šādi pienākumi:

6.4. nodrošināt, ka atkritumu radītāji un valdītāji tiek informēti par tās administratīvajā teritorijā esošajiem atkritumu dalītās savākšanas punktiem, šķiroto atkritumu savākšanas laukumiem, atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijām (ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem), būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumiem, metāllūžņu noliktavām, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumiem un zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietām saskaņā ar normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā;

4. Liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem, izmantojot:

14.1. īpaši šim nolūkam paredzētus atkritumu konteinerus;

14.2. citus atkritumu savākšanas veidus;

14.3. ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju, apsaimniekotāju vai pilnvaroto personu un Valkas novada pašvaldību saskaņotu vietu, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā un normatīvajiem aktiem atbilstošā veidā.

24. Atkritumu radītājiem un valdītājiem Valkas novada administratīvajā teritorijā ir aizliegts:

24.5. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces;

25. Nekustamā īpašuma īpašniekam, lietotājam, valdītājam, apsaimniekotājam vai pilnvarotai personai papildus šajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju un valdītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi:

25.15. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, arī koku nobiru, lapu un zāles savākšanu (ja netiek veidots komposts)) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, sedzot attiecīgi radītās izmaksas. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida sadzīves atkritumu izvešanu, persona atkritumus novieto to savākšanas vietā, kas ir saskaņota ar atkritumu apsaimniekotāju, plānotās atkritumu izvešanas dienas rītā pirms noteiktā savākšanas laika un tādā veidā, kā to paredz atkritumu apsaimniekotājs. Šī apakšpunkta noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl līguma, kas noslēgts starp dzīvokļa īpašuma īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, noteikumi neparedz citādi;

Balvu novada domes saistošie noteikumi Nr. 5/2022

Balvos 2022. gada 24. februārī

Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Balvu novadā

7. Pašvaldībai, papildus normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas un administratīvās atbildības jomā noteiktajiem pienākumiem, ir šādi pienākumi:

7.4. nodrošināt, ka atkritumu radītāji un valdītāji tiek informēti par tās administratīvajā teritorijā esošajiem atkritumu dalītās savākšanas punktiem, šķiroto atkritumu savākšanas laukumiem, atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijām (ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem), būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumiem, metāllūžņu noliktavām, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumiem un zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietām saskaņā ar normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā;

14. Liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem, izmantojot:

14.1. īpaši šim nolūkam paredzētus atkritumu konteinerus;

14.2. ar atkritumu apsaimniekotāju saskaņotus citus atkritumu savākšanas veidus;

14.3. ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju, apsaimniekotāju vai pilnvaroto personu un Pašvaldības saskaņotu vietu, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā un normatīvajiem aktiem atbilstošā veidā.

24. Atkritumu radītājiem un valdītājiem Balvu novada administratīvajā teritorijā ir aizliegts:

24.5. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces;

25. Nekustamā īpašuma īpašniekam, lietotājam, valdītājam, apsaimniekotājam vai pilnvarotai personai papildus šajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju un valdītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi:

25.15. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, arī koku nobiru, lapu un zāles savākšanu (ja netiek veidots komposts)) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, sedzot attiecīgi radītās izmaksas. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida sadzīves atkritumu izvešanu, persona atkritumus novieto to savākšanas vietā, kas ir saskaņota ar atkritumu apsaimniekotāju, plānotās atkritumu izvešanas dienas rītā pirms noteiktā savākšanas laika un tādā veidā, kā to paredz atkritumu apsaimniekotājs. Šī punkta noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl līguma, kas noslēgts starp dzīvokļa īpašuma īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, noteikumi neparedz citādi;

Tukuma novada domes saistošie noteikumi Nr. 44
Tukumā 2021. gada 29. decembrī (prot. Nr. 26, 2. §)
Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Tukuma novadā

2. Papildus normatīvajos aktos noteiktajiem terminiem saistošajos noteikumos lietotie termini:

2.1. atkritumu apsaimniekotājs – komersants, ar kuru Tukuma novada pašvaldība ir noslēgusi līgumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu;

4. Saistošie noteikumi nosaka:

4.1. sadzīves atkritumu, tajā skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, dalīti savākto, sadzīvē radušos liela izmēra atkritumu un bioloģisko atkritumu, kā arī to būvdarbu veikšanas procesā radušos ražošanas atkritumu, uz kuriem neattiecas normatīvie akti par būvniecībā radušos atkritumu un to pārvadājumu uzskaites kārtību (turpmāk – mājsaimniecībās radītie būvniecības atkritumi), apsaimniekošanas kārtību Tukuma novada administratīvajā teritorijā;

12. Sadzīves atkritumu savākšanas sistēmu Tukuma novada administratīvajā teritorijā veido:

12.1. noslēgtais līgums starp pašvaldību un atkritumu apsaimniekotāju, kurš veic sadzīves atkritumu (tai skaitā arī atkritumu dalīto savākšanu) un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu un savākto sadzīves atkritumu, kas nav izmantojami reģenerācijai vai atkārtotai izmantošanai, apglabāšanu atkritumu poligonā;

19. Pašvaldība, publicējot informāciju pašvaldības tīmekļa vietnē www.tukums.lv, informē visus atkritumu radītājus, valdītājus par atkritumu apsaimniekotāju, ar kuru pašvaldība noslēgusi līgumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu.

20. Atkritumu apsaimniekotājs atbilstoši noslēgtajam līgumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu ar pašvaldību, nodrošina atkritumu radītājiem, valdītājiem iespēju iesaistīties atkritumu dalītās vākšanas sistēmā un izmantot šim nolūkam paredzētos sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktus un laukumus, citus individuālajām dzīvojamām mājām piemeklētus risinājumus (piemēram, dalīti savākto sadzīves atkritumu konteineri,

33. Ikviena pašvaldības administratīvās teritorijas atkritumu radītāja, valdītāja pienākums ir:

33.4. nodrošināt atsevišķu sadzīves atkritumu veidu (piemēram: liela izmēra atkritumi, kā arī būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi) nogādāšanu uz atkritumu šķirošanas un pārkraušanas staciju un kompostēšanas laukumu – ar savu transportu vai izmantojot komersantu, kurš normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ir ieguvis tiesības šo atkritumu apsaimniekošanai;

33.10. liela izmēra un mājsaimniecībā radītos būvniecības atkritumus, arī koku nobiru, lapu un zāli (ja netiek veidots komposts) savākt atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzētus konteinerus vai citus atkritumu savākšanas paņēmienus, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā veidā.

48. Atkritumu apsaimniekotājam ir pienākums:

48.8. vienojoties ar nekustamā īpašuma īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem vai to pilnvarotām personām, nodrošināt atsevišķu veidu atkritumu (liela izmēra, mājsaimniecībās radītie būvniecības atkritumi, bioloģiski noārdāmie u.c. atkritumi) savākšanu par atsevišķu samaksu;
63. Pašvaldības teritorijā aizliegts:
63.7. sadzīves atkritumu konteineros ievietot kvēlojošus, degošus, ugunsnedrošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus, infekcijas slimības izraisošus un cilvēku veselībai vai dzīvībai bīstamus atkritumus, liela izmēra atkritumus, ielu saslaukas (lapas, smiltis, zarus), bīstamos un mājsaimniecībās radītos būvniecības atkritumus;
63.10. novietot liela izmēra atkritumus un būvniecības atkritumus sadzīves atkritumu konteineru laukumos, sadzīves atkritumu konteineros, ja to novietošana nav saskaņota ar nekustamā īpašuma īpašnieku, tiesisko valdītāju vai pilnvaroto personu un atkritumu apsaimniekotāju;
64. Nekustamā īpašuma īpašniekam, tiesiskajam valdītājam vai to pilnvarotai personai, kura teritorijā norisinās būvniecības darbi, aizliegts novietot būvniecības atkritumus ārpus teritorijas, kurā notiek būvdarbi.

Talsu novada domes saistošie noteikumi Nr. 42
Talsos 2021. gada 25. novembrī (prot. Nr. 14, 35. p., lēmums Nr. 352)
Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Talsu novadā

11. Talsu novadā sadzīves atkritumu savākšana tiek organizēta no:
11.5. mājsaimniecībā radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumiem.
12. Citu atkritumu veidu, kas nav sadzīves atkritumi un mājsaimniecībās radītie būvniecības atkritumi, savākšanas kārtību nosaka klientam vienojoties ar komersantu, kas sniedz attiecīgo pakalpojumu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
40. Ikviena klienta pienākums ir:
40.9. nodrošināt atsevišķu atkritumu veidu (liela izmēra atkritumu – mēbeļu, matraču, dažādu materiālu iepakojumu, elektrisko mājsaimniecības piederumu, kā arī būvniecības, būvju nojaukšanas atkritumu un bioloģisko atkritumu) nogādāšanu uz atkritumu šķirošanas un pārkraušanas staciju vai bioloģisko atkritumu kompostēšanas laukumu ar savu transportu vai izmantojot komersantu, kurš normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ir ieguvis tiesības attiecīgo atkritumu apsaimniekošanai.

Jelgavas novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 14
Jelgavā 2021. gada 27. oktobrī (prot. Nr. 23, 48. §)
Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Jelgavas novada administratīvajā teritorijā

2.9. mājsaimniecībā radītie būvniecības atkritumi – to būvdarbu veikšanas procesā radušies ražošanas atkritumi, uz kuriem neattiecas normatīvie akti par būvniecībā radušos atkritumu un to pārvadājumu uzskaites kārtību (izlietnes, tualetes podi, vannas, demontāžas vai renovācijas rezultātā radušies atkritumi un tml.);
21. Atkritumu radītājiem un valdītājiem Jelgavas novada administratīvajā teritorijā ir aizliegts:
21.5. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces;
VII. Prasības mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanai
38. Mājsaimniecībā radītos būvniecības atkritumus to radītājs vai valdītājs savāc atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem.
39. Mājsaimniecībā radīto būvniecības atkritumu izvešanai izmanto tā atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, kurš ir saņēmis atbilstošu Valsts vides dienesta atļauju vai tāda komersanta pakalpojumus, kurš normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ir tiesīgs veikt ražošanas atkritumu pārvadāšanu, vai arī tos patstāvīgi nogādā būvniecības atkritumu savākšanas vietā.

40. Ražošanas un būvniecības atkritumu konteineri novietojami tā, lai netraucētu gājēju un citu transportlīdzekļu kustībai.
Augšdaugavas novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 31 Daugavpilī 2022. gada 27. janvārī (prot. Nr. 21, 3. &) **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Augšdaugavas novadā**
9. Augšdaugavas novada pašvaldībai papildus normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas un administratīvās atbildības jomā noteiktajiem pienākumiem ir šādi pienākumi: 9.4. nodrošināt, ka atkritumu radītāji un valdītāji tiek informēti par tās administratīvajā teritorijā esošajiem atkritumu dalītās savākšanas punktiem, šķiroto atkritumu savākšanas laukumiem, atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijām (ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem), būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumiem, metāllūžņu noliktavām, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumiem un zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietām saskaņā ar normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā; 22. Liela izmēra atkritumi, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem atkritumiem, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzētus konteinerus vai citus atkritumu savākšanas paņēmienus, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā veidā. 23. būvniecības atkritumi novietojami teritorijā, kur notiek būvdarbi, vai ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju vai apsaimniekotāju un atkritumu apsaimniekotāju saskaņotā vietā. 24. Atkritumu radītājiem un valdītājiem ir aizliegts: 24.5. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces, izņemot, ja sadzīvē radušies infekciozie atkritumi pirms ievietošanas sadzīves atkritumu konteinerā tiek attiecīgi iesaiņoti; 25. Nekustamā īpašuma īpašniekam, lietotājam, valdītājam, pārvaldītājam vai pilnvarotai personai papildus šajos saistošajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju un valdītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi: 25.13. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, arī koku nobiru, lapu un zāles savākšanu (ja netiek veidots komposts) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, sedzot attiecīgi radītās izmaksas; 35. Atkritumu apsaimniekotājam ir pienākums: 35.9. nodrošināt atkritumu konteineru novietošanas vietu sakopšanu pēc atkritumu savākšanas, ja atkritumi ir novietoti tikai atkritumu konteineru novietošanas vietās novietotajos atkritumu konteineros un ja piesārņojums radies atkritumu apsaimniekotāja vainas dēļ;
Limbažu novada domes saistošie noteikumi Nr. 41 Limbažos 2021. gada 23. decembrī **Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Limbažu novadā**
14. Lielgabarīta, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem atkritumiem, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzētus konteinerus vai citus atkritumu savākšanas paņēmienus, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā veidā. 15. Būvniecības atkritumi novietojami teritorijā, kur notiek būvdarbi, vai ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju vai apsaimniekotāju un atkritumu apsaimniekotāju saskaņotā vietā. 20. Nekustamā īpašuma īpašnieks, valdītājs vai lietotājs, vai šo personu pilnvarots apsaimniekotājs papildus šajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju pienākumiem:

20.9. nodrošina citu atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, par šo atkritumu savākšanu vienojoties atsevišķi. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida atkritumu izvešanu, persona atkritumus novieto to savākšanas vietā īsi pirms noteiktā savākšanas laika;
30. Atkritumu apsaimniekotāju pienākumi ir:
30.12. nodrošināt atsevišķu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, ielu tīrīšanas atkritumi, parku un dārzu atkritumi) izvešanu pēc speciāla pieteikuma ar tam piemērotu transportu 5 dienu laikā par atsevišķu samaksu, saskaņā ar Atkritumu apsaimniekotāja sniegto pakalpojumu cenrādi;
31. Limbažu novada iedzīvotājiem un juridiskajām personām, kas darbojas Limbažu novada administratīvajā teritorijā, ir aizliegts:
31.4. ievietot sadzīves atkritumu tvertnēs degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, lielgabarīta atkritumus, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus un citus bīstamus atkritumus vai videi kaitīgās preces;

Ludzas novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 18/2021
Ludzā 2021. gada 30. novembrī
Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Ludzas novada pašvaldības administratīvajā teritorijā

9. Nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs:
9.10. sadzīvē radušos bīstamos atkritumus un mājsaimniecībā radītos būvniecības atkritumus apsaimnieko, ievērojot prasības, kas noteiktas Atkritumu apsaimniekošanas likumā un citos normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas jomā.

Cēsu novada domes saistošie noteikumi Nr. 13
Cēsīs 2021. gada 2. decembrī
Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Cēsu novadā

7. Cēsu novada pašvaldībai papildus normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas un administratīvās atbildības jomā noteiktajiem pienākumiem ir šādi pienākumi:
7.5. nodrošināt, ka atkritumu radītāji un valdītāji tiek informēti par tās administratīvajā teritorijā esošajiem atkritumu dalītās savākšanas punktiem, šķiroto atkritumu savākšanas laukumiem, atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijām (ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem), būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumiem, metāllūžņu noliktavām, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumiem un zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietām saskaņā ar normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā;
5. Liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, kā arī bīstamie sadzīves atkritumi, savācami atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem, izmantojot:
15.1. īpaši šim nolūkam paredzētus atkritumu konteinerus;
15.2. ar atkritumu apsaimniekotāju saskaņotus citus atkritumu savākšanas veidus;
15.3. ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju, apsaimniekotāju vai pilnvaroto personu un Cēsu novada pašvaldību saskaņotu vietu, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā un normatīvajiem aktiem atbilstošā veidā.
26. Atkritumu radītājiem un valdītājiem Cēsu novada administratīvajā teritorijā ir aizliegts:
26.7. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus un cilvēku veselībai un dzīvībai bīstamus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus,

atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces;
27. Nekustamā īpašuma īpašniekam, lietotājam, valdītājam, apsaimniekotājam vai pilnvarotai personai papildus šajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju un valdītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi:
27.15. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, arī koku nobiru, lapu un zāles savākšanu (ja netiek veidots komposts)) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, sedzot attiecīgi radītās izmaksas. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida sadzīves atkritumu izvešanu, persona atkritumus novieto to savākšanas vietā, kas ir saskaņota ar atkritumu apsaimniekotāju, plānotās atkritumu izvešanas dienas rītā pirms noteiktā savākšanas laika un tādā veidā, kā to paredz atkritumu apsaimniekotājs. Šī punkta noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl līguma, kas noslēgts starp dzīvokļa īpašuma īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, noteikumi neparedz citādi;

Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 12
Ventspilī 2021. gada 28. oktobrī (prot. Nr. 11; 24. §)
Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Ventspils valstspilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā

13. Liela izmēra atkritumi un mājsaimniecībās radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem, savākšanā izmantojot:
13.1. īpaši šim nolūkam paredzētus atkritumu konteinerus;
13.2. īpaši šo atkritumu uzkrāšanai paredzētās vietas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju iekšpagalmos, kas saskaņotas ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju vai pilnvaroto personu un atkritumu apsaimniekotāju un kas nodrošina šo atkritumu apsaimniekošanu videi drošā un normatīvajiem aktiem atbilstošā veidā;
13.3. savākšanas laukumus, ņemot vērā laukumos noteiktos nosacījumus šo atkritumu pieņemšanā, ar kuriem tuvāk var iepazīties pašvaldības tīmekļvietnē: www.ventspils.lv .
19. Atkritumu radītājiem un valdītājiem pašvaldības administratīvajā teritorijā ir aizliegts:
19.6. ievietot sadzīves atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgos atkritumus;
20.2.2. līgumā ar atkritumu apsaimniekotāju tostarp ietver:
20.2.2.2. sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, mājsaimniecībās radušos būvniecības un būvju nojaukšanas un liela izmēra atkritumu apsaimniekošanas kārtību;
20. Nekustamā īpašuma īpašniekam, valdītājam, lietotājam, apsaimniekotājam vai pilnvarotai personai papildus Noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju un valdītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi:
20.11. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, sadzīvē radušies bīstamie atkritumi) apsaimniekošanu atbilstoši normatīvajos aktos un Noteikumos minētajai kārtībai.
IX. Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu un liela izmēra atkritumu apsaimniekošana
32. Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu un liela izmēra atkritumi jānodala atsevišķi no citiem atkritumiem.
33. Liela izmēra atkritumu un būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanai atkritumu radītājs vai valdītājs izvēlas pakalpojuma sniedzēju, kurš normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ieguvis

atbilstošu atļauju šo atkritumu apsaimniekošanai un ir noslēdzis līgumu ar pašvaldību (mājsaimniecībās radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi).
34. Sadzīves atkritumu konteineros aizliegts ievietot būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus un liela izmēra atkritumus, kā arī aizliegts tos novietot blakus konteineriem vai citās neatļautās vietās. Minētie atkritumi novietojami nekustamā īpašuma īpašnieka vai pilnvarotās personas norādītā vietā un laikā.
37. Par mājsaimniecībās radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās ir atbildīgs dzīvokļa īpašnieks, valdītājs vai lietotājs, nodrošinot šo atkritumu nodošanu atkritumu apsaimniekotājam, kurš normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ir saņēmis atļauju attiecīgo atkritumu apsaimniekošanai (mājsaimniecībās radītajiem būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumiem) un ir noslēdzis līgumu ar pašvaldību par šo atkritumu apsaimniekošanu vai ar savu transportu, transportējot uz savākšanas laukumu, ņemot vērā laukumos noteiktos nosacījumus šo atkritumu pieņemšanā, vai atkritumu poligonu.
38. Par būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu un liela izmēra atkritumu apsaimniekošanu individuālās dzīvojamās mājās ir atbildīgs attiecīgā nekustamā īpašuma īpašnieks, valdītājs vai lietotājs, nodrošinot šo atkritumu nodošanu atkritumu apsaimniekotājam, kurš normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ir saņēmis atbilstošu atļauju atkritumu apsaimniekošanai un ir noslēdzis līgumu ar pašvaldību par šo atkritumu apsaimniekošanu (mājsaimniecībās radītajiem būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumiem).
39. būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu un liela izmēra atkritumu apsaimniekošanai paredzētie konteineri novietojami tā, lai netraucētu gājēju un transportlīdzekļu kustībai.
40. Iespēju robežās ir jāveic būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu šķirošana atbilstoši atkritumu apsaimniekotāja prasībām un ieteikumiem.
41. Nododot būvi ekspluatācijā, pašvaldības iestādes "Ventspils domes administrācija" Būvniecības administratīvai inspekcijai ir jāuzrāda dokumenti, kas apliecina būvniecībā radušos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu nodošanu, un kurā norādīts nodoto atkritumu apjoms, to rašanās vieta un pieņemšanas vieta.

Smiltenes novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 8
Smiltenē 2021. gada 27. oktobrī
Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Smiltenes novadā

7. Pašvaldībai, papildus normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas un administratīvās atbildības jomā noteiktajiem pienākumiem, ir šādi pienākumi:
7.4. nodrošināt, ka atkritumu radītāji un valdītāji tiek informēti par tās administratīvajā teritorijā esošajiem atkritumu dalītās savākšanas punktiem, šķiroto atkritumu savākšanas laukumiem, atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijām (ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem), būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumiem, metāllūžņu noliktavām, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumiem un zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietām saskaņā ar normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā;
14. Liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem, izmantojot:
14.1. īpaši šim nolūkam paredzētus atkritumu konteinerus;
14.2. ar atkritumu apsaimniekotāju saskaņotus citus atkritumu savākšanas veidus;

14.3. ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju, apsaimniekotāju vai pilnvaroto personu un Pašvaldības saskaņotu vietu, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā un normatīvajiem aktiem atbilstošā veidā.

24. Atkritumu radītājiem un valdītājiem Smiltenes novada administratīvajā teritorijā ir aizliegts:

24.5. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces;

25. Nekustamā īpašuma īpašniekam, lietotājam, valdītājam, apsaimniekotājam vai pilnvarotai personai papildus šajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju un valdītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi:

25.16. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, arī koku nobiru, lapu un zāles savākšanu (ja netiek veidots komposts)) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, sedzot attiecīgi radītās izmaksas. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida sadzīves atkritumu izvešanu, persona atkritumus novieto to savākšanas vietā, kas ir saskaņota ar atkritumu apsaimniekotāju, plānotās atkritumu izvešanas dienas rītā pirms noteiktā savākšanas laika un tādā veidā, kā to paredz atkritumu apsaimniekotājs. Šī punkta noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl līguma, kas noslēgts starp dzīvokļa īpašuma īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, noteikumi neparedz citādi;

Saulkrastu novada domes saistošie noteikumi Nr. SN 16/2021

Saulkrastos 2021. gada 27. oktobrī

Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Saulkrastu novadā

7. Saulkrastu novada pašvaldībai papildus normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas un administratīvās atbildības jomā noteiktajiem pienākumiem ir šādi pienākumi:

7.4. nodrošināt, ka atkritumu radītāji un valdītāji tiek informēti par tās administratīvajā teritorijā esošajiem atkritumu dalītās savākšanas punktiem, šķiroto atkritumu savākšanas laukumiem, atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijām (ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem), būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumiem, metāllūžņu noliktavām, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumiem un zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietām saskaņā ar normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā;

14. Liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem, izmantojot:

14.1. īpaši šim nolūkam paredzētus atkritumu konteinerus;

14.2. citus atkritumu savākšanas veidus;

14.3. ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju, apsaimniekotāju vai pilnvaroto personu un Saulkrastu novada pašvaldību saskaņotu vietu, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā un normatīvajiem aktiem atbilstošā veidā.

24. Atkritumu radītājiem un valdītājiem Saulkrastu novada administratīvajā teritorijā ir aizliegts:

24.5. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces;

25. Nekustamā īpašuma īpašniekam, lietotājam, valdītājam, apsaimniekotājam vai pilnvarotai personai papildus šajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju un valdītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi:

25.16. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, arī koku nobiru, lapu un zāles savākšanu (ja netiek veidots komposts)) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, sedzot attiecīgi radītās izmaksas. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida sadzīves atkritumu izvešanu, persona atkritumus novieto to savākšanas vietā, kas ir saskaņota ar atkritumu apsaimniekotāju, plānotās atkritumu izvešanas dienas rītā pirms noteiktā savākšanas laika un tādā veidā, kā to paredz atkritumu apsaimniekotājs. Šī punkta noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl līguma, kas noslēgts starp dzīvokļa īpašuma īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, noteikumi neparedz citādi;

Ķekavas novada domes saistošie noteikumi Nr. 30/2021
Ķekavas pagastā, Ķekavas novadā 2021. gada 6. oktobrī
Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi

11. Pašvaldība organizē vienu kopīgu publiskā iepirkuma vai publiskās un privātās partnerības procedūru un slēdz līgumu ar iepirkuma procedūras rezultātā vai publisko un privāto partnerību regulējošo normatīvo aktu noteiktajā kārtībā izvēlēto atkritumu apsaimniekotāju, kurš veiks atkritumu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu, par piedāvājuma izvēles kritēriju nosakot saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu.

16. Nekustamā īpašuma, tai skaitā vasarnīcas, vasaras mītnes vai citas īslaicīgas apmešanās ēkas, (izņemot triju un vairāku dzīvokļu mājas) īpašnieks:

16.1. slēdz līgumu par atkritumu apsaimniekošanu ar to atkritumu apsaimniekotāju, kurš ieguvis tiesības veikt atkritumu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas zonā un noslēdzis par to līgumu ar pašvaldību. Līguma noslēgšana par atkritumu apsaimniekošanu ir obligāta visām fiziskajām un juridiskajām personām;

17. Triju un vairāku dzīvokļu māju īpašnieks vai apsaimniekotājs:

17.1. slēdz līgumu par atkritumu apsaimniekošanu ar to atkritumu apsaimniekotāju, kurš ieguvis tiesības veikt atkritumu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas zonā un noslēdzis par to līgumu ar pašvaldību;

18. Pašvaldības administratīvajā teritorijā aizliegts:

18.3. atkritumu konteineros ievietot kvēlojošus, degošus, ugunsnedrošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus, infekcijas slimības izraisošus un cilvēku veselībai vai dzīvībai bīstamus atkritumus, lielgabarīta atkritumus, ielu saslaukas (lapas, smiltis, zarus), bīstamos atkritumus un būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus;

22. Būvniecības atkritumu izvešanai jāizmanto atkritumu apsaimniekotāja, kurš ir noslēdzis līgumu ar pašvaldību un saņēmis atbilstošu Valsts vides dienesta atļauju, pakalpojumi, vai, ja pašvaldība nav noslēgusi līgumu par būvniecības atkritumu apsaimniekošanu, tāda komersanta pakalpojumus, kurš normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ir tiesīgs veikt būvniecības atkritumu pārvadāšanu, vai arī tie patstāvīgi jānogādā būvniecības atkritumu savākšanas vietā.

Madonas novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 4
Madonā 2021. gada 21. septembrī
Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Madonas novadā

14. Novada atkritumu dalītās savākšanas sistēmas izveide ietver:

14.3. atkritumu frakciju pieņemšanu savākšanu: papīrs/kartons; stikls; plastmasas izlietotais iepakojums; metāla iepakojums, bioloģiskie atkritumi, bīstamie atkritumi, būvniecības atkritumi un mājsaimniecības elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi;

15. Pašvaldība organizē un kontrolē sadzīves atkritumu apsaimniekošanu novada administratīvajā teritorijā saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu un normatīvo aktu prasībām, tajā skaitā:

15.1. publisko iepirkumu vai publisko un privāto partnerību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izvēlas atkritumu apsaimniekotāju, kurš veiks sadzīves atkritumu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un uzglabāšanu attiecīgajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonā, par piedāvājuma izvēles kritēriju nosakot saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu;

20. Lielgabarīta, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem atkritumiem, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzētus konteinerus vai citus atkritumu savākšanas paņēmienus, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā veidā.

21. Būvniecības atkritumi novietojami teritorijā, kur notiek būvdarbi, vai ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju vai apsaimniekotāju un atkritumu apsaimniekotāju saskaņotā vietā.

22. Atkritumu radītājiem un valdītājiem ir aizliegts:

22.5. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, lielgabarīta atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces, izņemot, ja sadzīvē radušies infekciozie atkritumi pirms ievietošanas sadzīves atkritumu konteinerā tiek attiecīgi iesaiņoti;

23. Nekustamā īpašuma īpašniekam, lietotājam, valdītājam, pārvaldītājam vai pilnvarotai personai papildus šajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju un valdītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi:

23.13. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, arī koku nobiru, lapu un zāles savākšanu (ja netiek veidots komposts) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, sedzot attiecīgi radītās izmaksas.

33. Atkritumu apsaimniekotājam ir pienākums:

33.12. ņemot vērā noslēgto līgumu ar Pašvaldību par atkritumu apsaimniekošanu, nodrošināt atsevišķu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, lielgabarīta atkritumu, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu, bioloģisko atkritumu) izvešanu par atsevišķu maksu;

Gulbenes novada domes saistošie noteikumi Nr. 14
Gulbenē 2021. gada 30. jūnijā (prot. Nr. 7, 42. p.)
Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Gulbenes novadā

7. Papildus normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas un administratīvās atbildības jomā noteiktajiem pienākumiem Gulbenes novada pašvaldība:

7.5. nodrošina, ka atkritumu radītāji un valdītāji tiek informēti par tās administratīvajā teritorijā esošajiem atkritumu dalītas savākšanas punktiem, šķiroto atkritumu savākšanas laukumiem, atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijām (ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem), būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumiem, metāllūžņu noliktavām, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumiem un zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietām saskaņā ar normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā;

2.2. Prasības liela izmēra atkritumu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanai

18. Liela izmēra atkritumi, mājsaimniecībās radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem atkritumiem, izmantojot:

18.1. īpaši šim nolūkam paredzētus atkritumu konteinerus;

18.2. citus atkritumu savākšanas veidus;

18.3. ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju, apsaimniekotāju vai pilnvaroto personu un Gulbenes novada pašvaldību saskaņotu vietu, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā un normatīvajiem aktiem atbilstošā veidā.

19. Saistošo noteikumu 18.punkta nosacījumi piemērojami tiktāl, ciktāl līguma, kas noslēgts starp dzīvokļa īpašuma īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, noteikumi neparedz citādi. Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotājs, nosakot līgumā, kas noslēgts ar dzīvokļa īpašuma īpašnieku, kārtību saistošo noteikumu 18. punktā minēto atkritumu savākšanai, saskaņo to ar atkritumu apsaimniekotāju.

20. Mājsaimniecībās radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus aizliegts novietot ārpus teritorijas, kurā notiek būvdarbi.

36. Atkritumu radītājiem un valdītājiem Gulbenes novada administratīvajā teritorijā ir aizliegts:

36.6. ievietot atkritumu konteineros kvēlojošus, degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, parku un dārzu atkritumus, ielu smiltis, atkritumus, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem klasificējami kā bīstamie atkritumi, kā arī citus bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces;

39. Nekustamā īpašuma īpašniekam, valdītājam, lietotājam, apsaimniekotājam vai pilnvarotai personai papildus šajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju un valdītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi:

39.13. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības, mājsaimniecībā radītos būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, arī koku nobiru, lapu un zāles savākšanu (ja netiek veidots komposts)) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, sedzot attiecīgi radītās izmaksas. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida sadzīves atkritumu izvešanu, persona atkritumus novieto to savākšanas vietā, kas ir saskaņota ar atkritumu apsaimniekotāju, plānotās atkritumu izvešanas dienas rītā pirms noteiktā savākšanas laika un tādā veidā, kā to paredz atkritumu apsaimniekotājs. Šī punkta noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl līguma, kas noslēgts starp dzīvokļa īpašuma īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, noteikumi neparedz citādi;

Rēzeknes pilsētas domes saistošie noteikumi Nr. 27
Rēzeknē 2020. gada 5. novembrī (prot. Nr. 108, 8. p., lēmums Nr. 1384)
Rēzeknes pilsētas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi

7. Rēzeknes pilsētas pašvaldībai papildus normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas un administratīvās atbildības jomā noteiktajiem pienākumiem ir šādi pienākumi:

7.5. nodrošināt, ka atkritumu radītāji un valdītāji tiek informēti par tās administratīvajā teritorijā esošajiem atkritumu dalītās savākšanas punktiem, šķiroto atkritumu savākšanas laukumiem, atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijām (ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem), būvniecības, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumiem, metāllūžņu noliktavām, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumiem un zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietām saskaņā ar normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā;

13. Liela izmēra atkritumi, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzētus atkritumu konteinerus vai nodrošinot šo atkritumu izvešanu bez uzglabāšanas.

19. Ikviena atkritumu radītāja un valdītāja pienākums ir:

9.19. nodrošināt noteiktu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības atkritumi, koku nobiru, lapu un zāles savākšanu (ja netiek veidots komposts)) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, sedzot attiecīgi radītās izmaksas;

22. Par būvniecības un liela izmēra atkritumu savākšanu un izvešanu ir atbildīga persona, kas veic būvniecības vai remonta darbus. Personai ir pienākums noslēgt atsevišķu līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju, kurš normatīvo aktu noteiktā kārtībā ieguvis atļauju šos atkritumus apsaimniekot.
32. Atkritumu radītājiem un valdītājiem ir aizliegts:
32.10. novietot būvniecības atkritumus un liela izmēra atkritumus namu piegulošajās teritorijās, zaļajās zonās, sadzīves atkritumu konteineros vai blakus tiem bez saskaņošanas ar daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekotāju un atkritumu apsaimniekotāju;
35. Atkritumu apsaimniekotājam ir pienākums:
35.11. nodrošināt noteikta veida sadzīves atkritumu (piemēram, lielgabarīta atkritumi, būvniecības atkritumi, ielu tīrīšanas atkritumi, parku un dārzu atkritumi) izvešanu atbilstoši ar Rēzeknes pilsētas pašvaldību un ar klientu noslēgtā līguma noteikumiem;

Rīgas domes saistošie noteikumi Nr.87
Rīgā 2019.gada 29.novembrī (prot. Nr.70, 2.§)
Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Rīgas pilsētā

2.2. mājsaimniecībā radušies būvniecības atkritumi – atkritumi, kas rodas mājsaimniecības remonta un būvniecības darbos;
20. Liela izmēra atkritumi, mājsaimniecībā radītie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem atkritumiem, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzētus konteinerus vai citus atkritumu savākšanas veidus, vai ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju, apsaimniekotāju vai pilnvaroto personu un pašvaldību saskaņotā vietā, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā un normatīvajiem aktiem atbilstošā veidā.
25. Nekustamā īpašuma (tajā skaitā daudzdzīvokļu nama ar atkritumu stāvvadiem) lietotājam, valdītājam, īpašniekam, apsaimniekotājam vai pilnvarotai personai papildus šajos saistošajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju pienākumiem ir noteikti šādi pienākumi:
25.9. nodrošināt liela izmēra atkritumu un mājsaimniecībā radušos būvniecības atkritumu izvešanu, par šo atkritumu savākšanu vienojoties atsevišķi un informējot mājas iedzīvotājus par izvešanas kārtību, un nepieļaujot to uzkrāšanos tam neparedzētās vietās, tajā skaitā pie atkritumu konteineriem. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida atkritumu izvešanu, klients atkritumus novieto to savākšanas vietā īsi pirms noteiktā savākšanas laika tādā veidā, kā to noteicis atkritumu apsaimniekotājs. Šī punkta nosacījumi piemērojami tiktāl, ciktāl līguma, kas noslēgts starp dzīvokļa īpašuma īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, noteikumi neparedz citādi;
30. Atkritumu apsaimniekotājam ir pienākums:
30.3. nodrošināt saskaņā ar noslēgto līgumu ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju, lietotāju, apsaimniekotāju vai pilnvaroto personu regulāru atkritumu (nešķiroto un dalīti savākto atkritumu, arī liela izmēra atkritumu, mājsaimniecībā radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu) savākšanu no klientiem. Atkritumu izvešanu aizliegts veikt laikā no plkst. 23.00–5.00, izņemot gadījumus, kad tehnisku apsvērumu vai avārijas apstākļu dēļ nav iespējams atkritumu savākšanu veikt citā laikā;
32. Atkritumu radītājiem pašvaldības teritorijā ir aizliegts:
32.4. ievietot atkritumu konteineros un atkritumu priekšapmaksas maisos degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, riepas, šķidrus, infekcijas slimības izraisošus, liela izmēra, būvniecības un būvju nojaukšanas, ražošanas, parku un dārzu atkritumus, ielu smiltis, kā arī bīstamos atkritumus (tajā skaitā sadzīves elektrotehniku) vai videi kaitīgās preces;

Jūrmalas pilsētas domes saistošie noteikumi Nr.5
Jūrmalā 2017.gada 12.janvārī (prot. Nr.1, 17.p.)
Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Jūrmalas valstspilsētā

4.1.3. ražošanas atkritumi atkritumi, kas radušies ražošanas procesā vai būvniecībā;
13. Lielgabarīta, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem atkritumiem, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzētus konteinerus vai citus atkritumu savākšanas veidus, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā veidā.

14. Būvniecības atkritumi, pirms tos savāc atkritumu apsaimniekotājs, ir novietojami īpaši šim nolūkam paredzētos konteineros vai citā iepakojumā īslaicīgai uzglabāšanai teritorijā, kur notiek būvdarbi, vai ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju vai apsaimniekotāju un pašvaldību saskaņotā vietā.
17. Nekustamā īpašuma īpašnieks, valdītājs vai lietotājs, vai šo personu pilnvarots apsaimniekotājs papildus šajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju pienākumiem:
17.9. nodrošina citu atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi) nogādāšanu Jūrmalas atkritumu pārkraušanas un šķirošanas stacijā vai pārstrādes vietā – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, par šo atkritumu savākšanu vienojoties atsevišķi. Ja noslēgtais līgums ar atkritumu apsaimniekotāju paredz regulāru šāda veida atkritumu izvešanu, persona atkritumus novieto to savākšanas vietā īsi pirms noteiktā savākšanas laika un tādā veidā, kā to paredz apsaimniekotājs;
22. Atkritumu apsaimniekotājam ir pienākums:
22.11. nodrošināt visu sadzīves atkritumu (tai skaitā dalīti vākto, lielgabarīta, būvniecības, bioloģiski noārdāmo u.c. atkritumu) savākšanu no atkritumu radītājiem;
22.13. nodrošināt pašvaldību ar pašvaldības pieprasīto informāciju atkritumu apsaimniekošanas rezultatīvo rādītāju (kopējais savākto atkritumu daudzums, nešķiroto sadzīves atkritumu daudzums, dalīti savāktais atkritumu daudzums un veidi, savāktais lielgabarīta atkritumu daudzums, savāktais būvniecībā radušos atkritumu daudzums, starp atkritumu apsaimniekotāju un atkritumu radītājiem vai valdītājiem noslēgto atkritumu apsaimniekošanas līgumu skaits u.c.) aprēķiniem, kā arī nodrošināt pašvaldību ar citu informāciju, kas nepieciešama pašvaldībai tās funkciju izpildei un ir atkritumu apsaimniekotāja rīcībā;
27. Atkritumu radītājiem Jūrmalas valstspilsētas administratīvajā teritorijā ir aizliegts:
27.4. ievietot sadzīves atkritumu konteineros degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus, infekcijas slimības izraisošus, lielgabarīta, būvniecības un būvju nojaukšanas, ražošanas, parku un dārzu atkritumus, ielu smiltis, kā arī bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces;

Jelgavas pilsētas pašvaldības saistošie noteikumi Nr.15-18
Jelgavā 2015.gada 12.novembrī (prot. Nr.14/4)
Sadzīves atkritumu apsaimniekošana Jelgavas valstspilsētas administratīvajā teritorijā

4.5. **ražošanas** atkritumi – atkritumi, kas radušies ražošanas vai būvniecības procesā, tai skaitā dzīvokļa remonta un būvju nojaukšanas atkritumi;
VIII. Ražošanas un sadzīvē radušos bīstamo atkritumu apsaimniekošana
45. Ražošanas atkritumi, kas radušies būvniecības procesā, jāsavāc atsevišķi no citu veidu atkritumiem, tos aizliegts novietot ārpus teritorijas, kur notiek būvdarbi. Nododot būvi ekspluatācijā, jāuzrāda dokuments, kas apliecina būvniecībā radušos atkritumu nodošanu atkritumu apsaimniekotājam vai pārvadātājam (kurā norādīts arī nodoto atkritumu apjoms, to rašanās vieta un to pieņemšanas vieta).
46. Ražošanas atkritumu izvešanai izmanto atkritumu apsaimniekotāja, kurš ir noslēdzis līgumu ar pašvaldību par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu vai tāda komersanta pakalpojumus, kurš normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ir tiesīgs veikt ražošanas atkritumu pārvadāšanu, vai arī tie patstāvīgi jānogādā ražošanas atkritumu savākšanas vietā.

Liepājas pilsētas domes saistošie noteikumi Nr.5
Liepājā 2015.gada 22.janvārī (prot. Nr.1, 47.§)
Liepājas pilsētas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi

3.2.3. būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi – atkritumi, kas radušies būvniecības un būvju (ēku) nojaukšanas rezultātā (betons, ķieģeļi, flīzes, keramika un ģipša materiāli, koks, stikls, plastmasa, asfalts, darva un darvas produkti, metāli un to sakausējumi, izolācijas materiāli);
7. Atkritumu savākšana Liepājas pilsētas administratīvajā teritorijā tiek veikta, izmantojot atkritumu konteinerus vai marķētus atkritumu maisus (tajā skaitā dalītās vākšanas atkritumu konteinerus vai šim mērķim paredzētus marķētus maisus), un atkritumu urnas:

7.6. būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu izvešanas kārtību regulē atkritumu radītāja vai valdītāja un atkritumu apsaimniekotāja savstarpēji noslēgts līgums. 12. Ikvienai personai Liepājas pilsētas administratīvajā teritorijā ir aizliegts: 12.3. ievietot atkritumu konteineros vai atkritumu urnās degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, lielgabarīta atkritumus, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus un bīstamos atkritumus vai videi kaitīgas preces;
Daugavpils pilsētas domes saistošie noteikumi Nr.16 Daugavpilī 2014.gada 27.martā (prot. Nr.8, 12.§) **Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Daugavpils pilsētas pašvaldībā**
30. Atkritumu valdītājiem un radītājiem ir aizliegts: 30.4. ievietot atkritumu tvertnēs degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, lielgabarīta atkritumus, būvniecības, būvju nojaukšanas atkritumus un citus bīstamos atkritumus;
Tērvetes novada domes saistošie noteikumi Nr. 29 Tērvetes novada Tērvetes pagastā 2013. gada 21. novembrī **Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Tērvetes novadā**
15.1. individuālās mājas īpašnieks, valdītājs, lietotājs (tajā skaitā īrnieks) vai viņa pilnvarota persona kā sadzīves atkritumu radītājs: 15.1.4. būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus savāc atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem teritorijā, kurā notiek būvdarbi, atsevišķi sedzot šo atkritumu apsaimniekošanas izmaksas; 25. Novada administratīvajā teritorijā aizliegts: 25.4. ievietot atkritumu urnās un konteineros degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, lielgabarīta atkritumus, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ielu smiltis un sadzīvē radušos bīstamos atkritumus vai kā citādi bojāt vai iznīcināt atkritumu urnas un konteinerus; 25.7. novietot būvniecības atkritumus ārpus teritorijas, kur notiek būvdarbi;
Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Alūksnes novadā, Alūksnes novada domes 05.10.2015. lēmumu Nr.324
IV. Atkritumu apsaimniekotāja pienākumi 20. Nodrošināt visu pašvaldības administratīvajā teritorijā radīto sadzīves atkritumu regulāru savākšanu, tai skaitā nešķiroto atkritumu, dalīti vākto atkritumu, pārstrādei derīgu atkritumu, izlietotā iepakojuma, sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, bioloģiski noārdāmo, lielgabarīta un būvniecībā radušos atkritumu savākšanu. 39. Nepieļaut ražošanas, bīstamo, būvniecības vai būvju nojaukšanas u.c. specifisko atkritumu, tostarp lielgabarīta (mēbeles un tml.) sajaukšanos ar sadzīves atkritumiem, to ievietošanu nešķiroto atkritumu konteineros, bet nodrošināt to nogādāšanu savākšanas, pārstrādes vai apglabāšanas vietā.
Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Dobeles novadā Dobelē 2018.gada 30.augusta lēmums Nr. 196/10, Noteikumi Nr 7
14. Atkritumu radītājam vai valdītājamjānodrošina bīstamo, liela izmēra, ražošanas atkritumu nodalīta savākšana un nogādāšana atkritumu apsaimniekotāja norādītajā atkritumu šķirošanas laukumā ar savu transportu vai izmantojot atkrtumu apsaimniekotāja pakalpojumus. 22. Atkritumu apsaimniekotājam ir šādi pienākumi: 22.11. nodrošināt bīstamo, liela izmēra, ražošanas atkritumu savākšanu no atkritumu radītājiem un valdītājiem 37. Maksa par sadzīves bīstamo, liela izmēra, ražošanas un citu atkritumu savākšanu tiek noteikta, vienojoties ar atkritumu apsiamniekotāju, kas veic attiecīgās atkritumu apsiamniekošanas darbības. 38. Atkritumu radītājiem un valdītājiem aizliegts:

38.4. atkritumu konteineros ievietot pelnus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, bioloģiskos un bīstamos atkritumus
Krāslavas novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 2016/2 „**Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Krāslavas novada administratīvajā teritorijā**”, apstiprināti ar Krāslavas novada domes 2016.gada 17.marta sēdes lēmumu (prot.nr.3, 10.§.)
ražošanas atkritumi - atkritumi, kas radušies ražošanas vai būvniecības procesā, tai skaitā mājsaimniecības telpu vai būvju remonta, būvniecības vai nojaukšanas atkritumi; 16. Lielgabarīta, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi savācami atsevišķi no citiem atkritumiem, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzētus konteinerus vai citus atkritumu savākšanas paņēmienus, kas nodrošina to apsaimniekošanu videi drošā veidā. 17. Būvniecības atkritumi novietojami teritorijā, kur notiek būvdarbi, vai ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju vai apsaimniekotāju un atkritumu apsaimniekotāju saskaņotā vietā. 20. Nekustamā īpašuma īpašnieks, valdītājs vai lietotājs, vai šo personu pilnvarots apsaimniekotājs papildus šajos noteikumos norādītajiem vispārīgajiem atkritumu radītāju pienākumiem: 20.9. nodrošina citu atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietā - ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, par šo atkritumu savākšanu vienojoties atsevišķi. 30. Krāslavas novada iedzīvotājiem un juridiskajām personām, kas darbojas Krāslavas novada administratīvajā teritorijā, ir aizliegts: 30.4. ievietot sadzīves atkritumu konteineros degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, lielgabarīta atkritumus, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, ražošanas atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus, sadzīvē radušos bīstamos atkritumus vai videi kaitīgās preces;
“**Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Kuldīgas novadā**”, Kuldīgas novada Domes 25.08.2011. sēdes lēmums (prot. Nr. 10., p.4.)
17. Nekustamā īpašuma īpašnieks lietotājs, valdītājs, vai apsaimniekotājs: 17.7.nodrošina atsevišķu atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi) nogādāšanu pārstrādes vai apglabāšanas vietās – ar savu transportu vai izmantojot sadzīves atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus par papildus samaksu; 32. Pirms būvatļaujas izsniegšanas vai rekonstrukcijas (renovācijas) darbu saskaņošanas atkritumu radītājam ir jāuzrāda līgums, kas noslēgts ar atkritumu apsaimniekotāju par būvgružu savākšanu, tai skaitā azbesta atkritumu savākšana ar firmām, kurām ir nepieciešamā atļauja šo atkritumu savākšanai un transportēšanai. Būvniecības komisijai vai būvvaldei ir tiesības neatļaut būvdarbus (renovācijas, rekonstrukcijas) darbus, ja šāds līgums netiek uzrādīts. 33. Atkritumu radītājiem aizliegts: 33.3.ievietot sadzīves atkritumu tvertnēs degošus, viegli uzliesmojošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus atkritumus, infekcijas slimības izraisošus atkritumus, liela izmēra atkritumus, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, rūpniecības atkritumus, ielu smiltis, parku un dārzu atkritumus un bīstamos atkritumus; 36. Kuldīgas novadā atkritumu apsaimniekotāja pienākumi ir: 36.13. nodrošināt atsevišķu sadzīves atkritumu veidu (piemēram, liela izmēra atkritumi, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, ielu tīrīšanas atkritumi, parku un dārzu atkritumi) izvešanu atbilstoši ar pašvaldību noslēgtā līguma nosacījumiem.
„**Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Līvānu novadā**”, Līvānu novada domes 2016.gada 25. februāra sēdes protokols Nr.3 lēmums Nr.3-17
Nekustamā īpašuma īpašnieks, kura īpašumā prettiesiski novietoti atkritumi: 21.3. Būvniecībā radušos atkritumus – nodod Atkritumu apsaimniekotājam, kas ir reģistrēts un aktīvs Būvniecībā radušos atkritumu pārvadājumu uzskaites sistēmā (BRAPUS).

Olaine
!!! ***Šobrīd AS "Olaines ūdens un siltums" ir apturējusi būvgružu apsaimiekošanas pakalpojuma sniegšanu, tāpēc iedzīvotājiem, kuriem nepieciešama būvgružu izvešana, ir jāvēršas pie komersantiem, kas ar to nodarbojas.***
Preiļu novada domes saistošie noteikumi Nr. 2011/13 „**Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Preiļu novadā**”, Preiļu novada domes 2011.gada 24.novembra sēdes lēmums, protokols Nr.17, punkts 3.3.
4.9. būvniecības atkritumi – būvgruži, būvlaukumu atkritumi, ielu uzlaušanas atkritumi, celtniecības laikā izraktā zeme u.tml. 4.10.ražošanas atkritumi - atkritumi, kas radušies ražošanas procesā vai būvniecībā; 12. Būvniecības atkritumi jāsavāc atsevišķi no citiem sadzīves atkritumiem, tos aizliegts novietot ārpus teritorijas, kur notiek būvdarbi. Nododot būvi ekspluatācijā, jāuzrāda dokuments, kas apliecina atkritumu nodošanu, un kurā norādīts nodoto atkritumu apjoms. 13. Būvniecības atkritumi (ražošanas atkritumi) vai bīstamie atkritumi tiek nogādāti speciāli aprīkotās bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu savākšanas vietās vai tiek slēgts līgums ar attiecīgo atkritumu apsaimniekotāju par bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu apsaimniekošanu. 28. Atkritumu radītāji vai valdītāji atkritumu apsaimniekotājam maksā pēc līgumā atrunātā apjoma Maksa par atsevišķu atkritumu veidu (bioloģisko, sadzīves bīstamo, pārstrādei derīgu, izlietotā iepakojuma, lielgabarīta, ražošanas, būvniecības atkritumu u.c.) savākšanu un pārvadāšanu tiek noteikta savstarpēji vienojoties ar atkritumu radītāju. 39. Vienojoties ar nekustamā īpašuma īpašniekiem vai nomniekiem, atkritumu apsaimniekotājam, jānodrošina atsevišķu veidu atkritumu (lielgabarīta, būvniecības, bioloģiski noārdāmo u.c.) savākšana (izvešana).
Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Salaspils novada pašvaldības teritorijā Salaspils novada domes sēdes 2017.gada 17.maija lēmums (prot.Nr.9, 1.§)
Saistošie noteikumi nosaka: 1.1. sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, lielgabarīta, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu un bioloģisko atkritumu, izņemot šķidro sadzīves atkritumu,-apsaimniekošanu Salaspils novada pašvaldības (turpmāk – pašvaldība) administratīvajā teritorijā […] 9. Pašvaldība: 9.5. publisko iepirkumu vai publisko un privāto partnerību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izvēlas atkritumu apsaimniekotāju, kurš veiks sadzīves atkritumu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu attiecīgajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonā, par piedāvājuma izvēles kritēriju nosakot saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu; 14. Atkritumu radītāja vai nekustamā īpašuma īpašnieka, valdītāja vai lietotāja un pārvaldnieka pienākumi: 14.14. nodrošināt lielgabarīta, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanu atsevišķi no citiem atkritumiem, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzētus konteinerus vai citus atkritumu savākšanas veidus, nogādājot tos atkritumu pārkraušanas un šķirošanas stacijā vai pārstrādes vietā – ar savu transportu vai izmantojot atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus, par šo atkritumu savākšanu vienojoties atsevišķi; 14.15. nodrošināt, ka teritorijā, kur notiek būvdarbi, vai ar nekustamā īpašuma īpašnieku, valdītāju vai lietotāju un pašvaldību saskaņotā vietā tiek novietoti un visā būvdarbu norises laikā atrodas īpaši šim nolūkam paredzēti konteineri, kuros tiek savākti būvniecības atkritumi, ievērojot drošības pasākumus; 19. Atkritumu apsaimniekotājam ir pienākums: 19.15. katru gadu līdz 1.martam nodrošināt pašvaldību ar informāciju par atkritumu apsaimniekošanas rezultatīvo rādītāju (kopējais savākto atkritumu daudzums, nešķiroto sadzīves atkritumu daudzums, dalīti savāktais atkritumu daudzums un veidi, savāktais lielgabarīta atkritumu daudzums, savāktais būvniecībā radušos atkritumu daudzums,[…]

23. Atkritumu radītājiem pašvaldības administratīvajā teritorijā ir aizliegts: 23.3. sadzīves atkritumu konteineros ievietot kvēlojošus, degošus, ugunsnedrošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus, infekcijas slimības izraisošus un cilvēku veselībai un dzīvībai bīstamus atkritumus, lielgabarīta atkritumus, ielu saslaukas (lapas, smiltis, zarus), būvniecības un būvju nojaukšanas, ražošanas, parku un dārzu atkritumus, kā arī bīstamos atkritumus un videi kaitīgās preces;

2. pielikums

Pašvaldību aptauja un ieteikumi būvniecības atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidei

Aptauju veic Banku augstskola ES LIFE programmas projekta "Waste to Resources Latvia – boosting regional sustainability and circularity" ietvaros.

Aptaujas galvenais mērķis ir apkopot Latvijas pašvaldību speciālistu viedokļus par problēmām un risinājumiem būvniecības atkritumu psaimniekošanā.

Jautājumi veidoti, lai izvērtētu esošo situāciju būvniecības atkritumu apsaimniekošanas jomā Jūsu pārstāvētajā pašvaldībā un valstī kopumā, ar uzsvaru tieši uz mājsaimniecībās radītajiem būvniecības atkritumiem.

Aptaujas rezultāti tiks izmantoti, lai sagatavotu ieteikumus kompetentām institūcijām turpmāku lēmumu pieņemšanai, ar mērķi pilnveidot būvniecības atkritumu apsaimniekošanas esošo normatīvo ietvaru un piemērošanas mehānismus.

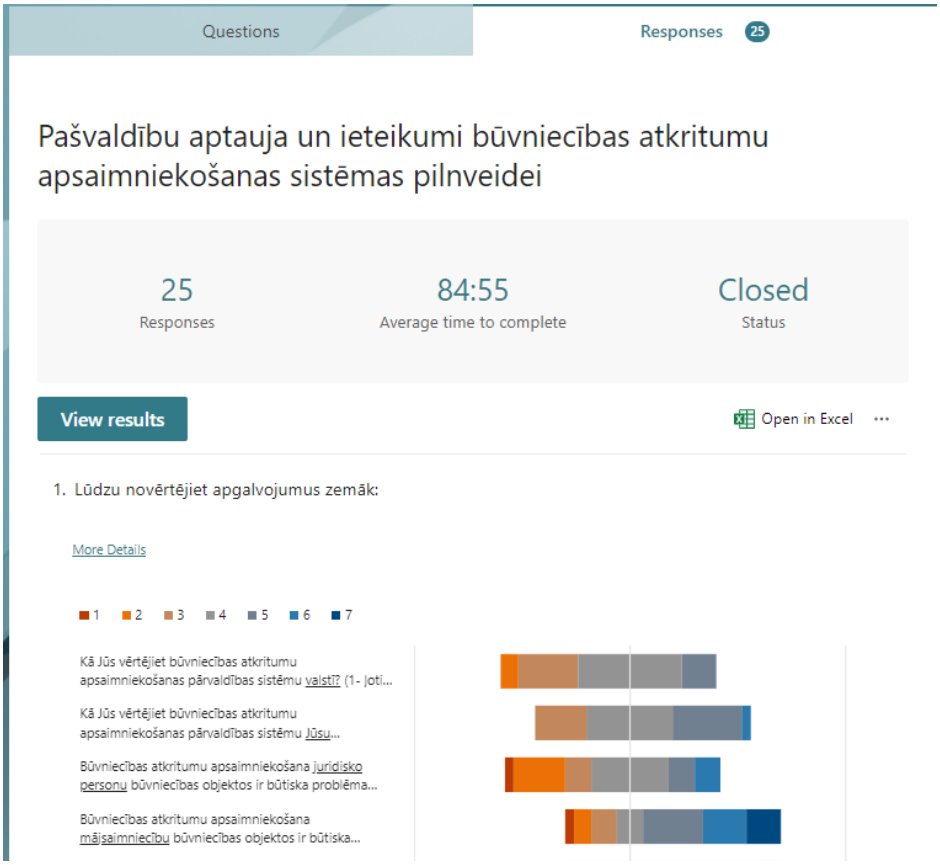

Rezultāti iesniegti atsevišķā pdf failā

3. pielikums

Otrdien, 15. novembrī aicinām uz semināru par būvniecības atkritumu apsaimniekošanu pašvaldībās.

Seminārā uzzināsiet:

- 👉 pārskatu par pašvaldību saistošajiem noteikumiem
- 👉 labās prakses piemērus
- 👉 pašvaldību aptaujas rezultātus un ieteikumus būvniecības atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidei

Būs arī diskusija, kuras laikā būs iespēja uzdot jautājumus un pārrunāt sev interesējošo ar speciālistiem un nozares pārstāvjiem.

Pieslēdzies šeit: https://ej.uz/semināri15novembrī

Pasākumu organizē Banku augstskola sadarbībā ar SIA CleanR, Eiropas Komisijas LIFE Vides programmas integrētā projekta "No atkritumiem uz resursiem Latvijā reģionālās ilgtspējības un aprites veicināšana, izmantojot atkritumus kā resursus" ietvaros.

#Būvniecība #Atkritumi #CleanR #BA #EiropasKomisija #LIFE #Seminārs #tiešsaitē #pašvaldības #atkritumuapsaimniekošana #vide

Semināra ieraksts:
https://zoom.us/rec/share/Mvh3HBuShL7ZVXGZ39uFMX4s6zUU7UPlNxMlKRFS0l-OAraJOc2B8pKklVj4WdiC.WVJ9I8XPb6bS-fZH
Passcode: D?u9Gdg1

4. pielikums

Latvijas pašvaldību WEB vietņu skanēšanas rezultāts

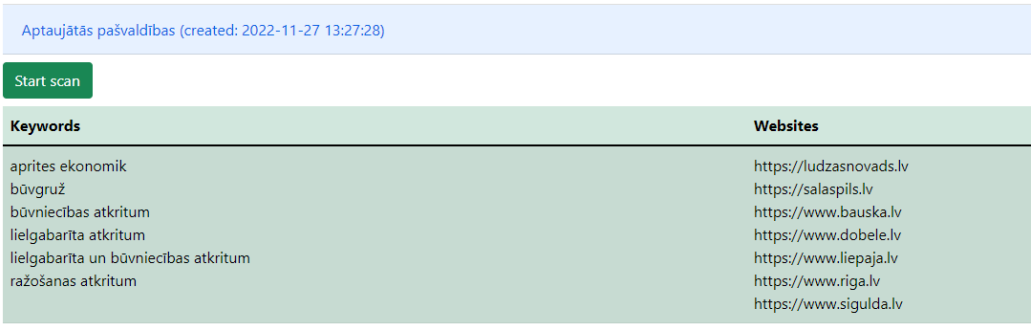

Scan @2022-11-27 13:27:53 | https://www.dobele.lv

#	Script start	Found in URL	Matched keyword
1	2022-11-27 13:27:53	https://www.dobele.lv/lv/resursu-izmaksas	lielgabarīta atkritum
2	2022-11-27 13:27:53	https://www.dobele.lv/lv/dalito-atkritumu-savaksan...	būvniecības atkritum

Piemērs:

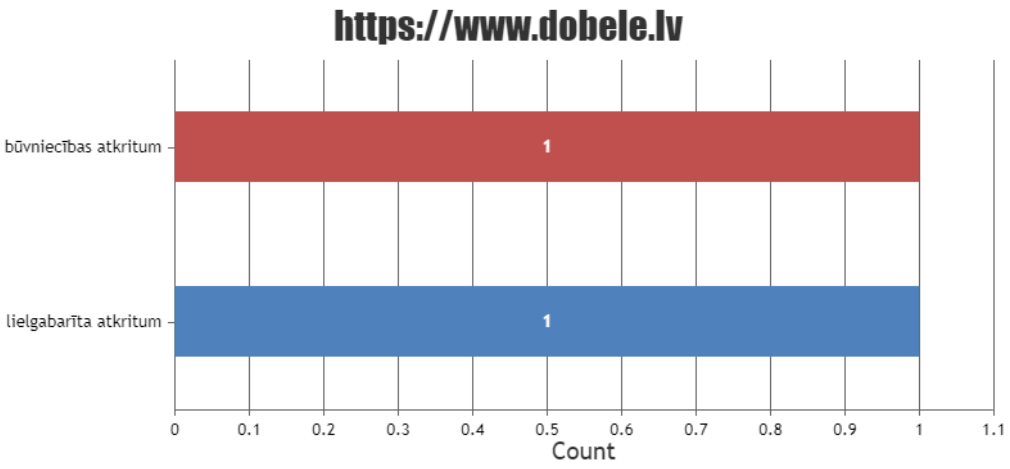

Scan @2022-11-27 13:27:53 | https://ludzasnovads.lv

#	Script start	Found in URL	Matched keyword
1	2022-11-27 13:27:53	https://ludzasnovads.lv/vide/atkritumu-apsaimnieko...	aprites ekonomik

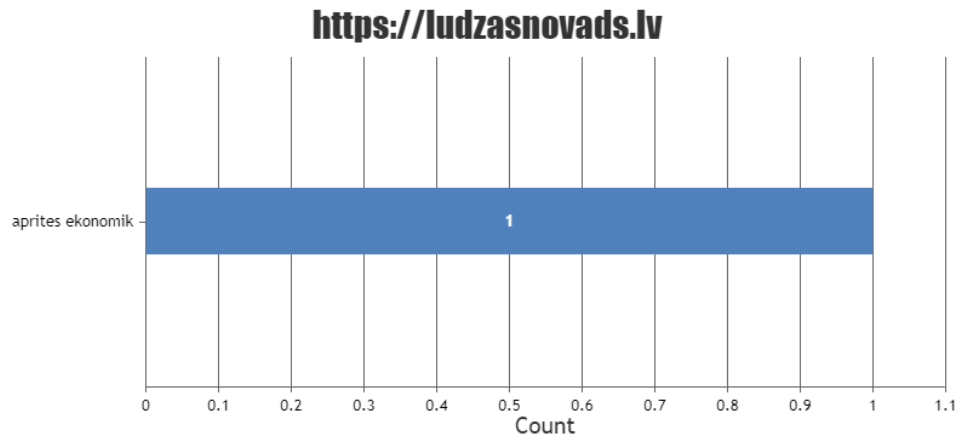

Scan @2022-11-27 13:27:53 | https://www.liepaja.lv

#	Script start	Found in URL	Matched keyword
1	2022-11-27 13:27:53	https://www.liepaja.lv/atkritumu-apsaimniekosana	būvgruž,būvniecības atkritum,lielgabarīta atkritum

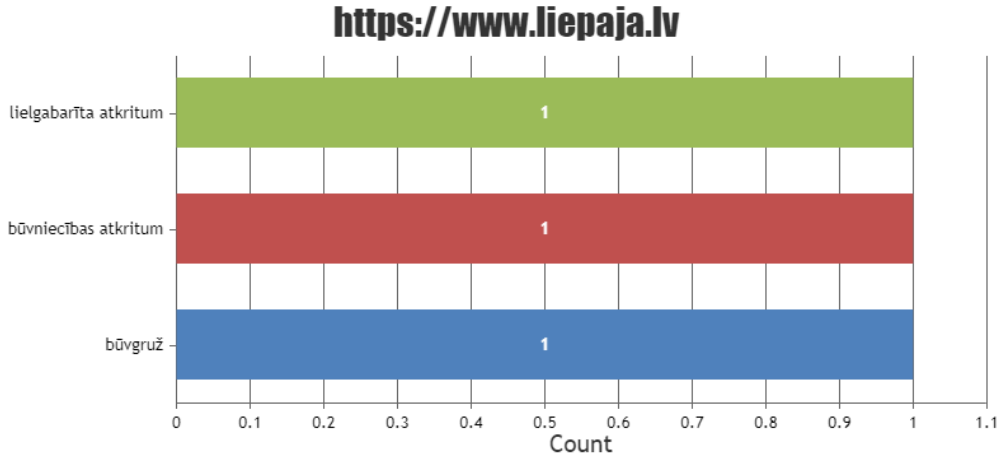

Scan @2022-11-27 13:27:53 | https://www.riga.lv

#	Script start	Found in URL	Matched keyword
1	2022-11-27 13:27:53	https://www.riga.lv/lv/seminari-un-konferences	aprites ekonomik
2	2022-11-27 13:27:53	https://www.riga.lv/lv/atkritumu-skirosanas-punkti...	būvniecības atkritum
3	2022-11-27 13:27:53	https://www.riga.lv/lv/iedzivotaji-bez-maksas-var-...	būvgruž

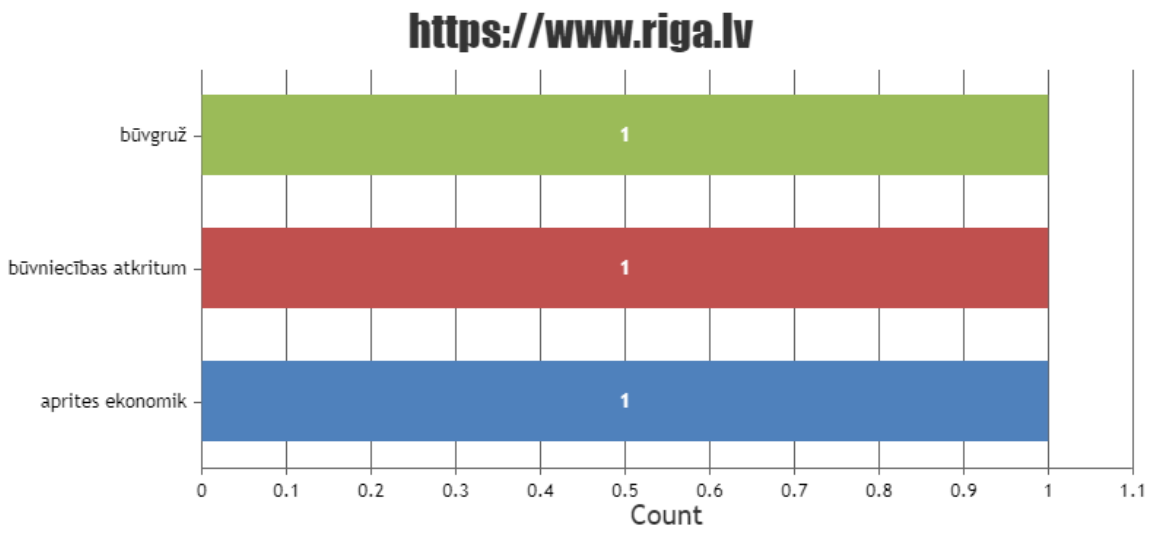

Scan @2022-11-27 13:27:53 | https://www.bauska.lv

#	Script start	Found in URL	Matched keyword
1	2022-11-27 13:27:53	https://www.bauska.lv/lv/sabiedriba/zala-bauska	būvgruž,lielgabarīta atkritum
2	2022-11-27 13:27:53	https://www.bauska.lv/lv/lidzdaliba/publiska-apspr...	būvgruž,lielgabarīta atkritum
3	2022-11-27 13:27:53	https://www.bauska.lv/lv/uznemejdarbiba/jaunumi/20...	būvniecības atkritum
4	2022-11-27 13:27:53	https://www.bauska.lv/lv/uznemejdarbiba/jaunumi/20...	aprites ekonomik
5	2022-11-27 13:27:53	https://www.bauska.lv/lv/uznemejdarbiba/jaunumi/20...	būvniecības atkritum
6	2022-11-27 13:27:53	https://www.bauska.lv/lv/attistiba	aprites ekonomik

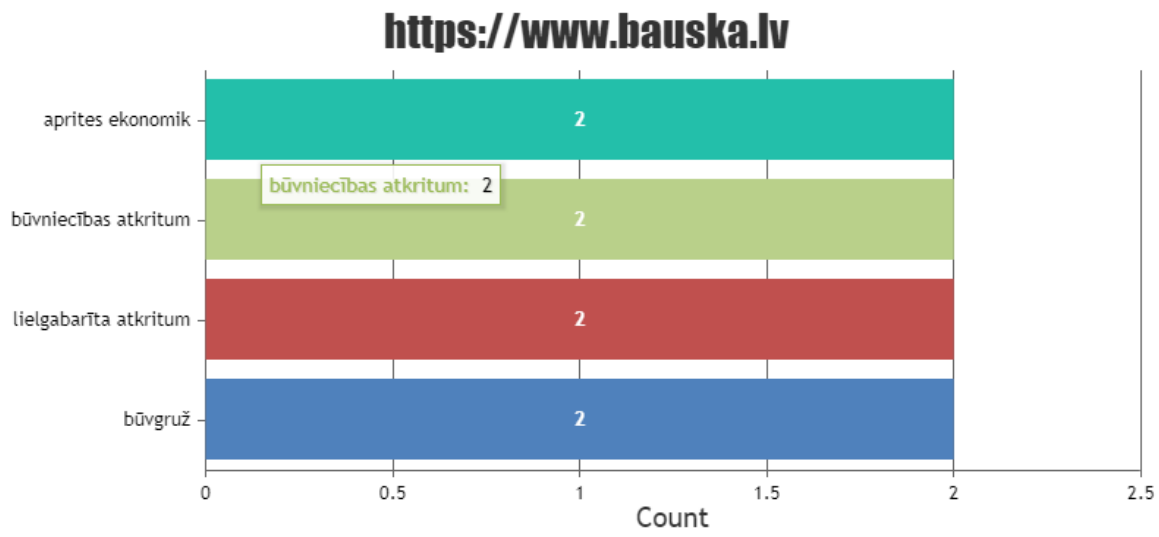

Scan @2022-11-27 13:27:53 | https://salaspils.lv

#	Script start	Found in URL	Matched keyword
1	2022-11-27 13:27:53	https://salaspils.lv/lv/node/674	lielgabarīta atkritum
2	2022-11-27 13:27:53	https://salaspils.lv/lv/node/1342	būvgruž,būvniecības atkritum,lielgabarīta atkritum
3	2022-11-27 13:27:53	http://salaspils.lv/lv/node/674	lielgabarīta atkritum
4	2022-11-27 13:27:53	http://salaspils.lv/lv/node/1342	būvgruž,būvniecības atkritum,lielgabarīta atkritum
5	2022-11-27 13:27:53	http://www.salaspils.lv/lv/node/674	lielgabarīta atkritum
6	2022-11-27 13:27:53	http://www.salaspils.lv/lv/node/1342	būvgruž,būvniecības atkritum,lielgabarīta atkritum

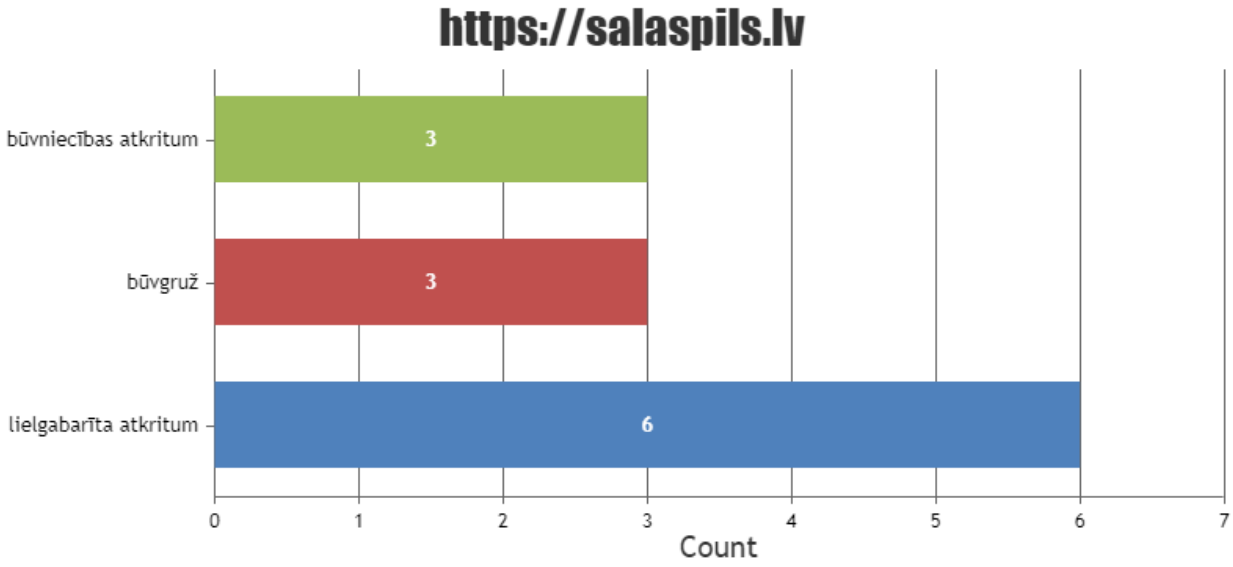

Scan @2022-11-27 13:27:53 | https://www.sigulda.lv

#	Script start	Found in URL	Matched keyword
1	2022-11-27 13:27:53	https://www.sigulda.lv/public/lat/siguldas_novads1...	būvgruž
2	2022-11-27 13:27:53	https://www.sigulda.lv/public/lat/siguldas_novads1...	aprites ekonomik
3	2022-11-27 13:27:53	https://www.sigulda.lv/public/lat/pasvaldiba/aktua...	lielgabarīta atkritum
4	2022-11-27 13:27:53	https://www.sigulda.lv/public/lat/pasvaldiba/aktua...	būvgruž
5	2022-11-27 13:27:53	https://www.sigulda.lv/public/lat/uznemejdarbiba/p...	būvgruž
6	2022-11-27 13:27:53	https://www.sigulda.lv/public/lat/uznemejdarbiba/l...	būvgruž

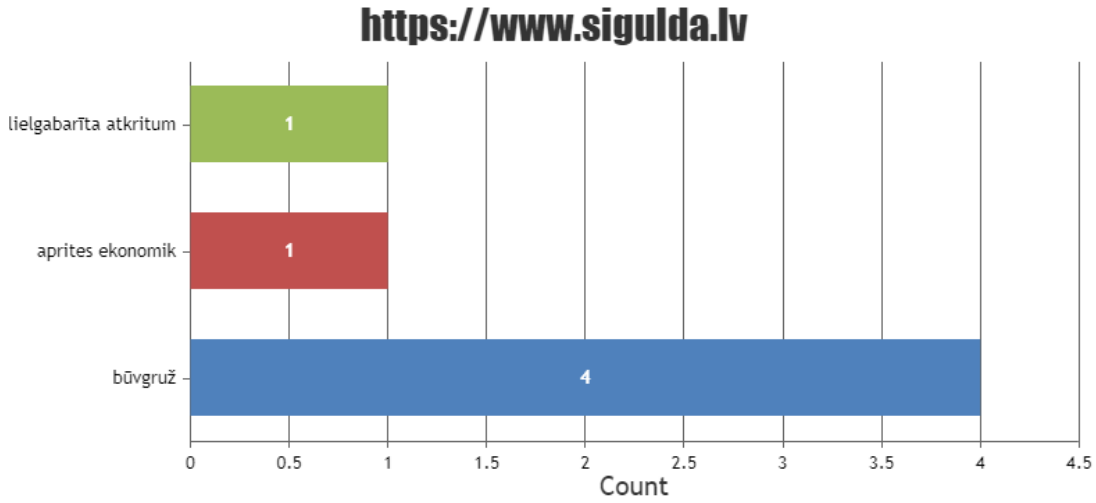

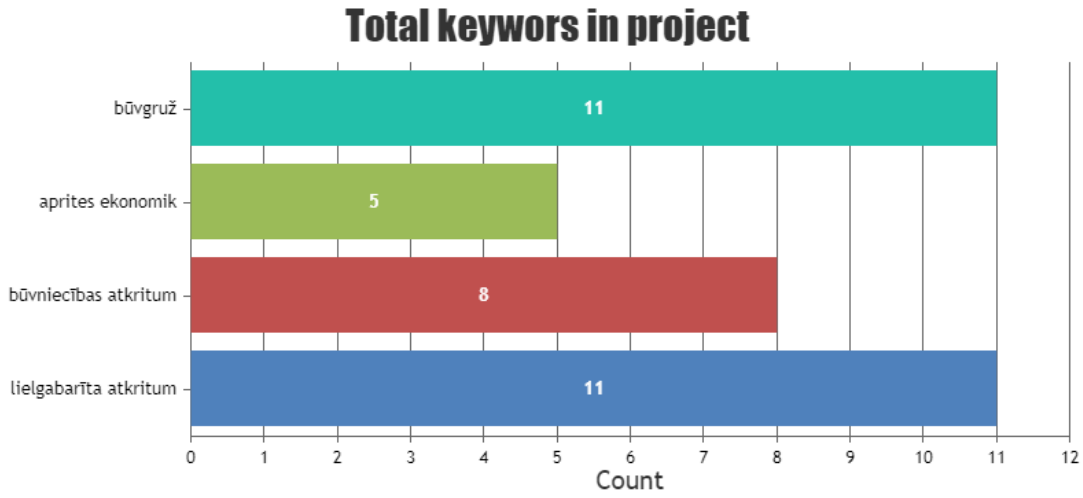

5. pielikums

Iedzīvotāju aptaujas anketa

A1. Vai pēdējo 5 gadu laikā Jūs savā mājsaimniecībā esat veikuši remonta vai būvniecības darbus, kuru rezultātā radušies izmetami remonta un/vai būvniecības atkritumi?

Gadījumā, ja Jums pēdējo 5 gadu laikā ir bijušas vairākas šādas reizes, lūdzu, šeit un uz turpmākajiem jautājumiem, kur tas ir attiecināms, atbildiet par pēdējo reizi.

Viena atbilde

Jā, tas bija pēdējā gada laikā	1	--- > A1.a
Jā, tas bija pirms 1 līdz 2 gadiem	2	
Jā, tas bija pirms 3–5 gadiem	3	
Patlaban veicam kādus remonta, celtniecības vai teritorijas labiekārtošanas darbus, kur jau ir radušies atkritumi	4	
Nē	5	---- > B1
Grūti pateikt	*8*	---- > B1

A1.a Vai Jūs remonta un/vai būvniecības darbus pēdējo 5 gadu laikā veicāt … ?

Var būt vairākas atbildes

Dzīvoklī	1
Privātmājā (t. sk. rindu vai dvīņu mājā)	2
Vasarnīcā / dārza mājā	3
Citur (precizēt): ……	4

A2. Kāda veida remonta vai būvniecības darbus Jūs / Jūsu mājsaimniecība veicāt/veicat?

Lūdzu, šajā sarakstā atzīmējiet visus darbus/aktivitātes, kuras Jūs veicāt/veicat.

Var būt vairākas atbildes

Baseinu, terašu un žogu remontdarbi (nojaukšana vai izbūvēšana)	1
Kosmētiskais remonts (krāsošana, flīžu vai santehnikas maiņa u. tml.)	2
Pagraba, bēniņu atbrīvošana no liekajiem atkritumiem	3
Siltināšanas darbi (var būt ar logu nomaiņu)	4
Siltumnīcu remontdarbi	5
Teritorijas labiekārtošana	6
Ēkas vai tās daļas nojaukšana	7
Citi darbi / aktivitātes	8
Grūti pateikt	*9*

A3. Vai Jūsu veiktie remonta un/vai būvniecības darbi tika saskaņoti būvvaldē?

Viena atbilde

Jā, tie darbi, kuriem saskaņojums bija nepieciešams, tika saskaņoti	1
Daļēji – ne visi darbi, kuriem saskaņojums bija nepieciešams, tika saskaņoti	2
Neveicām tādus darbus, kuriem bija nepieciešams saskaņojums būvvaldē	3
Nezinu, vai veiktajiem darbiem bija nepieciešams saskaņojums būvvaldē	4

A4. Kādi remonta vai būvniecības atkritumi Jums radās, veicot šos remonta vai būvniecības darbus? Lūdzu, šajā sarakstā atzīmējiet visus remonta vai būvniecības atkritumus, kuri Jums radās.

Var būt vairākas atbildes

Augsne	1
Betons un dzelzsbetons	2
Kartons, papīrs	3
Kokmateriāli	4
Metāls un metāllūžņi	5
Polietilēna (celofāna) plēves	6
Stikls	7
Šīferis	8
Cita veida atkritumi (ierakstīt): ……	9
Grūti pateikt	*89*

A5. Cik liels būvniecības atkritumu apjoms Jums radās šo remonta vai būvniecības darbu laikā?
Ja nezināt/neatceraties precīzi, lūdzu, sniedziet kaut vai aptuvenu novērtējumu.

Viena atbilde

Līdz 1 kubikmetram vai 10 lielajiem (100L) maisiem	1
1 līdz 4 kubikmetri vai 10-40 lielie (100L) maisi	2
Vairāk nekā 4 kubikmetri	3
Grūti pateikt	*8*

A6. Kādā veidā Jūs atbrīvojāties no šiem remonta un/vai būvniecības atkritumiem?
Gadījumā, ja Jūs no tiem atbrīvojāties dažādos veidos un/vai Jums atbilst vairāki atbilžu varianti, lūdzu, atzīmējiet tos visus.

Var būt vairākas atbildes

Izmetām kopējā sadzīves atkritumu konteinerā	1
Atkritumi tikai aizvesti uz poligonu ar īpašo būvgružiem domāto konteineru	2
Atkritumi tikai aizvesti uz poligonu ar īpašajiem būvniecības atkritumiem domātajiem maisiem (piemēram, apsaimniekotāja izsniegti 1m^3 "bigbag" maisi vai markēti 100l maisi)	3
Atkritumus aizvedām uz atkritumu poligonu paši, neizmantojot īpaši būvgružiem domāto konteineru vai speciālos maisus	4
Atkritumus izveda kāds uzņēmums vai privātpersona, kuru atradām internetā vai pēc citu cilvēku ieteikumiem	5
Izmetām tos (iespējams, ne pārāk legāli) mežā, karjerā, grāvī u. tml. vietā	6
Aprakām (piemēram, dārzā u. tml.)	7
Izmantojām ceļa nostiprināšanā	8
Izmantojām zemu (mitru) vietu aizbēršanā	9
Sadedzinājām	10
Pārdevām	11
Atkritumi (vai to daļa) vēl aizvien glabājas pie mums	12
Atbrīvojāmies no tiem kādā citā veidā: *Lūdzu, īsi uzrakstiet kādā……..*	13
Grūti pateikt, nevēlos atbildēt	*99*

PROG: uzdot, ja A6 =2 – t.i. respondents ir izmantojos būvgružu konteineru

A7. Kāda tilpuma konteinerus Jūs izmantojāt?

Iespējamas vairākas atbildes

Līdz 7 m³	1
7 m³–10 m³	2
11 m³–20 m³	3
Vairāk nekā 20 m³	4
Grūti pateikt	*8*

PROG: uzdot, ja A6 =2/ 3 vai 4

A8. Vai Jūs pirms remonta un būvniecības atkritumu nodošanas utilizācijai veicāt to šķirošanu, lai, piemēram, samazinātu izmaksas?

Viena atbilde

Jā	1
Nē, taču zināju, ka šādā veidā var samazināt izmaksas	2
Nē, un iepriekš nezināju, ka šādā veidā var samazināt izmaksas	3
Grūti pateikt	*8*

PROG: uzdot, ja A6 =2/ 3/ 4/ vai 5

A9. Cik Jūs <u>kopumā</u> samaksājāt par remonta un/vai būvniecības atkritumu izvešanu (t. i., samaksa atkritumu izvedējiem un/vai samaksa poligonam par atkritumu pieņemšanu)? *Viena atbilde*

Līdz 150 EUR	1
150 – 299 EUR	2
300 – 499 EUR	3
500 EUR un vairāk	5
Grūti pateikt	*8*

A10. Vai jūs uzskatāt, ka esat pietiekami informēts/-a par iespējām utilizēt/atbrīvoties no būvgružiem/būvniecībā radītiem atkritumiem?

Viena atbilde

Noteikti jā	1
Drīzāk jā	2
Drīzāk nē	3
Noteikti nē	4
Grūti pateikt	*8*

A11. Kur Jūs ieguvāt informāciju par to, <u>kur un kā pareizi</u> veikt Jūsu radīto remonta un/vai būvniecības atkritumu utilizāciju (izvešanu)?

Var būt vairākas atbildes

Neesam šādu informāciju meklējuši/ieguvuši	1
Jūsu pašvaldības mājaslapā vai piezvanot uz pašvaldības informatīvo tālruni	2
Drukātos informatīvos materiālos (bukletos, avīzēs u. c.)	3
Sazinoties ar uzņēmumu, kurš rūpējas par Jūsu sadzīves atkritumu izvešanu	4
Sameklējot Jums izdevīgāko piedāvājumu interneta sludinājumos, piemēram, ss.lv	5
No draugiem vai paziņām	6
Citā veidā	7

A12. Kur Jums būtu visērtāk iegūt informāciju par mājsaimniecības remonta un/vai būvniecības atkritumu utilizāciju?

Var būt vairākas atbildes

Jūsu pašvaldības mājaslapā vai piezvanot uz pašvaldības informatīvo tālruni	1
Drukātos informatīvos materiālos (bukletos, avīzēs u. c.)	2
Sazinoties ar uzņēmumu, kurš rūpējas par Jūsu sadzīves atkritumu izvešanu	3
Sameklējot Jums izdevīgāko piedāvājumu interneta sludinājumos, piemēram, ss.lv	4
No draugiem vai paziņām	5
Citā veidā	6
Grūti pateikt	*8*

A13. Vai, Jūsuprāt, starp remonta un/vai būvniecības atkritumiem, kurus Jūs izmetāt, bija kaut kas tāds, kas, iespējams, būtu varējis noderēt kādam citam?

Piemēram, atsevišķi ķieģeļi, flīzes, krāsu, laku vai šķīdinātāju pārpalikumi, nesaplēsti logu stikli, lielāki reģipša gabali, pagari dēļu gabali u. tml.

Viena atbilde

Jā	1
Nē	2
Grūti pateikt	*8*

A14. Cik liela ir iespēja, ka Jūs pēc remonta vai būvniecības pārpalikušos materiālus piedāvātu speciālā portālā citiem (nevis visu pārpalikušo izmestu vai glabātu)?

Iedomājieties situāciju, ka internetā tiek izveidots portāls (piemēram, kas līdzīgs ss.lv), kur cilvēkiem ir iespēja par velti vai par nelielu samaksu piedāvāt citiem no remonta vai celtniecības darbiem pārpalikušus materiālus (piemēram, 5 jauni un labi ķieģeļi, reģipša plāksne, cementa maiss vai puse bundžas ar zaļu krāsu). Portāla ideja ir tāda, ka Jūs nofotografējat šīs lietas un kopā ar īsu aprakstu izliekat portālā kopā ar norādi, kur tās ir pieejamas, un savu telefona numuru. Interesentiem ir iespēja Jums piezvanīt un ar Jums vienoties par laiku, kad tām atbraukt pakaļ.

Viena atbilde

Ļoti liela	1
Drīzāk liela	2
Viduvēja	3
Drīzāk maza	4
Ļoti maza	5
Nekāda	6
Grūti pateikt	*8*

Uzdot visiem

B1. Vai, Jūsuprāt, būvniecības atkritumu konteinerā drīkst izmest pilnīgi visus ar remontdarbiem un būvniecību saistītos atkritumus?

Viena atbilde

JĀ	1
Drīzāk JĀ	2

B2. Vai, Jums Jūsu apkārtnē ir zināmas vietas, kur cilvēki (privātpersonas) var nodot dažādus remontu un būvniecības atkritumus?

Viena atbilde

Jā, skaidri zinu kur	1
Apmēram nojaušu, kur tas varētu būt	2
Nē, nezinu, vai un kur manā apkārtnē cilvēki var nodot dažādus remontu un būvniecības atkritumus	3
Zinu, ka manā apkārtnē tādas vietas nav	4

B3. Vai Jūs iepriekš zinājāt, ka remontu un būvniecības atkritumus iedala bīstamajos atkritumos un otrreiz izmantojamos vai pārstrādājamos ražošanas materiālos?

Viena atbilde.

Jā	1
Nē	2
Grūti pateikt, neesmu par to domājis/-usi	*8*

B4. Kuri no šiem atkritumiem, Jūsuprāt, ir uzskatāmi par tā saucamajiem "bīstamajiem atkritumiem" un jāizved atsevišķi, neievietojot tos būvniecības atkritumu konteinerā?

Atzīmēt visu atbilstošo

Luminiscentās spuldzes	1
Baterijas un akumulatori	2
Būvniecības azbesta atkritumi (šīferis)	3
Elektriskās un elektroniskās iekārtas *(boileri, elektriskie telpu sildītāji un konvektori, veļas mašīnas u. c.)*	4
Remontdarbu un būvniecības laikā izlietoto krāsu, laku un šķīdinātāju tara (bundžas/spaiņi)	5
Nolietotās riepas	6
Remonta laikā demontētās flīzes, apmetums, sienas (betona, koka, paneļu), centrālās apkures radiatori	7
Sadzīvē lietotie ķīmijas līdzekļi *(mazgāšanas līdzekļi, telpu uzkopšanas līdzekļi, gaisa atsvaidzinātāji, matu un citas krāsas, krāsu atšķaidītāji, dažādi aerosoli, traipu tīrīšanas līdzekļi, kosmētika, augu aizsardzības līdzekļi u. c.)*	8
Transportlīdzekļu un tehniku eļļas un eļļas filtri	9
Citas atbildes (ierakstīt):……..	10
Nekas no šī	97
Grūti pateikt	*98*

B5. Vai Jūs iepriekš zinājāt, ka remontu un būvniecības atkritumus ir iespējams un pat ļoti vēlams šķirot un nodot poligonos sašķirotā veidā (t. i., nodalot atsevišķi koku, plēves, kartonu, metālu, betonu u. tml.)?

Viena atbilde

Jā, zināju	1
Nē, nezināju	2
Grūti pateikt, nebiju par to domājis/-usi	*8*

B6. Vai Jūs iepriekš zinājāt, ka betona konstrukciju demontāžas rezultātā iegūtie betona būvgruži bieži sastāv ne tikai no betona, bet arī no dzelzsbetona (betonā iestrādātiem armatūras stieņiem, fibrām un citiem materiāliem)?

Viena atbilde

Jā	1
Nē	2
Grūti pateikt, nebiju par to domājis/-usi	*8*

B7. Cik labi Jūs zināt, kā remontu un būvniecības atkritumi tiek šķiroti, pārstrādāti vai utilizēti atkritumu poligonos vai speciālos pārstrādes laukumos?

Viena atbilde

Ļoti labi zinu	1
Kopumā zinu, bet ne sīkumos	2
Šo to zinu vai nojaušu	3
Neko par to nezinu	4
Grūti pateikt	*8*

B8. Vai Jūs zinājāt, ka pāršķirotie būvgruži tiek izmantoti atkārtoti – gan būvniecībā, gan būvmateriālu ražošanā?

Viena atbilde

Jā	1
Nē	2
Grūti pateikt, neesmu par to domājis/-usi	*8*

B9. Vai Jūs būvniecībā izmantotu pārstrādātus būvgružus?

Viena atbilde

Noteikti jā	1
Drīzāk jā	2
Drīzāk nē	3
Noteikti nē	4
Grūti pateikt	*8*

B10. Vai uzskatāt, ka "otras dzīves" došana būvgružiem ir būtiska un samazina dabas resursu izmantošanu (piemēram, akmens šķembu, smilts, melnzemes patēriņu)?

Viena atbilde

Noteikti jā	1
Drīzāk jā	2
Drīzāk nē	3
Noteikti nē	4
Grūti pateikt	*8*

B11. Iedomājieties situāciju, ka Jūsu mājsaimniecība veic lielus remonta darbus un Jums būvniecības atkritumu izvešanai ir sagādāts īpašais būvniecības atkritumu konteiners. Pēc visu būvniecības atkritumu sabēršanas, izrādās, ka tajā vēl paliek brīva vieta.
Vai Jūs to piepildīsiet ar citiem atkritumiem (piemēram, vecām mēbelēm vai citiem lielizmēra priekšmetiem, sadzīves atkritumiem u. c.)?
Viena atbilde

Noteikti JĀ	1
Drīzāk JĀ	2
Drīzāk NĒ	3
Noteikti NĒ	4
Grūti pateikt	8

B12. Ja Jums patlaban būtu jāatbrīvojas no remonta un būvniecības atkritumiem, kuri Jums būtu <u>divi paši galvenie apsvērumi</u>, lai izvēlētos uzņēmumu, kurš varētu veikt šo atkritumu utilizāciju?
Var būt līdz divām atbildēm

Izdevīga pakalpojumu cena	1
Kvalitatīvs pakalpojums – tiek piedāvāti dažādu tilpumu konteineri, maisi, izvešana Jums ērtā laikā utt.	2
Rūpes par vidi, lai atkritumi netiktu izmesti kaut kur dabā	3
Ieradums visus atkritumus nodot vienam apsaimniekotājam	4
Ņemtu to uzņēmumu, kuru pašvaldība ir izvēlējusies kā mājsaimniecību remontu un būvniecības atkritumu apsaimniekotāju	5
Mums būtu kādi citi apsvērumi	6
Grūti pateikt	8

B13. Vai Jūs / Jūsu mājsaimniecība maksātu par mājsaimniecības remonta vai būvniecības atkritumu izvešanu augstāku cenu, zinot, ka tie nekādā gadījumā netiks izmesti dabā un tiks nodoti pārstrādei – jaunu izejvielu vai būvmateriālu ražošanai?
Viena atbilde

Noteikti JĀ	1
Drīzāk JĀ	2
Drīzāk NĒ	3
Noteikti NĒ	4
Grūti pateikt	8

B14. Iedomājieties situāciju, ka Jums ir 10 azbesta šīfera jumta loksnes, no kurām Jūs vēlaties atbrīvoties. Kāda, visdrīzāk, būtu Jūsu rīcība?
Viena atbilde

Nodosiet savu atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam kā būvniecības atkritumus	1
Sajauksiet kopā ar sadzīves (*ikdienas*) atkritumiem un nodosiet atkritumu apsaimniekotājam	2
Atradīsiet tām izmantojumu kaut kur savā saimniecībā	3
Nodosiet bīstamo atkritumu apsaimniekotājam kā bīstamos būvniecības atkritumus	4
Ieraksiet zemē vai atbrīvosieties citā līdzīgā veidā	5

B15. Cik lielā mērā Jūs piekrītat šiem apgalvojumiem, domājot par savas mājsaimniecības rīcību?

Viena atbilde katrā rindā		Pilnībā nepiekrītu	Drīzāk nepiekrītu	Drīzāk piekrītu	Pilnībā piekrītu	*Nezinu, grūti pateikt*
1	Jūs izvēlēsieties nodot būvgružus / būvniecības atkritumus oficiālās utilizācijas ceļos, neskatoties uz finansiāliem izdevumiem	1	2	3	4	*8*
2	Esat gatavi izvēlēties lētāku atkritumu utilizācijas pakalpojumu, neskatoties uz to, ka atkritumi nonāk vidē	1	2	3	4	*8*
3	Izvēloties pakalpojuma sniedzēju, izvērtējat un pievēršat uzmanību tam, ka atkritumi tiks apsaimniekoti/utilizēti pareizi un komersantam ir atļauja apsaimniekot šāda tipa atkritumus	1	2	3	4	*8*

C1. Kopumā ņemot, Jūsuprāt, cik liela problēma Latvijā ir remonta un būvniecības atkritumu nonākšana dabā?

Viena atbilde

Ļoti liela	1
Drīzāk liela	2
Drīzāk maza	3
Ļoti maza	4
Grūti pateikt	*8*

C2. Lūdzu, novērtējiet, cik efektīvs, Jūsuprāt, varētu būt katrs no šiem pasākumiem, lai mazinātu remontu un būvniecības atkritumu nonākšanu dabā?

Viena atbilde katrā rindā		Ļoti efektīvi	Drīzāk efektīvi	Drīzāk neefektīvi	Ļoti neefektīvi	*Grūti pateikt*
1	Pašvaldību aktīvāka iedzīvotāju informēšana par šo atkritumu apsaimniekošanas kārtību	1	2	3	4	*8*
2	Atkritumu apsaimniekotāju aktīvāka iedzīvotāju informēšana par šo atkritumu apsaimniekošanas kārtību	1	2	3	4	*8*
3	Pašvaldību (pašvaldības policijas, būvvaldes) kontroles pār atkritumiem stiprināšana	1	2	3	4	*8*
4	Valsts institūciju (Valsts vides dienesta, Valsts policijas u. c.)	1	2	3	4	*8*

C3. Cik nepieciešama, Jūsuprāt, Latvijā būtu valsts atbalsta programma, lai palīdzētu iedzīvotājiem lētāk atbrīvoties no bīstamajiem remonta un būvniecības atkritumiem?

Viena atbilde

Ļoti nepieciešama	1
Drīzāk būtu nepieciešama	2
Drīzāk nebūtu nepieciešama	3
Nebūtu nepieciešama	4
Grūti pateikt	*8*

C4. Kopumā ņemot, cik lielā mērā, Jūsuprāt, uzņēmumi Latvijā šobrīd domā par vides aizsardzību un ekoloģisku problēmu risināšanu?

Viena atbilde

Ļoti lielā mērā	1
Drīzāk lielā mērā	2
Drīzāk mazā mērā	3
Ļoti mazā mērā	4
Nemaz nedomā	5
Grūti pateikt	*8*

Aptaujas rezultāti pieejami atsevišķā failā